

EIROJUSTA
GADA PĀRSKATS
2011

Eirojusta ēka – Arka

SATURS

PASKAIDROJUMS ATTIECĪBĀ UZ LĒMUMU PAR EIROJUSTU	6
SAĪSINĀJUMI	7
PRIEKŠVārds	8
ĪSS KOPSAVILKUMS	11
1 OPERATĪVĀ DARBĪBA	13
1.1 Ievads	13
1.2 Eirojusta organizētā tiesiskā sadarbība lietu izskatīšanā	13
1.2.1 Eirojusta lietu izskatīšanas darbā konstatētās problēmas un apzinātie paraugprakses piemēri	13
1.2.2 Koordinācijas sanāksmes	15
1.2.3 Koordinācijas centri	15
1.2.4 Lēmuma par Eirojustu 6. un 7. pants	17
1.2.5 Konvencijas par savstarpējo tiesisko palīdzību	19
1.2.6 Ar pierādījumu savākšanu un to pieļaujamību saistītie jautājumi	19
1.2.7 Jurisdikciju konfliktu novēršana un atrisināšana	20
1.2.8 Tiesvedības nodošana krimināllietās	21
1.2.9 No sodāmības reģistriem iegūtās informācijas apmaiņa	22
1.2.10 Eiropas apcietināšanas orderis	23
1.2.11 Īpašuma vai pierādījumu iesaldēšanas rīkojumi	26
1.2.12 Līdzekļu konfiskācija un atgūšana	27
1.2.13 Kontrolētās piegādes	28

1.3 Tiesiskā sadarbība prioritārajās noziedzības jomās	29
1.3.1 Terorisms	29
1.3.2 Narkotiku tirdzniecība	30
1.3.3 Nelegālā cilvēku pārvadāšana un cilvēku tirdzniecība	31
1.3.4 Krāpšana	32
1.3.5 Korupcija	33
1.3.6 Kibernetiskie noziegumi	34
1.3.7 Nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācija	34
1.3.8 Citas organizētās noziedzības grupu aktivitātes	35
1.4 Apvienotās izmeklēšanas grupas	38
1.5 Eiropas darbs ar lietām, kurās iesaistītas trešās valstis	41

2 ATTIECĪBAS AR ES INSTITŪCIJĀM UN PARTNERIEM..... 45

2.1 Institucionālās attiecības	45
2.1.1 Institucionālās attiecības	45
2.1.2 Eiropas Savienības Padome	45
2.1.3 Eiropas Komisija	46
2.2 Praktisku sadarbības tīkli	46
2.2.1 Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls (EJN)	47
2.2.2 Apvienoto izmeklēšanas grupu (JIT) tīkla sekretariāts	47
2.2.3 Eiropas sadarbības tīkls genocīda apkarošanai	48
2.2.4 Eiropas Tiesiskās apmācības tīkls (EJTN)	48
2.2.5 Konsultatīvais forums	48
2.3 ES aģentūras un organizācijas	49
2.3.1 Eiropols	49
2.3.2 OLAF	51
2.3.3 Frontex	52

2.3.4	CEPOL	53
2.3.5	Tieslietu un iekšlietu aģentūru vadītāju sanāksme.....	53
2.4	Attiecības ārpus Eiropas Savienības.....	53
3	LĒMUMS PAR EIROJUSTU, TURPMĀKĀ DARBĪBA UN ADMINISTRATĪVIE JAUNINĀJUMI	55
3.1	Padomes Lēmuma par Eirojustu ieviešana.....	55
3.2	Darba grupa Eirojusta turpmākās darbības definēšanai	57
3.3	Administratīvie uzlabojumi.....	58
3.4	Eirojusta dokumentu publiskā pieejamība	60
4	SAKARĀ AR PADOMES SECINĀJUMIEM VEIKTIE PAPILDU PASĀKUMI	63
	PIELIKUMS	69
1.	attēls – Eirojustā 2002. – 2011. gadā reģistrēto lietu skaits	69
2.	attēls – Divpusējās/daudzpusējās lietas.....	70
3.	attēls – Lietas, kuru izskatīšana ir uzsākta/pabeigta no 2003. gada līdz 2011. gadam.....	71
4.	attēls – Vispārējā lietu klasifikācija	72
5.	attēls – Eirojusta izskatīto lietu saistība ar prioritārajiem noziegumu veidiem.....	73
6.	attēls – Eirojusta izskatīto lietu saistība ar prioritārajiem un citiem noziegumu veidiem.....	74
7.	attēls – Eirojustam iesniegtās lietas, pieprasījumu iesniedzējas valstis.....	75
8.	attēls – Eirojustam iesniegtās lietas, pieprasījumu adresātes valstis	76
9.	attēls – Koordinācijas sanāksmēs izskatītās lietas	77
10.	attēls – Koordinācijas sanāksmes, pieprasītājas valstis	78
11.	attēls – Koordinācijas sanāksmes, pieprasījumu adresātes valstis.....	79

Paskaidrojums attiecībā uz Lēmumu par Eirojustu

Šajā pārskatā turpmāk lietotais termins „Lēmums par Eirojustu” attiecas uz Padomes 2002. gada 28. februāra lēmumu par Eirojusta izveidošanu, lai pastiprinātu cīņu pret smagiem noziegumiem, kopā ar tā pēdējiem grozījumiem, kas izdarīti ar Padomes 2008. gada 16. decembra Lēmumu 2009/426/TI par Eirojusta nostiprināšanu.

Padomes Ģenerālsekretariāta sagatavotais un vienīgi informatīvajām vajadzībām paredzētais Lēmuma par Eirojustu konsolidētais variants atrodams mūsu mājaslapā www.eurojust.europa.eu.

Saīsinājumi

AWF	Analītiskā darba datne
CEPOL	Eiropas Policijas akadēmija
CMS	Lietu vadības sistēma
COSI	Pastāvīgā komiteja operatīvai sadarbībai iekšējās drošības jautājumos
EAW	Eiropas apcietināšanas orderis
EIO	Eiropas izmeklēšanas rīkojums krimināllietās
EJN	Eiropas tiesiskās sadarbības tīkls
ENCS	Eiropas nacionālās koordinācijas sistēma
Frontex	Eiropas Aģentūra operatīvās sadarbības vadībai pie ES dalībvalstu ārējām robežām
JIT	Apvienotā izmeklēšanas grupa
MLA	Savstarpējā tiesiskā palīdzība
OCC	Pieprasījumu koordinācijas sistēma
OCTA	Organizētās noziedzības draudu novērtējums
OLAF	Eiropas birojs krāpšanas apkarošanai
TE-SAT	Pārskats par terorisma situāciju un tendencēm
THB	Nelegālā cilvēku pārvadāšana un cilvēku tirdzniecība

Priekšvārds

Šis ir desmitais Eiropas Savienības tiesiskās sadarbības organizācijas gada pārskats. 2011. gadā Eirojusts ievērojami izvērta savu pamatdarbību, proti, palīdzēja operatīvi apkarot smagus pārobežu noziegumus. To lietu skaits, kuras Eirojustam nodeva dalībvalstis, gan salīdzinājumā ar 2010. gadu pieauga tikai nedaudz, toties Eirojusts lielā mērā ir paplašinājis savu koordinācijas darbību.

Koordinācijas sanāksmēs pulcējas Eirojusta eksperti un viņu kolēģi no dalībvalstīm un citām Eiropas Savienības institūcijām. Šajās sanāksmēs tiek pieņemti lēmumi par to, kad, kur un kā veicami efektīvi tiesībsardzības un tiesiskie pasākumi cīņā pret organizētajām noziedznieku grupām pārobežu noziedzības gadījumos. Par to, cik šādas operatīvās sanāksmes ir lietderīgas dalībvalstu praktiķiem, liecina fakts, ka šo sanāksmju skaits 2011. gadā pieauga par 40 procentiem. Taču šis pieaugums ir uztverams arī kā netīkams atgādinājums, ka pārobežu noziedzības radītais apdraudējums nav mazinājies. Pirmo reizi Eirojusta darbības laikā šajās sanāksmēs tika koordinēti vairāk nekā 200 lietās veicamie pasākumi.

2011. gads ir zīmīgs arī ar būtiskiem koordinācijas sanāksmju pilnveidojumiem. Viens no tiem ir koordinācijas *centru* izveidošana. Tiklīdz koordinācijas sanāksmē ir nolemts kādā konkrētā datumā uzsākt operatīvos pasākumus dalībvalstīs, Eirojusta eksperti garantēti drošā koordinācijas centrā ir gatavi konsultēt savus kolēģus dalībvalstīs un citās ES institūcijās. Dienā, kad attiecīgie pasākumi tiek izvērsti, viņi var palīdzēt atrisināt tādus jautājumus kā pierādījumu pieļaujamība dažādās jurisdikcijās, kā arī Eiropas apcietināšanas orderu un tiesiskās palīdzības pieprasījumu sagatavošana. 2011. gadā Eirojustā darbojās septiņi koordinācijas centri, kas tika izveidoti sakarā ar tādiem noziegumiem kā nelegālā cilvēku pārvadāšana un cilvēku tirdzniecība, narkotiku tirdzniecība un pat krāpšana lielos apmēros. Tas viss tika paveikts, lai gan daudzās dalībvalstīs vēl aizvien nav ieviesti konsolidētā Lēmuma par Eirojustu noteikumi.

Vēl viens svarīgs Eirojusta koordinācijas darbības aspekts 2011. gadā bija saistīts ar apvienotajām izmeklēšanas grupām (*JIT*). Lai gan sākotnēji *JIT* tika uzskatītas par birokrātiskiem veidojumiem, nu jau tās ir atzītas par lietderīgiem pārobežu noziedzības apkarošanas mehānismiem. Tās ir struktūrvienības, kurās praktiķi – dažādu jurisdikciju pārstāvji – var sadarboties bez tradicionālajām savstarpējās tiesiskās palīdzības formām raksturīgajām grūtībām un kavēšanās. No 2011. gada Eirojusta mītnē darbojas *JIT* tīkla Sekretariāts. Pagājušā gada laikā Eirojusta prokurori, tiesneši un policijas virsnieki ir iesaistījušies apmēram 30 apvienotajās izmeklēšanas grupās.

Progress tika panākts arī koordinētā darba infrastruktūras nodrošināšanā. Tika panākta vienošanās ar Nīderlandes un ES institūcijām par Eirojusta jaunās ēkas celtniecību. Tā dos iespēju visam mūsu personālam strādāt kopā vienā ēkā, nevis divās kā patlaban. Būvniecību paredzēts pabeigt 2015. gadā. Vēl viena no jaunās ēkas priekšrocībām būs tāda, ka Eirojusts atradīsies pavisam tuvu savam galvenajam ES sadarbības partnerim, proti, Eiropolam. Tādējādi tiks konkrēti apliecināta nepieciešamība pēc koordinētas rīcības ES pilsoņus apdraudošu noziedzības grupu apkarošanā.

2011. gada pārskatā tāpat kā iepriekšējos pārskatos galvenā uzmanība pievērsta operatīvajai darbībai. Ceru, ka šis ziņojums par Eirojusta darbību pārrobežu noziedzības apkarošanā būs lietderīgs.

Aled Williams

Eurojusta prezidents

ALEDS VILJAMSS /ALED WILLIAMS/

Eiropas Savienības nacionālo pārstāvju kolēģija

Pirmajā rindā no kreisās:

Elēna Dinu, Rumānija; Mariušs Skovroņskis, Polija; Malči Gabrielčiča, Slovēnija; Gunārs Bundzis, Latvija; viceprezidente Mišele Koninsī, Beļģija; prezidents Aleds Viljamss, Apvienotā Karaliste; viceprezidents Raivo Seps, Igaunija; Ilona Levai, Ungārija; Lampross Patsavellass, Grieķija; Donatella Frendo Dimeča, Malta; Huans Antonio Garsija Habalojs, Spānija

Otrajā rindā no kreisās:

Hari Tiesma, Somija; Ingrida Mašla-Klausena, Austrija; Jespers Hjortenbergs, Dānija; Frančesko Lo Vojs, Itālija; Laima Čekeliene, Lietuva; Ladislavs Hamrans, Slovākija; Karloss Zejens, Luksemburga; Marianna Lilova, Bulgārija; Ula Laurels, Zviedrija; Roberts Šihans, Īrija; Žuau Manuels Da Silva Migels, Portugāle; Hanss-Holgers Hernfelds, Vācija; Lukāšs Starijs, Čehija; Silvija Petita-Leklēra, Francija; Marks Van Erve, Nīderlande; Katerīna Luazu, Kipra

Īss kopsavilkums

Salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu pavisam nedaudz – no 1421 līdz 1441 – palielinājās to ar smagiem pārobežu noziegumiem saistīto lietu skaits, kurās dalībvalstis lūdza Eirojusta palīdzību.

Ievērojami palielinājās Eirojusta nozīme koordinācijas nodrošināšanā:

- Eirojusta koordinācijas sanāksmēs izskatīto lietu skaits salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu palielinājās no 140 līdz 204;
- 80 procentos no visām koordinācijas sanāksmēm tika izskatīti tā sauktie Eiropas Savienībā prioritārie noziegumi (*sk. turpmāko tekstu*);
- gandrīz 70 procentos no visām koordinācijas sanāksmēm bija iesaistītas trīs vai vairākas dalībvalstis;
- darbojās septiņi koordinācijas centri, kas reāllaikā nodrošināja atbalstu dalībvalstīs veiktajām operācijām;
- Eiropols piedalījās 89 Eirojusta koordinācijas sanāksmēs.

Padomes noteiktās astoņas Eiropas Savienībā prioritārās noziedzības jomas Eirojusta izskatītājās lietās atspoguļojas šādā skaitliski sarūkošā kārtībā: narkotiku tirdzniecība, krāpšana, citas organizētās noziedzības grupu aktivitātes, nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācija, nelegālā cilvēku pārvadāšana un cilvēku tirdzniecība, terorisms, korupcija un kibernetie noziegumi.

2011. gadā konsekventi palielinājās Eirojusta nozīme darbā ar apvienotajām izmeklēšanas grupām (*JIT*):

- ar Eirojusta palīdzību tika izveidotas 33 jaunas *JIT*;
- Eirojusta prokurori, tiesneši un citas tiesībsargāšanas jomā strādājošās amatpersonas piedalījās 29 apvienoto izmeklēšanas grupu darbā;
- Eirojusts izvērtēja un administrēja Komisijas piešķirto finansējumu *JIT*, kuras aptvēra 16 dalībvalstis.

Desmit dalībvalstis veica nepieciešamos pasākumus, lai līdz 2011. gada beigām būtu pārkārtojusi savu tiesisko sistēmu

atbilstoši konsolidētajam Lēmumam par Eirojustu.

Eirojusta 2011. gada budžets bija 31,7 miljoni eiro un tika izpildīts par 95,6 procentiem.

2011. gadā Eirojusts nodarbināja 269 personas, to skaitā:

- 42 prokurorus, tiesnešus un attiecīgas kompetences policijas virsniekus, kurus darbam Eirojustā nosūtījušas dalībvalstis un kuriem palīdzēja 15 īpaši iecelti nacionālie eksperti;
- 210 darbiniekus, kuri bija pieņemti darbā atbilstoši ES Personāla nodarbinātības noteikumiem un kuriem palīdzēja divi ieceltie nacionālie eksperti.

Vienošanās par jaunajām Eirojusta telpām, kam jābūt gatavām 2015. gadā, tika panākta gan ar mītnes zemi – Nīderlandi, gan arī ar ES finanšu institūcijām.

2011. gadā Eirojusta telpās savu darbību uzsāka *JIT* tīkla sekretariāts un sekretariāts, kas apkalpo Eiropas sadarbības tīklu genocīda apkarošanai.

1 Operatīvā darbība

1.1 Ievads

Eiropas Savienības Padomes darbības prioritātes 2011. gadam noteica saskaņā ar Padomes dokumentu – noziedzības radītā ES pilsoņu apdraudējuma novērtējumu. Eiropas Savienības Padomes akcentētie prioritārie, īpašu apdraudējumu radošie noziedzības veidi ir šādi: terorisms, narkotiku tirdzniecība, nelegālā cilvēku pārvadāšana un cilvēku tirdzniecība (*THB*), krāpšana, korupcija, kibernetiskie noziegumi, nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācija, kā arī citas organizētās noziedzības grupu aktivitātes. Informācija par Eiropas Savienības operatīvo darbību minētajās jomās, par konstatētajām problēmām un apzinātajiem labākās prakses paraugiem, kā arī piezīmes par attiecīgo stratēģisko darbu atrodas turpmākajās šīs pārskata nodaļās.

2011. gadā Eiropas Savienība izpildīja 1441 dalībvalstu iesniegto palīdzības pieprasījumu attiecībā uz reģistrētajām lietām. Divas

trešdaļas no visiem pieprasījumiem bija saistītas ar „Eiropas Savienībā prioritāriem noziegumiem”. Savukārt pārējie pieprasījumi bija saistīti ar citiem smagiem noziegumiem, piemēram, slepkavību, izvarošanu vai laupīšanu. Konkrēta operatīvās darbības un dalībvalstu iesaistīšanās statistika sniegta pielikumā.

Lai gan kopējais Eiropas Savienības saņemto palīdzības pieprasījumu skaits 2011. gadā bija gandrīz tāds pats kā 2010. gadā, ievērojami palielinājās tiesu un tiesībsargājošo iestāžu darbības koordinēšanai sarīkoto sanāksmju skaits. Koordinācijas sanāksmēs izskatīto lietu skaits pieauga līdz 204 lietām un ir par 44 procentiem lielāks nekā 2010. gadā, kad tika izskatīta 141 lieta. Apmēram 70 procentos no visām koordinācijas sanāksmēm bija iesaistītas trīs vai vairākas dalībvalstis, un 80 procenti no visām sanāksmēm tika veltīti prioritāro noziegumu apkarošanai.

2011. gadā palielinājās arī Eiropas Savienības ieviešamo izmeklēšanas grupu izveidē (sk. 1.4. sadaļu).

1.2 Eiropas Savienības organizētā tiesiskā sadarbība lietu izskatīšanā

Eiropas Savienība būtībā veic operatīvo darbību un risina problēmas, kas rodas ar smagiem pārkāpumu noziegumiem saistītās lietās. Dažos gadījumos risināmās problēmas ir praktiskas vai arī izriet no nacionālo jurisdikciju īpatnībām. Izskatot lietas, ir konstatētas vairākas problēmas un apzināti daži paraugprakses piemēri.

1.2.1 Eiropas Savienības lietu izskatīšanas darbā konstatētās problēmas un apzinātie paraugprakses piemēri

Regulāri grūtības rada tas, ka savstarpējās tiesiskās palīdzības (*MLA*) pieprasījumi dažādu iemeslu dēļ netiek izpildīti

savlaicīgi. Dažkārt nepilnīgs attiecīgā materiāla juridiskais raksturojums vai faktu izklāstījums kļūst par cēloni tam, ka savstarpējās tiesiskās palīdzības pieprasījuma izpilde vienā jurisdikcijā tiek atlikta, kamēr no otras jurisdikcijas nav saņemta papildu informācija un paskaidrojumi. Citkārt aizkavēšanās ir saistīta ar papildu sarežģījumiem, piemēram, tādu centralizētu datubāžu trūkumu, kuras ļautu ātri identificēt banku kontus vai citu īpašumu. Vēl citos gadījumos aizkavēšanās ir izskaidrojama ar to, ka pieprasījums, ko izsniegusi vienas dalībvalsts iestāde un kas būtu jāsaņem konkrētai citas dalībvalsts iestādei, pārpratuma dēļ tiek nosūtīts nepareizam adresātam. Dažkārt *MLA* pieprasījumu izpildi sarežģī tas, ka vienā jurisdikcijā lietotajiem juridiskajiem jēdzieniem gluži vienkārši nav analoģu citā jurisdikcijā, kā arī ar tulkojumiem saistītās juridiskās un lingvistiskās problēmas.

Problēmas rada arī atšķirīgas noziegumu definīcijas, un šajā ziņā Eirojusts vairākkārt spējis veicināt pieprasījuma izdevējas valsts un pieprasījuma adresātes valsts savstarpējo dialogu, kā arī palīdzēt noskaidrot attiecīgajās jurisdikcijās pieņemtās noziegumu definīcijas.

Koordinācijas sanāksme, kurā piedalījās 14 dalībvalstu, kā arī Norvēģijas, Horvātijas, ASV un Eiropola pārstāvji

Eirojusts nereti palīdzējis atrisināt problēmas jau ļoti agrīnā periodā un bieži vien pat ļoti ierobežotā laika posmā, kā arī palīdzējis sagatavot un nosūtīt tiesiskās palīdzības lūgumus, identificēt kompetento nacionālo iestādi un sniedzis konsultācijas

par prasībām, kādas attiecībā uz pierādījumiem noteiktas pieprasījuma izdevējā valstī un pieprasījuma adresātē valstī. Eirojusts, laikus iesaistīdamies sarežģītās lietās, ir palīdzējis juridiskās un ar pierādījumiem saistītās problēmas apzināt tik-

mēr, kamēr vēl ir iespējams veikt adekvātus pasākumus to novēršanai. Eirojusta dialogam ar dalībvalstu tiesu un tiesībsardzības iestādēm, kas risinās jau agrīnā lietas izskatīšanas periodā, ir tik liela nozīme, ka grūti to pārvērtēt. Šis dialogs ietver gan ļoti praktisku un neatliekamu problēmu risināšanu, gan arī dalīšanos taktiskajā un stratēģiskajā pieredzē lietu izskatīšanai veltītajos semināros.

Vispār Eirojusts ir veicinājis informācijas apmaiņu, galvenokārt izmantojot divus mehānismus, proti, koordinācijas sanāksmes un apvienotās izmeklēšanas grupas (*JIT*). Saaicinot kopā praktiskus un pastiprinot informācijas apmaiņu, Eirojusts ir devis savu ieguldījumu dalībvalstīs un citās ES institūcijās strādājošo kolēģu darba attiecību nostiprināšanā.

1.2.2 Koordinācijas sanāksmes

Kā jau tika minēts, 2011. gadā Eirojusts sarīkoja koordinācijas sanāksmes sakarā ar 204 lietām, un šis rādītājs ir daudz lielāks nekā iepriekšējā gadā. Šīs sanāksmes joprojām piešķir būtisku pievienoto vērtību nacionālo kompetento iestāžu pūliņiem pārrobežu noziedzības lietu izmek-

lēšanā. Koordinācijas sanāksmes nodrošina efektīvu un savlaicīgu informācijas apmaiņu, dod iespēju atrisināt praktiskas un juridiskas problēmas, kā arī nostiprināt dažādu dalībvalstu kompetento iestāžu savstarpējo uzticēšanos. Lai gan videokonferences nebūt nav optimāls instruments, pateicoties videoiekārtu izmantošanai koordinācijas sanāksmēs, tomēr ir izdevies panākt progresu lietu izmeklēšanā tajos gadījumos, kad operatīvajiem pasākumiem atvēlētā laika ierobežojumu dēļ nebija iespējams sapulcēt kopā visas ieinteresētās puses.

Koordinācijas sanāksmēs bieži vien tika panākta vienošanās par operatīvo sadarbību, un Eirojusts rūpējās par to, lai nacionālās kompetentās iestādes nodrošinātu attiecīgo vienošanos efektīvu izpildi. Īpaši nozīmīgas bija koordinācijas sanāksmēs panāktās vienošanās par apvienoto izmeklēšanas grupu (*JIT*) izveidi. Koordinācijas sanāksmēs piedalījās ne tikai dalībvalstu pārstāvji, bet, ja tas bija nepieciešams, arī trešo valstu un ES institūciju, piemēram, Eiropola un Eiropas biroja krāpšanas apkarošanai (*OLAF*), pārstāvji. Trešās valstis bija pārstāvētas 45, Eiropols – 89, bet *OLAF* – 8 koordinācijas sanāksmēs.

Pirmais koordinācijas centrs

1.2.3 Koordinācijas centri

2011. gads ir zīmīgs ar to, ka koordinācijas sanāksmju organizēšanā tika ieviesti būtiski jauninājumi. Lai sniegtu pastiprinātu atbalstu dažādās dalībvalstīs vienlaikus veicamiem operatīvajiem pasākumiem tieši to norises laikā, Eirojusts veidoja koordinācijas *centrus*. Šo centru rīcībā esošās tehniskās iekārtas garantē Eirojusta ekspertiem drošus reāllaika sa-

Eiropas palīdzēja Itālijas un Nīderlandes kompetentajām iestādēm veikt kādu operāciju, kuras rezultātā vajadzēja tikt arestētam vienam no 100 Itālijā visvairāk meklētajiem bēguļojošiem noziedzniekiem. Šis cilvēks piederēja pie *Polverino* klana, kas ietilpst Neapolē bāzētās organizētās noziedzības grupas *Camorra* sastāvā. Tiek uzskatīts, ka Polverino klans ir atbildīgs par narkotiku ievešanu no Spānijas Itālijā lielos daudzumos, par slepkavībām, izspiešanu, nelegālu ieroču nēsāšanu, nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju komercsektorā, kā arī par citiem noziegumiem. Noziedznieka arestēšanai nepieciešamās darbības tika veiktas kopš paša 2011. gada sākuma, kad viņam izdevās izbēgt citas pret Polverino klanu vērstas starptautiskas operācijas laikā, lai gan 40 citi bandas dalībnieki Itālijā un Spānijā tika arestēti.

Noziedzniekam pēdas tika sadzītas Zēvoldē. Eiropas sarīkotajā koordinācijas sanāksmē Itālijas un Nīderlandes policijas un tiesu iestāžu amatpersonas apmainījās ar informāciju un kopīgi izplānoja arestam nepieciešamos pasākumus. Tika detalizēti

apspriesti un noskaidroti arī praktiskie, ar Eiropas apcietināšanas ordera izdošanu un citu tiesiskās palīdzības lūgumā minēto pasākumu veikšanu saistītie jautājumi, lai nodrošinātu operācijas efektīvu norisi.

Itālijas karabinieri un Nīderlandes Speciālā policijas vienība pēkšņi ielauzās villā, kurā minētais noziedznieks, kurš bija pieņēmis citu vārdu, dzīvoja kopā ar savu partneri. Operācijas laikā policija konfiscēja viltotu pasi, 20 000 eiro, kā arī fotogrāfijas, kurās bēguļojošais noziedznieks bija redzams kopā ar *Polverino* klana galvu.

Eiropas veiktie koordinācijas pasākumi nodrošināja sekmīgu operācijas izpildi, kas iezīmēja svarīgu pagriezienu pret *Polverino* klanu vērstajā cīņā, kuru jau kopš 2007. gada vada Neapoles Mafijas apkarošanas birojs, veiksmīgi sadarbojoties ar Spānijas Civilo gvardi un Nīderlandes Speciālo policijas vienību. Vairāku Eiropas rīkoto koordinācijas sanāksmju laikā veiktā informācijas apmaiņa un turpmākā analīze palīdzēja apzināt organizētās noziedzības grupas vadības struktūru.

karus ar viņu kolēģiem dalībvalstīs – prokuroriem, tiesnešiem un policijas virsniekiem. Tiklīdz dalībvalstīs tiek uzsāktas

operatīvās darbības un konfiskāciju un arestu rezultātā iezīmējas jauni izmeklēšanas virzieni, Eiropas var nekavējo-

ties sniegt savu ieguldījumu neatliekamā jautājumu risināšanā, piemēram, Eiropas apcietināšanas orderu (*EAW*) sagatavošanā, kā arī var parūpēties par to, lai tiktu izpildītas gan ar pierādījumu pieļaujamību saistītās, gan arī citas juridiskās prasības, kas attiecas, piemēram, uz tādiem pasākumiem kā kratīšanas ordera izsniegšana vai bankas konta bloķēšana.

Turklāt operatīvās darbības uzsākušo nacionālo kompetento iestāžu savstarpējā saziņa tiek paātrināta, jo tās par attiecīgajās dalībvalstīs gūtajiem rezultātiem un notikušajiem incidentiem var nekavējoties ziņot centram, kas savukārt reāllaikā saskaņo visu iesaistīto pušu kompetento iestāžu rīcību.

Dažos gadījumos šādi centri tika izveidoti ļoti ātri, vienreiz pat triju stundu laikā, tādējādi apliecinot Eiropas spēju ātri reaģēt un apmierināt dalībvalstu tiesu un tiesībsardzības iestāžu operatīvās vajadzības.

2011. gadā tika izveidoti septiņi koordinācijas centri tādu noziegumu apkarošanai kā narkotiku tirdzniecība, nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācija, tabakas

izstrādājumu kontrabanda, krāpšana un nelegālā cilvēku pārvadāšana un tirdzniecība (TBH).

1.2.4 Lēmuma par Eirojustu 6. un 7. pants

Atbilstoši Lēmuma par Eirojustu 6. un 7. pantam nacionālo pārstāvju biroji atsevišķi un Kolēģija kopumā var sniegt nacionālajām kompetentajām iestādēm ieteikumus sakarā ar konkrētu lietu izskatīšanu. Šie ieteikumi ir nenovērtējami tiesiskās sadarbības uzlabošanas instrumenti un labi ilustrē nepārtraukto dialogu, ko operatīvajos jautājumos risina Eirojusta nacionālie pārstāvji ar savu valstu kompetentajām iestādēm.

2011. gadā dialogs ar dalībvalstu tiesu un tiesībsardzības iestāžu amatpersonām tika risināts gan oficiālas, gan arī neoficiālas apmaiņas ceļā. Lēmuma par Eirojustu 6. pantu vajadzēja izmantot dažādos gadījumos. Dažkārt – pēc sākotnējām neoficiālajām sarunām un tikšanās ar nacionālo kompetento iestāžu pārstāvjiem vai arī tad, kad attiecīgie jautājumi bija izkristalizējušies koordinācijas sanāksmēs, bet citkārt šī nepieciešamība gluži vien-

2010. gadā Francijas muitas amatpersonas, veicot pārbaudi pēc nejaušības principa, kādā automašīnā, kura bija reģistrēta Spānijā, atrada lielu daudzumu banknošu, kas radīja aizdomas par sakaru ar kokaīna tirdzniecību. Izmeklēšanā tika konstatēts, ka automašīnas šoferis ir saistīts ar Francijā, Beļģijā, Vācijā, Spānijā un Nīderlandē funkcionējošu organizētās noziedzības grupu. Tā kā izmeklēšana bija ļoti komplicēta, tika pieaicināts Eirojusts un ierosināts izveidot koordinācijas centru konkrētā dienā veicamo operatīvo darbību saskaņošanai.

2011. gada jūnijā Eirojustā tika izveidots šāds koordinācijas centrs, kurš uzturēja sakarus ar piecu dalībvalstu kompetentajām iestādēm un kuram

vērtīgu palīdzību sniedza arī Eiropola mobilais birojs. Tādējādi bija iespējams nodrošināt informācijas reāllaika pārraidi, dalībvalstu izmeklēšanas un tiesu iestādes varēja ar šo informāciju apmainīties un saskaņot savu rīcību, kā arī tūlīt pēc veiktajiem arestiem un kratīšanām izanalizēt iegūtos datus. Kopumā tika arestētas deviņas aizdomās turamās personas, vairākās dalībvalstīs vienlaikus veiktas desmit kratīšanas, konfiscēti daudzi pierādījumi, narkotiku izgatavošanas rīki un izejvielas, kā arī cita manta. Tika izdoti Eiropas apcietināšanas orderi attiecībā uz Vācijas, Kolumbijas, Libānas un Turcijas pilsoņiem, kuri tika turēti aizdomās par aktīvu līdzdalību plašā un ļoti komplicētā narkotiku tirdzniecības tīklā.

kārši izrietēja no informācijas, kuru tiesiskās palīdzības lūgumā bija ietvērusi tā izdevēja iestāde.

Tā kā 6. un 7. pantā ir īpaši uzsvērti neoficiālo kontaktu nozīme, tad minētie ieteikumi parasti tika oficiāli reģistrēti tikai tajos gadījumos, kad konkrētās dalībvalsts procesuālie noteikumi ietvēra prasību nodrošināt oficiālu revīziju virkni attiecībā uz pieņemtajiem lēmumiem. 2011. gadā at-

bilstoši Lēmuma par Eirojustu 6. pantam Eirojusts oficiāli reģistrēja 14 pieprasījumus. Daži no tiem tiks raksturoti turpmāk:

Pieprasījumi uzsākt izmeklēšanu vai kriminālvajāšanu sakarā ar konkrētiem nodarījumiem – 6.1.(a)(i) pants

Atbilstoši 6.1.(a)(i) pantam Eirojusta nacionālo pārstāvju biroji izdeva sešus pieprasījumus. Vienā gadījumā Itālijas na-

cionālā pārstāvja birojs lūdza savas valsts kompetentās iestādes apsvērt, vai nevajadzētu sākt izmeklēšanu sakarā ar kādu Francijā ierosinātu lietu par cilvēku tirdzniecību seksuālas izmantošanas nolūkos. Šā pieprasījuma rezultāts bija tāds, ka izmeklēšana tika uzsākta daudzās valstīs, tostarp Čehijā, Īrijā un Itālijā, un tajā iesaistījās arī Eiropols.

Trijās nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas lietās Eirojusts lūdza attiecīgās Itālijas prokuratūras instances veikt pasākumus, balstoties uz Portugāles un Vācijas kompetento iestāžu sniegto informāciju. Pieprasījumi tika izdoti arī sakarā ar nelegālo imigrantu pārvadāšanas lietām, kurās bija iesaistīta Vācija, Austrija, Grieķija, Itālija un Bijusī Dienvidslāvijas Republika Maķedonija, un kādu cigarešu kontrabandas lietu. Visos gadījumos Itālijas kompetentās iestādes uzsāka izmeklēšanu. Viena no šīm lietām ir raksturota šā pārskata 1.3.7. sadaļā.

Pieprasījums attiecīgajām kompetentajām iestādēm atzīt, ka viena no tām ir labākā situācijā, lai uzņemtos konkrētu nodarījumu izmeklēšanu vai apsūdzību

izvirzīšanu sakarā ar šiem nodarījumiem, – 6.1.(a)(ii) pants

Vienā gadījumā Eirojusta nacionālā pārstāvja birojs lūdza savas valsts kompetentās iestādes uzsākt izmeklēšanu un kriminālvajāšanu attiecībā uz konkrētiem kādas krāpšanas lietas elementiem. Nacionālā kompetentā iestāde Eirojusta ieteikumu ņēma vērā.

Pieprasījumi koordinēt attiecīgo dalībvalstu kompetento iestāžu darbību – 6.1.(a)(iii) pants

Atbilstoši 6.1.(a)(iii) pantam tika sagatavoti trīs oficiāli pieprasījumi, un visos trijos gadījumos tika uzsākta izmeklēšana. Itālijas kompetentās iestādes tika lūgtas saskaņot savas procedūras ar citām dalībvalstīm (Beļģiju, Bulgāriju un Vāciju), kuras bija iesaistītas Francijā ierosinātā cigarešu kontrabandas lietā. Līdzīgā kārtā tika iniciēta izmeklēšana ar nodokļiem saistītas krāpšanas un nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas lietā, kas skāra astoņas Itālijas iestādes un Nīderlandi. Saskaņotas darbības tika veiktas, vienoties ar Nīderlandes kompetentajām ies-

tādēm, un vairākos mājokļos veiktā kratīšana vainagojās ar panākumiem. Uz trešā pieprasījuma pamata tika uzsākta narkotiku tirdzniecības lietas izmeklēšana.

Pieprasījumi sniegt jebkādu informāciju, kas nacionālajiem pārstāvjiem nepieciešama viņu pienākumu izpildei, – 6.1.(a)(v) pants

Eirojusta spējai ātri un efektīvi saņemt un pārraidīt informāciju ir būtiska nozīme sekmīgā pārrobežu noziegumu izmeklēšanā un galvenā nozīme Eirojusta pamatdarbības īstenošanā. Atbilstoši 6. pantam tika reģistrēti trīs informācijas apmaiņas pieprasījumi. Sakarā ar Latvijā uzsāktu korupcijas lietas izmeklēšanu Spānijas nacionālā pārstāvja birojs lūdza savas valsts tiesu iestādes norīkot attiecīgas kompetences prokuroru informācijas apmaiņas nodrošināšanai un rīcības saskaņošanai. Cita lieta, kas skāra Rumāniju un Itāliju, bija saistīta ar iespējamu naudas un maksāšanas līdzekļu viltošanu. Trešo pieprasījumu savas valsts kompetentajām iestādēm nosūtīja Itālijas nacionālā pārstāvja birojs sakarā ar krāpšanas lietu, kas bija ierosināta Austrijā.

Pieprasījumi veikt jebkādu citu pamatotus izmeklēšanas vai kriminālvajāšanas pasākumus – 6.1.(a)(vii) pants

Atbilstoši šim pantam Eirojusts lūdz Itālijas kompetentās iestādes apsvērt iespēju uz laiku apturēt viltošanas un organizētās noziedzības lietā veicamos pasākumus.

1.2.5 Konvencijas par savstarpējo tiesisko palīdzību

2000. gada Konvencija par savstarpējo tiesisko palīdzību un tās 2001. gada protokols, kā arī 1959. gada Konvencija par savstarpējo tiesisko palīdzību krimināllietās un tās protokoli (*MLA* konvencijas) vēl joprojām ir vissvarīgākie dokumenti, kas regulē tiesisko sadarbību Eiropas Savienībā. Vispār šo konvenciju piemērošanai ir pozitīva nozīme, tomēr vēl aizvien sakarā ar to rodas zināmas grūtības. Ne visas dalībvalstis ir ieviesušas 2000. gada Konvenciju par savstarpējo tiesisko palīdzību, un šis fakts var padarīt problemātisku tādu svarīgu tiesiskās sadarbības instrumentu izmantošanu kā videokonferences un apvienotās izmeklēšanas

grupas (*JIT*). Turklāt problēmas minēto konvenciju piemērošanā rodas arī tādēļ, ka nav noteikti savstarpējās tiesiskās palīdzības pieprasījumu izpildes termiņi un trūkst informācijas par to izpildes gaitu. Eirojusts bieži vien tiek lūgts sniegt palīdzību šo problēmu atrisināšanai.

Eirojusts savā praksē ir ieviesis svarīgu elementu – iepriekšēju neoficiālu sazināšanos ar pieprasījuma sagatavotāju iestādi un pieprasījuma adresāti iestādi, lai pieprasījums pirms tā oficiālās nosūtīšanas tiktu precizēts un tādējādi būtiski palielinātos iespējas to ātri izpildīt.

1.2.6 Ar pierādījumu savākšanu un to pieļaujamību saistītie jautājumi

Eirojusts ir uzkrājis speciālas zināšanas, pateicoties kurām var atrisināt tādas visas bieži sastopamas un pārrobežu tiesisko sadarbību apgrūtināšanas problēmas kā dažādu nacionālo jurisdikciju atšķirīgie noteikumi par pierādījumu pieļaujamību un ar tiem saistītās informācijas izpaušanu. Šīs problēmas daudzējādā ziņā ir ietekmējušas lietu izmeklēšanu. Atšķirības noteikumos par telekomunikācijas pār-

tveršanu un liecinieku uzklauššanu arī ir radījušas grūtības, piemēram, ar pierādījumu savākšanu, apmaiņu un pieļaujamību. Līdzīgas grūtības mēdz rasties sakarā ar videokonferenci un slepeno aģentu izmantošanu, kā arī DNS paraugu iegūšanu.

Vēl joprojām arī praktiskās ar dokumentu tulkošanu un nosūtīšanu saistītās problēmas mēdz kavēt dalībvalstu tiesisko sadarbību. Par piemēru var minēt gadījumu, kad koordinācijas sanāksmē tika panākta vienošanās par telefonsarunu noklausīšanos, kas arī tika veikta, taču attiecīgajā dalībvalstī saskaņā ar tās likumiem šādā veidā iegūti pierādījumi tika uzskatīti par slepeniem un šis apstāklis varēja kļūt par šķērslī sarunu pierakstu nodošanai otrai iesaistītajai dalībvalstij, kurai tos vajadzēja saņemt pirms tiesas procesa. Šajā gadījumā Eirojusts ar savu iejaukšanos palīdzēja panākt pierādījumu atslepenošanu un pēc tam arī nodošanu.

Eirojusts ir centies tamlīdzīgas grūtības atrisināt ne tikai ar konkrētām lietām saistītos gadījumos, bet arī dodot savu ieguldījumu debatēs par pārrobežu pierādījumu iegūšanas sistēmas reformu, proti,

Jurisdikciju konflikta atrisināšana un apvienotās izmeklēšanas grupas izveidošana bija svarīgi faktori vienā no vissarežģītākajām Eiropas izskatītajām narkotiku tirdzniecības lietām.

Kāda organizētās noziedzības grupa sūtīja no Dienvidamerikas uz Eiropu kokaīnu tonnām un nelikumīgi iegūto peļņu legalizēja daudzos banku centros. Zviedrijā 2008. gadā uzsāktās izmeklēšanas rezultātā atklājās šīs lietas starptautiskā dimensija, turklāt tā skāra ne tikai citas dalībvalstis, piemēram, Franciju un Spāniju, bet arī valstis, kas atrodas ārpus Eiropas Savienības, tādas kā Kolumbija, ASV, Šveice, Venecuēla, Izraēla un Andora.

Ņemot vērā lietas sarežģīto raksturu, tika lūgta Eiropas palīdzība. Pēc Hāgā notikušās koordinācijas sanāksmes *JIT* finansējuma projekta ietvaros tika izveidota apvienotā izmeklēšanas grupa. Tās pirmais guvums bija 1,4 tonnas kokaīna, kas tika konfiscētas uz 15 metrus garas jahtas, kura burāja uz Eiropu. Eiropas nodrošināja ekspertu padomus par jūrā veiktu pārtveršanas operāciju likumību. Apvienotās izmeklēšanas grupas tiesiskā struktūra deva iespēju ātri apmainīties ar informāciju, iztiekot bez laikietilpīgajām *MLA* procedūrām; tieši tas izrādījās viens no galvenajiem

faktoriem, kuri nodrošināja šajā lietā veiktā operatīvā darba panākumus (jāatzīmē, ka palīdzību sniedza Nīderlande, Malta, Apvienotā Karaliste, Igaunija, Kipra un Vācija).

Izmeklēšanu, kas ilga trīs gadus, veicināja arī 13 Eiropas sarīkotās koordinācijas sanāksmes; daudzās no tām piedalījās arī Eiropas. Sanāksmēs tika risināti praktiski ar izmeklēšanu saistīti jautājumi, īpaši tie, kuri attiecās uz potenciālajiem jurisdikciju konfliktiem. Tika panākta vienošanās par lietas piekritību, un pēc tam Kolumbija noziedzīgā grupējuma barvedi izdeva Zviedrijai.

Operācijas rezultātā dažādās pasaules valstīs tika arestēti vairāk nekā 30 organizētās noziedzības grupas locekļi. Pateicoties Spānijas un Zviedrijas kompetento iestāžu pūliņiem, izmeklējot nelikumīgi iegūto līdzekļu legalizācijas nolūkā veiktās darbības, tika iesaldēti banku konti un piecās dažādās valstīs konfiscēti apmēram 6 miljoni eiro, kas bija reinvestēti nekustamajā īpašumā, diskotēkās un citos likumīgos uzņēmējdarbības veidos, kā arī luksusklares automobiļu un kuģu iegādē. Visa noziedzīgā organizācija kopumā bija investējusi un iztērējusi vismaz 12 miljonus eiro. Kopējā konfiscētā kokaīna neoficiālā tirgus cena bija aptuveni 450 miljoni eiro.

sagatavojot priekšlikumu par Eiropas izmeklēšanas rīkojumu krimināllietās (*EIO*). Eiropas atzinums par šo projektu publicēts kā Padomes 2011. gada 4. marta dokuments (6814/11). Sīkākas ziņas par to ietvertas šā pārskata 2.1. sadaļā.

1.2.7 Jurisdikciju konfliktu novēršana un atrisināšana

Eiropas tikai dažos gadījumos ir oficiāli izmantojis savas pilnvaras, lai palīdzētu novērst un atrisināt jurisdikciju konfliktus.

Kopš 2002. gada Eiropas Kolēģija sagatavojusi tikai trīs ar jurisdikciju konfliktiem saistītus ieteikumus dalībvalstu kompetentajām iestādēm, un tie visi ir akceptēti. Tomēr tādas situācijas, kad lieta ir piekritīga divu vai vairāku dalībval-

stu jurisdikcijām saskaņā ar vietējiem likumiem, mēdz izveidoties daudz biežāk. Tāpēc arī Eirojusts bieži vien palīdzējis šādās situācijās radušās problēmas atrisināt, neregistrējot oficiālus attiecīgo dalībvalstu pieprasījumus.

Arī koordinācijas sanāksmes ir kalpojušas par praktiskiem un lietderīgiem forumiem, kuros paralēlus izmeklēšanas procesus uzsākušas kompetentās iestādes varēja jau agrīnā lietas izskatīšanas stadijā apspriesties un savstarpēji vienoties. Līdzīgā veidā jurisdikciju konflikti tika risināti un novērsti, panākot vienošanos apvienoto izmeklēšanas grupu ietvaros. Turklāt Eirojusts bieži ir devis savu ieguldījumu jurisdikciju konfliktu novēršanā, jau laikus veicinot neoficiālu viedokļu apmaiņu. Eirojusta nozīme šajā ziņā tiek apliecināta, izmantojot Norādījumus par to, kā noteikt, „kurai jurisdikcijai ir piekritīga ar pārrobežu noziedzību saistīta lieta” (*Guidelines for deciding “which jurisdiction should prosecute?”*), kuri iekļauti Eirojusta 2003. gada pārskatā. Šie norādījumi palīdz izvērtēt dažādus lēmuma pieņemšanai svarīgos apsvērumus, un nacionālās kompetentās iestādes tos bieži izmanto.

2011. gadā arī kāda nelegālās cilvēku pārvadāšanas un tirdzniecības lieta kļuva par labu piemēru tam, kā ar Eirojusta palīdzību var pārvarēt potenciālos jurisdikciju konfliktus. Šī lieta bija saistīta ar romu tautības sievietes nelegālu pārvadāšanu no Čehijas uz Apvienoto Karalisti, kur viņas tika piespiestas nodarboties ar prostitūciju. Lai nodrošinātu saskaņotu izmeklēšanu, tika izveidota apvienotā izmeklēšanas grupa. Eirojusta sarīkotajās sanāksmēs tika apspriesti jautājumi par to, kā savākt pieļaujamus pierādījumus un kura jurisdikcija ir lietas virzīšanai izdevīgākā situācijā, jo abām

minētajām valstīm bija pietiekams pamats uzsākt kriminālvajāšanu. Eirojusts sekmēja piekritības noteikumu, kā arī pierādījumu pieļaujamības principu rūpīgu apspriešanu, kuras rezultātā tika atzīts, ka lieta jāpārņem vienai no partnervalstīm. Pateicoties Eirojusta palīdzībai, ātri tika atrisināts jurisdikciju konflikts un pavērās iespēja visus resursus veltīt neatliekamām operatīvajām darbībām. Pēc potenciālā jurisdikciju konflikta atrisināšanas tika izveidota apvienotā izmeklēšanas grupa un triju mēnešu laikā arestētas 11 personas, noziedzīgo grupējumu barveži.

Eirojusta operatīvās darbības pieredze liecina, ka agrīnā stadijā noorganizēta informācijas apmaiņa sakarā ar savstarpēji saistītiem izmeklēšanas procesiem ļoti lielā mērā palīdz novērst jurisdikciju konfliktus.

1.2.8 Tiesvedības nodošana krimināllietās

Tiesvedības nodošanai krimināllietās dažādas dalībvalstis izmanto dažādu tiesisko bāzi, un līdz ar to var rasties juridiskas problēmas. Parasti tiek izmantoti šādi dokumenti: Eiropas Padomes 1972. gada

Konvencija par tiesvedības nodošanu krimināllietās un 1959. gada Konvencijas par savstarpējo tiesisko palīdzību krimināllietās 21. pants kopsakarā ar 2000. gada Konvencijas par savstarpējo tiesisko palīdzību 6.1. panta pēdējo paragrāfu. Dažas dalībvalstis izmanto arī Apvienoto Nāciju Organizācijas 2000. gada Konvencijas pret transnacionālo organizēto noziedzību 21. pantu.

Eirojusts atbalsta dalībvalstu neoficiālos kontaktus, un nacionālo pārstāvju biroji pārbauda, vai tiesvedības nodošana nav

Somijas kompetentās iestādes veica izmeklēšanu narkotiku tirdzniecības lietā, kurā bija iesaistīti Somijas pilsoņi, kas uzturējās Spānijā. Kad pazuda Somijas pilsone, kura bija iepazinusies ar aizdomās turamajiem narkotiku dīleriem, Spānijas kompetentās iestādes tika lūgtas noskaidrot attiecīgos apstākļus, taču izmeklēšanu varēja uzsākt tikai pēc savstarpējās tiesiskās palīdzības pieprasījuma saņemšanas. Izrādījās, ka Somijas pilsone Spānijā ir nogalināta, jo bija informējusi šīs valsts kompetentās iestādes par narkotiku dīleru grupu, kas mēģināja viņu savervēt. Par šo slepkavību aizdomās turamie tika atrasti Somijā. Eirojusts tika lūgts palīgā, lai atrisinātu potenciālo Spānijas un Somijas jurisdikciju konfliktu attiecībā uz tiesvedības uzsākšanu. Eirojusts sarīkoja koordinācijas sanāksmi, kuras laikā pēc rūpīgas visu juridisko aspektu izskatīšanas tika nolemts, ka Spānija visus pēc iepriekšējiem *MLA* pieprasījumiem savāktos pierādījumus nodos Somijai. Spānija piekrita nodot Somijai gan tiesvedību slepkavības lietā, gan arī narkotiku tirdzniecības lietas izmeklēšanas materiālus, tiklīdz būs izpildītas dažādās juridiskās prasības. Eirojusts palīdzēja nodrošināt to, ka kriminālvajāšana gan narkotiku tirdzniecības lietā, gan ar to saistītās slepkavības lietā tika veikta vienuviet.

iespējama jau pirms tam, kad tiek izdots oficiāls pieprasījums. Taču tiesvedības nodošanu apgrūtina vairāki iemesli, citastarp un galvenokārt šādi: savāktajiem pierādījumiem adresātes valsts tiesā ir jātiek atzītiem par pieļaujamiem, taču tie bieži vien iegūti neierastā veidā un atbilstoši atšķirīgiem procesuālajiem noteikumiem; jāpārliedz par to, ka adresāte valsts patiešām ir ieinteresēta tiesvedības pārņemšanā, un turklāt vēl jāatrisina gluži ikdienišķs un tīri praktisks ar resursiem

saistīts jautājums, proti, visi lietas materiāli ir jāpārtulko.

1.2.9 No sodāmības reģistriem iegūtās informācijas apmaiņa

Lai gan dalībvalstis ar informāciju, kas iegūta no sodāmības reģistriem, apmaiņās tiešā veidā, steidzamos gadījumos Eirojusts tiek lūgts šo apmaiņu paātrināt. Kādā lietā vienas dalībvalsts tiesa pieprasīja informāciju, kas tai bija nepiecieša-

ma, lai piespriestu adekvātu sodu seksuālajam noziedzniekam, kas savulaik par līdzīgiem dzimumnoziegumiem jau bija sodīts citā dalībvalstī. Dati, kas bija pieejami pa parastajiem kanāliem, nebija pietiekami detalizēti un precīzi, lai atbilstu noziegumu juridiskās kvalifikācijas vajadzībām. Eirojusts pēc tiešas saziņas ar attiecīgajām tieslietu iestādēm dažu stundu laikā piegādāja pieprasījuma iesniedzējai tiesai sprieduma taisīšanai nepieciešamo informāciju. Diemžēl kavēšanās ar šādu pieprasījumu izpildi vēl aizvien mēdz gadīties visai bieži un it īpaši tad, ja dalībvalstij nav centralizētas datubāzes, kurā būtu apkopotas ziņas par sodāmību, vai ja sodāmības reģistrus kārtu dažādas nacionālās kompetentās iestādes (piemēram, policijas un tiesu iestādes).

Vēl ir jāpanāk, lai visās dalībvalstīs tiktu ieviests Padomes Pamatlēmums 2009/315/TI par organizatoriskiem pasākumiem un saturu no sodāmības reģistra iegūtās informācijas apmaiņai starp dalībvalstīm un Padomes Lēmums 2009/316/TI par Eiropas Sodāmības reģistru informācijas sistēmas (*ECRIS*) izveidošanu. Šajā sakarā ir konstatētas grūtības tajos gadījumos,

kad viena un tā pati darbība dažādās dalībvalstīs tiek klasificēta kā atšķirīgi nozieguma veidi. Informācijas apmaiņas lietderība ir ierobežota arī tajos gadījumos, kad tiek dota vienīgi norāde uz kādu nacionālā likuma normu, taču netiek izskaidrots nozieguma sastāvs.

1.2.10 Eiropas apcietināšanas orderis

2011. gadā Eirojusts reģistrēja 263 lietas sakarā ar Eiropas apcietināšanas ordera izpildi; šīs lietas veido aptuveni 18 procentus no kopējā lietu skaita. Vairumā

gadījumu Eirojusta palīdzība tika lūgta Eiropas apcietināšanas ordera izpildes veicināšanai. Visvairāk lietu iesniedza Polijas nacionālā pārstāvja birojs un Francijas nacionālā pārstāvja birojs. Visvairāk pieprasījumu saņēma Spānijas nacionālā pārstāvja birojs, kā arī Apvienotās Karalistes un Itālijas nacionālo pārstāvju biroji.

Itālijas kompetentās iestādes veica izmeklēšanu saistībā ar kādu organizētās noziedzības grupu, kas nodarbojās ar tabakas izstrādājumu kontrabandu un dokumentu viltošanu, kā arī nodrošināja juridiskās palīdzības sniegšanu saviem arestētajiem locekļiem. Kritiskā izmeklēšanas brīdī radās nepieciešamība īstenot Eiropas mēroga operatīvos pasākumus, kuri ietvertu koordinētu Eiropas apcietināšanas orderu izpildi un kratišanas un kuros piedalītos Itālijas kompetentās amatpersonas, lai iegūtos pierādījumus varētu izmantot tiesas procesos. Aptuveni 40 stundas pirms plānoto operatīvo darbību uzsākšanas Eirojusts tika lūgts iesaistīties piecu citu dalībvalstu (Austrijas, Vācijas, Grieķijas, Spānijas un Slovēnijas) rīcības koordinēšanā.

Lai Eiropas apcietināšanas orderi tiktu izpildīti vienlaikus, pierādījumi tiktu saglabāti un tādējādi tiesai būtu pieejama pilnīga informācija par organizētās noziedzības grupas aktivitātēm, bija nepieciešama steidzama rīcība. Veiksmīgas operatīvās darbības rezultātā Eirojusts 20 stundu laikā apzināja un sakontaktēja iesaistīto dalībvalstu kompetentās iestādes, tādējādi nodrošinot Eiropas apcietināšanas orderu un tiesiskās palīdzības lūgumu izsniegšanu un sankcionēšanu. Turklāt Eirojusts nodrošināja dalībvalstu saziņu operatīvo darbību laikā, kā arī to, ka Itālijas tiesībsargu iestāžu darbinieki varēja būt klāt vairākās vietās, kur notika kratišana.

Kolēģija izskatīja arī trīs vispārīga rakstura lietas sakarā ar Eiropas apcietināšanas orderi. Vienas lietas ietvaros tā apkopoja informāciju par to, kā dalībvalstis praktiski īsteno ordera izpildes dalībvalsts pilsoņu vai rezidentu izdošanu ordera izsniedzējai dalībvalstij (saskaņā ar Padomes Pamatlēmuma par Eiropas apcietināšanas orderi 2002/584/TI (Pamatlēmums par Eiropas apcietināšanas orderi) 5.(3) pantu). Otrā Kolēģijas izskatītā lieta bija saistīta ar jautājumu par to, vai Eiropas apcietināšanas orderus vajadzētu klasificēt orderos, kas izsniegti apsūdzības izvirzīšanas nolūkā, un orderos, kas izsniegti tiesāšanas nolūkā, ja pēc personas izdošanas tai ir tiesības uz attiecīgās lietas atkārtotu izskatīšanu tiesā. Trešā lieta bija saistīta ar Padomes Pamatlēmuma 2009/299/IT ieviešanu un praktisko piemērošanu, kā arī tajā ietvertajām nor-

Eiropas apcietināšanas orderis

mām par tiesībām aizmuguriskas tiesvedības gadījumos, jo ar šo lēmumu tika grozīts Pamatlēmums par Eiropas apcietināšanas orderi.

Lietas, kas saistītas ar vairākiem pieprasījumiem (Pamatlēmuma par Eiropas apcietināšanas orderi 16.(2) pants)

Saskaņā ar Pamatlēmuma par Eiropas apcietināšanas orderi 16.(2) pantu izpil-

dītāja tiesu iestāde var lūgt Eirojusta padomu, kad tai jāizlemj, kuras dalībvalsts izdoto Eiropas apcietināšanas orderi izpildīt gadījumā, kad orderi attiecībā uz vienu un to pašu personu izdevušas divas vai vairākas dalībvalstis.

2011. gadā Eirojusta padoms saskaņā ar Pamatlēmuma par Eiropas apcietināšanas orderi 16.(2) pantu tika lūgts četrās lietās, un visos gadījumos tas palīdzēja dalībvalstu kompetentajām iestādēm vienoties par Eiropas apcietināšanas ordera izpildi. Vienā lietā Eirojusts sniedza pamatotu padomu 24 stundu laikā, un rezultātā nacionālās kompetentās iestādes varēja nodrošināt aizdomās turamā ierašanos tiesā jau pēc dažām dienām.

Eirojusts bieži tika piesaistīts jau agrīnā potenciāli konfliktējošo Eiropas apcietināšanas orderu izskatīšanas posmā (vai koordinācijas sanāksmēs) un tādējādi palīdzēja izvairīties no vairāku Eiropas apcietināšanas orderu izdošanas attiecībā uz vienu un to pašu personu.

2011. gada jūnijā Kolēģija pieņēma "Norādījumus par iekšējo kārtību, kādā

Eirojusts sniedz atzinumus konfliktējošu Eiropas apcietināšanas orderu gadījumā" attiecībā uz lietām, kurās Eirojusts tiek lūgts sniegt atzinumu saskaņā ar Pamatlēmuma par Eiropas apcietināšanas orderi 16.(2) pantu.

Lietas, kas saistītas ar termiņu neievērošanu (Pamatlēmuma par Eiropas apcietināšanas orderi 17.(7) pants)

Ja dalībvalsts nevar ievērot Pamatlēmuma par Eiropas apcietināšanas orderi 17.(7) pantā noteikto izpildes termiņu, tai par to ir jāinformē Eirojusts, norādot kavēšanās iemeslus.

2011. gadā Eirojustā tika reģistrēti 116 izpildes termiņa kavējumi. Visvairāk paziņojumu par Pamatlēmuma par Eiropas apcietināšanas orderi 17.(7) pantā noteikto izpildes termiņu neievērošanu bija nosūtījušas Īrijas kompetentās iestādes. Eirojusts saņēma paziņojumus arī no Spānijas, Čehijas, Zviedrijas, Slovākijas, Bulgārijas un Igaunijas. Kā jau iepriekšējo gadu pārskatos tika norādīts, tas fakts, ka paziņojumi tika saņemti tikai no septiņām dalībvalstīm, nebūt nenozīmē, ka vi-

sas pārējās dalībvalstīs būtu ievērojušas Eiropas apcietināšanas orderu izpildes termiņus. Eiropas Savienības statistikas dati liecina, ka pārkāpumu skaits ir lielāks nekā Eiropajam atsūtīto paziņojumu skaits.

Galvenais Eiropas apcietināšanas orderu izpildes termiņa neievērošanas iemesls bija pieprasījumi sniegt papildu informāciju, kas nepieciešama Eiropas apcietināšanas ordera izpildei. Izpildes termiņi tika pārkāpti arī tāpēc, ka bija nepieciešams sagādāt attiecīgo dokumentu tulkojumu, dažām dalībvalstīm nācās izskatīt ļoti daudz pieprasījumu, kā arī izpildītājām dalībvalstīm trūka resursu.

Ar Eiropas apcietināšanas ordera praktisko izpildi saistītie jautājumi

Steidzamās lietās (bieži vien tad, kad personas, attiecībā uz kurām ir izdots Eiropas apcietināšanas orderis, atrodas preventīvā ieslodzījumā) Eiropajam joprojām ir bijusi galvenā nozīme nacionālo kompetento iestāžu informācijas apmaiņas veicināšanā, ordera izpildītāju tiesu iestāžu prasību noskaidrošanā un Eiropas apcietināšanas orderu savlaicīgas izpildes nodro-

šināšanā. Praktiski aizvien biežāk izmanto iespēju piesaistīt Eiropajam, atzīstot, ka dažas problēmas pēc sava rakstura ir drīzāk praktiskas (tulkojums nav pieejams vai nav atbilstošs, trūkst informācijas u.tml.) nekā juridiskas. Tomēr ir konstatētas arī juridiskas problēmas, piemēram, specialitātes un samērīguma principu piemērošana vai atšķirīgas noziedzīgo nodarījumu definīcijas. Piemēram, ne visās dalībvalstīs ar PVN saistīta krāpšana ir definēta kā noziegums, kas ietekmē ES finansiālās intereses. Šīs atšķirības var novest pie ordera izpildes aizkavēšanās, jo dažās dalībvalstīs būs nepieciešama dubultā sodīšana, bet citās šī nepieciešamība nebūs jāpārbauda, jo tajās ir spēkā Pamatlēmuma par Eiropas apcietināšanas orderi 2.(2) pants.

Eiropajam savā operatīvajā darbībā ir konstatējis, piemēram, šādas praktiskās un juridiskās problēmas:

- Eiropas apcietināšanas orderī ietvertā informācija par noziedzīga nodarījuma faktiem nav adekvāta.
- Nav sniegta pietiekama informācija par sodu, kura piespriešanas labad ir izdots Eiropas apcietināšanas orderis.

- Nav sniegta precīza informācija par laiku, kuru persona ordera izpildes valstī pirms izdošanas ordera izsniedzējai valstij jau pavadījusi apcietinājumā, un tādejādi radušās neskaidrības par laiku, kas tai vēl jāpavada apcietinājumā ordera izdevējā valstī.
- Aizmuguriska notiesāšana un atšķirīga attieksme pret tiesībām uz atkārtotu lietas izskatīšanu. Šo problēmu dažās dalībvalstīs var atrisināt ieviešot Padomes Pamatlēmumu 2009/299/TI, ar ko grozīti Pamatlēmuma par Eiropas apcietināšanas orderi noteikumi par tiesībām uz atkārtotu lietas izskatīšanu.
- Informācija par Eiropas apcietināšanas ordera atsaukšanu nav sniegta savlaicīgi, jo īpaši gadījumos, kad attiecīgā persona tikusi arestēta.
- Dažkārt netiek doti nekādi paskaidrojumi par Eiropas apcietināšanas ordera neizpildīšanas iemesliem pat tad, kad persona jau ir atbrīvota.
- Ordera izdevējai valstij ir radušies finansiāli vai cita veida zaudējumi, ja izdodamā persona ir atbrīvota no ieslodzījuma.

Lietā „Ištaneks pret Prerovas rajona tiesu” Apvienotās Karalistes tiesai bija jāizlemj, vai attiecīgo Eiropas apcietināšanas orderi kvalificēt kā tādu, kas izdots apsūdzības izvirzīšanai vai ar brīvības atņemšanu saistīta soda izpildei, vai apcietināšanas rīkojuma izpildei, jo pēc personas izdošanas bija iespējama atkārtota lietas izskatīšana (lietā notiesājošs spriedums bija pieņemts *in absentia*). Vietējās kompetentās iestādes šajā jautājumā nespēja vienoties, bet to lēmums varēja radīt nopietnas procesuālas sekas (citastarp iespēju, ka orderis netiks izpildīts). Ņemot vērā, ka Apvienotās Karalistes tiesību sistēma neizslēdz to, ka līdzīgās lietās var tikt pieņemti konfliktējoši nolēmumi, tiesa lūdza Eirojustu no-

skaidrot citās dalībvalstīs spēkā esošās tiesības un pieņemto praksi. Dažu stundu laikā Eirojusts sniedza informāciju par to, kā citu dalībvalstu tiesas rīkotos šādā situācijā. Čehijas nacionālā pārstāvja birojs arī sniedza paskaidrojumus par nosacījumiem, ar kuriem aizmuguriski notiesāta persona atbilstoši Čehijas likumiem var lūgt atkārtotu lietas izskatīšanu, turklāt sniedza papildu informāciju par to, vai Čehijas tiesas nolēmums šajā konkrētajā lietā ir uzskatāms par galīgu. Eirojusta sniegtās palīdzības rezultāts bija tāds, ka informācija par citās Eiropas Savienības jurisdikcijās un vienā konkrētā dalībvalstī pieņemto praksi tika ātri un efektīvi nodota izvērtēšanai attiecīgajā nacionālajā tiesā.

ma pret drošības naudu un noteiktajā laikā nav atgriezušies, vai lietās, kurās personai jāizcieš ar brīvības atņemšanu saistīts sods, ordera izpildītāja valsts ir izdevusi citu personu.

- Atteikšanās izpildīt personas īslaicīgas izdošanas pieprasījumu, kuras rezultātā var tikt ievērojami apgrūtināts ordera izdevējā valstī notiekošais izmeklēšanas process.

- Eiropas apcietināšanas orderu pārsūtīšanai tiek izmantoti dažādi kanāli, neinformējot attiecīgās iestādes par to, ka orderis ir pārsūtīts un kādā veidā pārsūtīts.
- Kavēšanās gadījumos, kad tiek lūgta piekrišana apsūdzības izvirzīšanai par citiem (jaunatklātiem) noziedzīgiem nodarījumiem (Pamatlēmuma par Eiropas apcietināšanas orderi 27. pantā minētais specialitātes princips).

Eirojusts nereti un veiksmīgi sadarbojās ar *SIRENE* (papildinformācijas pieprasījums par valsts ziņojumiem) informācijas sistēmas birojiem. *SIRENE* biroji ir izveidoti visās Šengenas valstīs, un to galvenais uzdevums ir nodrošināt papildinformācijas apmaiņu dalībvalstu vidū saistībā ar brīdinājumiem. *SIRENE* biroji ir bijuši aktīvi iesaistīti Eiropas apcietināšanas orderu praktiskajā izpildē.

1.2.11 Īpašuma vai pierādījumu iesaldēšanas rīkojumi

No visām Eirojusta izskatītajām lietām tikai dažās ir piemērots Padomes Pamatlēmums 2003/577/TI par to, kā Eiropas Savienībā izpilda īpašuma vai pierādījumu iesaldēšanas rīkojumus. Lai gan daudzas dalībvalstis ir pārņēmušas šā pamatlēmuma normas savos likumos, nacionālās kompetentās iestādes tomēr turpina izmantot tradicionālās savstarpējās tiesiskās palīdzības formas arī pieprasot īpašuma vai pierādījumu iesaldēšanu.

Viens no iespējamajiem šīs situācijas izskaidrojumiem ir tas, ka pamatlēmumā noteiktais iesaldēšanas rīkojums un pamatlēmumā iekļautā šā rīkojuma veid-

lapa tiek atzīti par pārlieku sarežģītiem. Turklāt daudzi praktiķi uzskata, ka īpašuma vai pierādījumu iesaldēšanas rīkojumi nav visaptveroši un visas ar krimināllietu saistītās prasības, piemēram, par kratīšanu, telekomunikācijas pārtveršanu un atsavināšanu, daudz ātrāk un vieglāk var iekļaut tiesiskās palīdzības lūgumā, kas tiek izdots saskaņā ar 1959. gada Konvenciju par savstarpējo tiesisko palīdzību. Vēl nopietnāka problēma ar iesaldēšanas rīkojuma izdošanu rodas gadījumos, kad kratīšanas laikā var atklāties tādi pierādījumi, par kuriem rīkojuma izdevējai iestādei iepriekš nekas nav bijis zināms.

Eirojusta operatīvās darbības pieredze liecina, ka praktiķi īpašuma vai pierādījumu iesaldēšanas rīkojumus izmantotu biežāk, ja izpildītāja dalībvalsts uz tiem reaģētu nekavējoties. Šādos gadījumos Eurojusts nacionālajām kompetentajām iestādēm sniedz palīdzību tādējādi, ka izskaidro dažādās dalībvalstīs iedibinājušos atšķirīgo praksi attiecībā uz iesaldēšanas rīkojumu izpildei piešķiramo prioritāti. Ir ziņots, ka valstis, kurās pastāv centralizēti banku reģistri, informāciju par aizdomās turamo bankas kontiem sniedz daudz ātrāk, un tādējādi ir iespējams ātrāk

Spānijā un Beļģijā tika veikta izmeklēšana saistībā ar lielas Spānijā reģistrētas un dažādās nozarēs (citas tarp degvielas, gāzes, lauksaimniecības, nekustamo īpašumu un pārtikas nozarē) strādājošas akciju sabiedrības faktiskā īpašnieka un astoņu citu personu veiktu ar nodokļiem saistītu krāpšanu, nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju un līdzdalību noziedzīgas organizācijas darbībā. Labi zināma biroja advokāti tika apsūdzēti uzņēmumu tīkla izveidē un finanšu darījumu veikšanā Panamā, Nīderlandes Antiļu sa-

lās, Nīderlandē un Šveicē ar mērķi slēpt aktīvu pieredzi. Tika lēsts, ka galvenais aizdomās turamais nav nomaksājis nodokļus 2 miljardu eiro apjomā. Eurojusts sarīkoja divas koordinācijas sanāksmes, kurās piedalījās Spānijas, Beļģijas un Apvienotās Karalistes nacionālo kompetento iestāžu pārstāvji un kuru rezultātā tika panākta vienošanās par apsūdzības izvirzīšanas stratēģiju un tiesvedību šajā sarežģītajā lietā. Šobrīd Beļģijā ir iesaldēti 112 miljoni eiro un Apvienotajā Karalistē – 10 miljoni eiro.

rāk izpildīt arī īpašuma vai pierādījumu iesaldēšanas rīkojumus.

1.2.12 Līdzekļu konfiskācija un atgūšana

Viena dalībvalsts, cenšoties atgūt līdzekļus no citām dalībvalstīm, var saskarties ar kavēšanos un citiem šķēršļiem. Problēmas sadarbībā var rasties tāpēc, ka dažādās dalībvalstīs ir spēkā atšķirīgi materiālie un procesuālie līdzekļu konfiskācijas noteikumi. Tikai dažās dalībvalstīs ir iespējams noziedzīgi iegūtus līdzekļus konfiscēt,

pirms stājies spēkā notiesājošs spriedums krimināllietā (līdzekļu konfiskācija bez notiesājoša sprieduma). Šis fakts viennozīmīgi ietekmē pārrobežu sadarbību gadījumos, kad dalībvalsts, kurā ir iespējama līdzekļu konfiskācija bez notiesājoša sprieduma, pieprasa veikt līdzekļu konfiskāciju dalībvalstī, kurā šāda līdzekļu konfiskācija nav iespējama. No praktiskā viedokļa problēmas rada arī tas, ka dažās dalībvalstīs nav centralizēta zemes reģistra, kas ļautu vieglāk un ātrāk pārbaudīt aizdomās turamo īpašumus. Turklāt nav viegli panākt vienošanos par līdzekļu sadali.

Narkotiku tirdzniecība; kontrolētā piegāde

2011. gadā Eirojusts tāpat kā iepriekš palīdzēja nacionālajām kompetentajām iestādēm konfiscēt un atgūt noziedzīgi iegūtus līdzekļus, kā arī atrisināt dažas no iepriekš minētajām problēmām. Šā gada laikā Eirojustā reģistrēto lietu ietvaros tika konfiscēts ievērojams skaits īpašumu (piemēram, nekustamie īpašumi un luksuspriekšmeti), kā arī ievērojams naudas līdzekļu daudzums.

1.2.13 Kontrolētās piegādes

Visu 2011. gadu Eirojusts palīdzēja dalībvalstīm veikt kontrolētās pārrobežu piegādes. Saskaņā ar Lēmuma par Eirojustu 9.c un 9.d pantu nacionālie pārstāvji kā savu valstu kompetentas amatpersonas var tikt pilnvaroti atļaut un koordinēt kontrolētās piegādes.

Kontrolētās piegādes ir īpaši efektīvs izmeklēšanas instruments narkotiku tirdzniecības lietās. Tās dod iespēju saukt pie atbildības ne tikai narkotiku kurjerus, bet arī organizētās noziedzības grupu vadītājus. Dalībvalstīs spēkā esošie likumi, kas reglamentē kontrolētās piegādes, kā arī attiecīgā prakse ir ārkārtīgi atšķirīgi, un tas var sarežģīt gan tiesībsardzības iestāžu, gan tiesu iestāžu starptautisko sadarbību.

Kontrolētās piegādes vienmēr prasa ātru rīcību, jo jebkāda kavēšanās var apdraudēt šā operatīvā pasākuma izdošanos. Praktiskas problēmas var rasties, cenšoties noskaidrot iestādes, kas atļāvušas attiecīgo kontrolēto piegādi. Dažās dalībvalstīs kontrolētās piegādes drīkst veikt ar

tiesneša akceptu, savukārt citās to veikšanai atļauju dod policija. Tādēļ var būt grūti noteikt attiecīgās kompetentās iestādes. Eirojusta seminārā, kas bija sarīkots 2011. gada oktobrī un veltīts narkotiku kontrabandas jautājumam, kā viens no šīs problēmas iespējamiem risinājumiem tika izteikts priekšlikums katrā dalībvalstī (iespējams, tiesu līmenī) centralizēti noteikt kontaktpersonas, kuras dotu atļauju kontrolētajām piegādēm.

Šajā jomā Eirojusts ir palīdzējis risināt dažādas un jo īpaši tās problēmas, kas saistītas ar pierādījumu pieļaujamību. Pierādījumu pieļaujamība var būt tieši atkarīga ne tikai no pienācīgas kontrolētajai piegādei dotās atļaujas, bet arī no izmantoto agresīvo izlūkošanas metožu samērīguma un tamlīdzīgiem faktoriem. Ir konstatētas arī problēmas ar narkotiku aizstāšanu pirms kontrolētās piegādes. Ne visu dalībvalstu likumi šādu aizstāšanu pieļauj. Ārkārtīgi grūti ir noorganizēt kontrolēto piegādi, ja tajā iesaistīta kāda trešā valsts, tāpēc Eirojusts ir palīdzējis dalībvalstu praktiķiem, daloties savā pieredzē, kas uzkrāta tādās operācijās, kas sniegušās pāri ES robežām.

2011. gadā Eirojusts regulāri palīdzēja noskaidrot juridiskās prasības attiecībā uz kontrolēto piegāžu veikšanas kārtību konkrētās dalībvalstīs. Vienā lietā kontrolēto piegādi nebija iespējams veikt, jo tās pieprasījumā nebija ietverta visa informācija, kuru vajadzēja sniegt saskaņā ar pieprasījuma adresātes valstī spēkā esošajiem likumiem. Lai izvairītos no šādām problēmām, dalībvalstis var nosūtīt attiecīgās lietas Eirojustam, kas palīdzēs tiesiskās palīdzības lūgumus attiecībā uz kontrolētajām piegādēm sagatavot atbilstoši katras tās dalībvalsts juridiskajām prasībām, caur kuras teritoriju kontrolētā piegāde tiks īstenota.

1.3 Tiesiskā sadarbība prioritārajās noziedzības jomās

1.3.1 Terorisms

2011. gadā Eirojustā tika reģistrētas 27 ar terorismu saistītas lietas, tostarp arī tādas, kas saistītas ar terorisma finansēšanu; tādējādi cīņa pret terorismu atkal tika atzīta par operatīvā darba prioritāti. 2011. gadā tika izskatīts gandrīz tik-

Vairākas Centrāleiropas dalībvalstis bija uzsākušas izmeklēšanu saistībā ar kādas organizētās noziedzības grupas veiktajām acetanhidrīda piegādēm tās partneriem Turcijā. (Acetanhidrīds ir galvenais heroīna ražošanā izmantojamais prekursors. No vienas acetanhidrīda tonnas var saražot aptuveni 400-600 kg heroīna). Izmeklēšanas gaitā tika konstatēts, ka lieta ir saistīta ar vairāk nekā 30 tonnām šā prekursora. Saražotais heroīns tika pārdots Eiropas Savienībā. Iepriekšējie centieni organizēt kontrolētas šā prekursora piegādes Turcijā nebija vainagojušies ar panākumiem.

Kad Slovākijas kompetentās iestādes saņēma informāciju par noziedzīgās grupas jauno nodomu – sūtīt 10 tonnas acetanhidrīda uz Turciju un pretī saņemtos 300 kg heroīna transportēt caur Itāliju, Bulgāriju, Rumāniju, Ungāriju, Slovākiju un Austriju, tās sazinājās ar Eirojustu, lai informētu par iespēju veikt tiesis-

ki uzraudzītu kontrolēto pārrobežu piegādi. Eirojusts šajā lietā iesaistīja Eiropolu, kas sniedza izlūkinformāciju salīdzinošās analīzes veidā un tādējādi palīdzēja konstatēt saiknes ar citās valstīs notiekošajiem izmeklēšanas procesiem. 2011. gada novembrī visas iesaistītās valstis (citastarp arī Turcija) piedalījās Eirojusta sarīkotajā koordinācijas sanāksmē, lai vienos par rīcības plānu. Kontrolētā acetanhidrīda piegāde cauri dalībvalstu teritorijai īstenojās atbilstoši plānam, taču pēc Turcijas robežas šķērsošanas kra-va, neraugoties uz koordinācijas sanāksmē panākto vienošanos, tika konfiscēta un nevainīgais kra-vas automašīnas šoferis – arestēts. Galvenie nopelni viņa atbrīvošanā pienākas Eirojustam, kas tās labad rīkojās ļoti aktīvi un uzņēmās vadošo lomu. Lai gan operāciju Turcijā nebija iespējams turpināt, Eiropas Savienībā tika arestēti astoņi grupas vadoņi un konfiscētas ne tikai 32 tonnas acetanhidrīda, bet arī narkotikas, nelegāli ieroči un viltoti dokumenti.

pat daudz ar terorismu saistīto lietu kā 2010. gadā, kurā reģistrētas 28 šādas lietas. Tika sarīkota viena ar terorismu saistītai lietai veltīta koordinācijas sanāksme, kurā piedalījās arī Eiropols, un izveidota

viena jauna apvienotā izmeklēšanas grupa, kura palīdzēja veikt starptautisko izmeklēšanu. Vienlaikus darbu turpināja arī otra, jau iepriekš izveidota apvienotā izmeklēšanas grupa.

Izmantojot informāciju, kas tika saņemta no Eirojusta nacionālajiem korespondentiem terorisma jautājumos saskaņā ar Padomes 2005. gada 20. septembra lēmumu 2005/671/TI, kā arī informāciju, kas tika saņemta no citiem avotiem, Eirojusts 2011. gadā laida klajā trīs *Terrorism Convictions Monitor* izdevumus. Tajos aprakstītas ar terorismu saistītas lietas, par kurām sniegtās ziņas var būt noderīgas visām ES dalībvalstīm, doti paraugprakses piemēri līdz ar tiesās izskatīto lietu analīzi un ietverta informācija par jaunumiem likumdošanas jomā.

Izmantojot izveidoto Pretterorisma grupu, Eirojusts rīko taktiskās un stratēģiskās sanāksmes, kurās tiek pulcēti vadošie maģistrāti un pretterorisma tiesību eksperti, lai dalītos zināšanās un tādējādi palīdzētu lēmumu pieņēmējiem Eiropas Savienībā efektīvāk koordinēt cīņu pret terorismu. 2011. gada aprīlī tika sarīkota taktiskā sanāksme "Vardarbīgs ekstrēmisms/terorisms, kura pamatā ir konkrēti konflikti". Ikgadējā Eirojusta nacionālo korespondentu terorisma jautājumos stratēģiskā sanāksme tika sarīkota jūlijā. Tajā tika izvērtētas atbildes uz ES kompetento tiesu iestāžu izstrādātās ap-

taujas jautājumiem par interneta izmantošanu islāma ekstrēmistu vidū, kā arī izskatītas konkrētas lietas.

Eirojusts deva ieguldījumu ES pretterorisma koordinators ikgadējā ziņojuma sagatavošanā, Eiropas Parlamenta pasūtītā pētījuma "Provizoriskās ES pretterorisma pasākumu izmaksas" veikšanā, kā arī Eiropola Pārskata par terorisma situāciju un tendencēm 2011. gadā (*TE-SAT*) izstrādē. Eirojustam tika piešķirts novērotāja statuss Eiropas Padomes Pretterorisma ekspertu komitejas (*CODEXTER*) sanāksmēs.

1.3.2 Narkotiku tirdzniecība

2011. gadā Eirojustā tika reģistrētas 242 ar narkotiku tirdzniecību saistītas lietas. Tā kā šo lietu skaits veido 16,8 procentus no kopējā lietu skaita, jāsecina, ka Eirojusts savā operatīvajā darbā visbiežāk saskārās tieši ar šo noziedzīgā nodarījuma veidu. Lai gan ar narkotiku tirdzniecību saistīto lietu skaits samazinājās salīdzinājumā ar 2010. gadu, kad tika reģistrētas 254 šādas lietas, sarīkoto koordinācijas sanāksmju skaits pieauga no 39

sanāksmēm 2010. gadā līdz 50 – 2011. gadā. 2011. gadā ar narkotiku tirdzniecību saistīto lietu risināšanai tika izveidotas septiņas apvienotās izmeklēšanas grupas; salīdzinājumam: 2010. gadā tika izveidotas tikai trīs šādas grupas.

Sadarbībā ar Polijas prezidentūru Eiropas Savienībā stratēģiskā projekta "Eirojusta darbības uzlabošana ar narkotiku tirdzniecību saistītās lietās" ietvaros Eirojusts 2011. gada oktobrī Krakovā sarīkoja stratēģisko semināru. Lai identificētu galvenās problēmas un rastu to risinājumus, projekta ietvaros tika analizēts un izvērtēts to Eirojusta koordinācijas sanāksmju saturs un rezultāti, kuras Eirojusts sarīkojis laika posmā no 2008. gada 1. septembra līdz 2010. gada 31. augustam ar narkotiku tirdzniecību saistītās lietās. Projekta nobeiguma ziņojumā, kas tiks publicēts 2012. gadā, būs atspoguļotas Krakovas seminārā notikušās diskusijas un ietverta operatīvo lietu analīze.

Eiropola analītiskās darba datnēs tiek veikta datu analīze saistībā ar konkrētiem noziegumu veidiem. Šobrīd Eirojusts ir piesaistīts visām Eiropola analītiskā darba datnēm, kas attiecas uz narkotiku tirdzniecību.

cību (2011. gadā Eirojusts tika piesaistīts Eiropola analītiskā darba datnei attiecībā uz heroīna tirdzniecību un Eiropola analītiskā darba datnei attiecībā uz marihuānas tirdzniecību). Eirojusts piedalījās Eiropas Pakta cīņai ar sintētiskajām narkotikām izstrādē, kā arī Komisijas rīkotajos semināros, kas bija veltīti ar narkotiku tirdzniecības apkarošanu saistīto Eiropas Savienības tiesību aktu pārskatīšanai. Eirojusts stiprināja sadarbību ar Eiropas Narkotiku un narkomānijas uzraudzības centru (EMCDDA) (2011. gadā notika abpusējas vizītes), kā arī turpināja sniegt atbalstu Eiropas Policijas akadēmijai (CEPOL) mācību kursu rīkošanā.

2010. gada augustā Francijas policija apturēja kravas automašīnu, kurā tika transportēti 2000 kg marihuānas. Pēc tam, kad tika konstatētas saiknes ar Beļģiju, Nīderlandi, Lietuvu un Igauniju, tika lūgta Eirojusta palīdzība. Eirojusts sarīkoja trīs koordinācijas sanāksmes, kurās piedalījās arī Eiropols un kuru mērķis bija veicināt informācijas apmaiņu, lai apzinātu visu noziedzības tīklu. Informācijas apmaiņas rezultātā tika

1.3.3 Nelegālā cilvēku pārvadāšana un cilvēku tirdzniecība

2011. gadā Eirojusts reģistrēja 79 lietas, kas bija saistītas ar nelegālo cilvēku pārvadāšanu un cilvēku tirdzniecību (THB), lielākoties ar cilvēku tirdzniecību seksuālas izmantošanas nolūkā. Lai gan 2011. gadā šo lietu skaits nedaudz samazinājās salīdzinājumā ar 2010. gadu, kad tika reģistrētas 87 šādas lietas, sarīkoto koordinācijas sanāksmju skaits bija gandrīz divas reizes lielāks: 2010. gadā – 13 koordinācijas sanāksmes, 2011. gadā – 24 koordinācijas sanāksmes. 2011. gadā tika

konstatēts, ka lietā ir iesaistīta organizētās noziedzības grupa no Nīderlandes, un secināts, ka nepieciešams izveidot apvienoto izmeklēšanas grupu. 2011. gada februārī tika izveidota apvienotā izmeklēšanas grupa, kuras operatīvo darbību finansiāli atbalstīja Eirojusts. 2011. gada maijā Beļģijā un Francijā tika veikti vairāki aresti, Nīderlandē izpildīti kratīšanas orderi, un līdz ar to noziedzīgā grupa bija sagrauta.

Eiropas Savienības koordinatores cilvēku tirdzniecības apkarošanas jomā Mirijas Vasiliadu (Eiropas Komisija) vizīte

izveidotas sešas apvienotās izmeklēšanas grupas darbam ar THB lietām.

2011. gada 18. oktobrī, Polijas prezidentūras laikā, piekto reizi tika atzīmēta Eiropas Savienības Diena pret cilvēku tirdzniecību, kuras ietvaros rīkotajos pasākumos piedalījās Eirojusts, citas tieslietu un iekšlietu aģentūras (CEPOL, Eiropas Patvēruma lietu atbalsta birojs, Eiropas

Noziedznieku organizācija, kuras vadoni bija galvenokārt Vjetnamas valstspiederīgie, sagādāja nelegālajiem imigrantiem viltotus dokumentus un ievada viņus Eiropas Savienībā caur Austrumeiropas valstīm. Savukārt ar šo organizāciju saistīta Irākas kurdu grupa Beļģiju un Franciju sasniegušos imigrantus nogādāja Apvienotajā Karalistē, par šo „pakalpojumu” no katra nelegālā imigranta iekasējot 2000 vai 3000 eiro. Lai virzītu uz priekšu šo Eiropas Savienības mēroga lietu, kurā bija iesaistītas trešās valstis, izmeklēšanas tiesnesis no Lilles (Francija) lūdz Eurojusta palīdzību.

Eurojusts sarīkoja koordinācijas sanāksmi, pieaicinot iesaistīto valstu kompetento iestāžu pārstāvjus.

Izmantojot Eurojustu kā koordinācijas centru, tika noteikta diena, kad jāveic saskaņotas pret organizētās noziedzības grupu vērstas operatīvās darbības, un tika pieņemti lēmumi par to, kurā valstī jāizvirza apsūdzības. Ar Eurojusta un Eiropola koordinatīvo atbalstu policijas virsnieki un izmeklēšanas maģistrāti veica operatīvās darbības Francijā, Apvienotajā Karalistē, Čehijā, Vācijā un Ungārijā. Eurojusts sniedza padomus neatliekamajos jautājumos, kā arī sakarā ar tiesiskās palīdzības lūgumu un orderu izpildi. Tika arestēti 30 aizdomās turamie grupas vadoni, izpildīti Eiropas apcietināšanas orderi un veiktas kratīšanas. Turklāt, lai gan tas nebūt nebija galvenais mērķis, tika atklāta liela slēgtās telpās ierīkota marihuānas audzētava un tajā saražotā produkcija iznīcināta.

Dzimumu līdztiesības institūts, Eiropols, ES Pamattiesību aģentūra un *Frontex*), kā arī Eiropas Savienības koordinators cilvēku tirdzniecības apkarošanas jomā. Atzīmējamās dienas ietvaros notika tieslietu un iekšlietu aģentūru vadītāju diskusija, Eurojusts un citas aģentūras parakstīja Kopīgo paziņojumu, kā arī tika sarīkotas trīs praktiskās nodarbības. Eurojusts un Eiropols kopīgi vadīja nodar-

bību, kas bija veltīta *THB* lietu izmeklēšanai un apsūdzību izvirzīšanai tajās.

Dažas iestādes uzskata, ka *THB* lietas netiek pienācīgi izmeklētas, tajās izvirzīto apsūdzību skaits ir neatbilstošs un upuri tiek uzskatīti par personām, kas nodarbojas ar prostitūciju, vai nelegālajiem imigrantiem. Lai pārbaudītu šā viedokļa pamatotību, Eurojusta Cilvēku tirdzniecības un ar to sais-

tīto noziegumu apkarošanas grupa izstrādāja stratēģisko projektu “Eurojusta veiktie pasākumi cīņā pret cilvēku tirdzniecību” ar mērķi identificēt juridiskos un praktiskos šķēršļus, kas var apgrūtināt attiecīgu apsūdzību izvirzīšanu Eiropas Savienībā, kā arī piedāvāt iespējamus risinājumus. Šis projekts noslēgsies 2012. gadā.

1.3.4 Krāpšana

2011. gadā tika reģistrētas 218 ar krāpšanu saistītas lietas, un to skaits ir pieaudzis salīdzinājumā ar 2010. gadu, kad tika reģistrētas 204 šādas lietas. Krāpšana ietver dažādus noziedzīgus nodarījumus, citastarp ar nodokļiem saistītu krāpšanu, datorkrāpšanu, priekšapmaksas izkrāpšanas shēmas, uzņēmuma līdzekļu nelikumīgu piesavināšanos un ar PVN saistītu krāpšanu. Sarīkoto koordinācijas sanāksmju skaits no 17 sanāksmēm 2010. gadā pieauga līdz 58 sanāksmēm 2011. gadā. Lai veicinātu ar krāpšanu saistītu lietu izmeklēšanu, 2011. gadā tika izveidotas četras apvienotās izmeklēšanas grupas.

Ar PVN saistīta krāpšana bija visizplatītākais krāpšanas veids; 24 no 2011. gadā

sarīkotajām koordinācijas sanāksmēm bija veltītas tieši šim noziedzīga nodarījuma veidam un, iespējams, atspoguļoja tā ietekmi uz dalībvalstu budžetu ieņēmumiem.

2011. gadā Eirojusta Finansiālo un ekonomisko noziegumu apkarošanas grupa noslēdza stratēģisko projektu *Eiropas Savienības dalībvalstu tiesu iestāžu informācijas apmaiņa un savstarpējās tiesiskās palīdzības veicināšana ar PVN saistītas krāpšanas jomā*. 28. martā tika sarīkots stratēģiskais seminārs, kurā piedalījās visu dalībvalstu un Eiropola praktiķi un kura mērķis bija identificēt juridiskos un praktiskos šķēršļus, kas traucē veikt izmeklēšanu un izvirzīt apsūdzības ar PVN saistītas krāpšanas lietās, it īpaši ar tā saukto karuselveida krāpšanu saistītās lietās. Sanāksmē tika izstrādāti šādi ieteikumi: ar PVN saistītas krāpšanas jomā dalībvalstīm vienādot definīcijas, sodus un noilguma periodus; visās dalībvalstīs izveidot juridisko ietvaru ar PVN saistītas pārrobežu krāpšanas lietu izmeklēšanai un ierosināšanai neatkarīgi no tā, kurā valstī noziegums izdarīts un kura valsts cietusi zaudējumus; ar Eirojusta un Eiropola atbalstu nodrošināt policijas un tiesu iestāžu

pārrobežu sadarbību pēc iespējas agrākā šādu lietu izskatīšanas posmā.

1.3.5 Korupcija

2011. gadā Eirojustā tika reģistrētas 26 ar korupciju saistītas lietas un to skaits ir nedaudz sarucis salīdzinājumā ar 2010. gadu, kad tika reģistrēta 31 šāda lieta. Tāpat kā citu noziegumu lietās, arī korup-

cijas lietās Eirojusts aizvien vairāk darbojās kā koordinators – 2011. gadā tika sarīkotas 19 koordinācijas sanāksmes (salīdzinājumam: 2010. gadā – 11 sanāksmes).

Iepriekš Eirojustā izveidotās apvienotās izmeklēšanas grupas darbība vainagojās ar panākumiem 2011. gadā – pēc tam, kad tika pabeigta globāla mēroga pārro-

Nīderlandē reģistrēta uzņēmuma direktori tika turēti aizdomās par līdzdalību liela mēroga Ponci sistēmas jeb finanšu piramīdas veidošanā. 800 ieguldītāji tika pierunāti iegādāties viltotus investīciju produktus, kuru kopējā vērtība sasniedza 200 miljonus eiro. Ieguldītāji tika piesaistīti, izmantojot televīzijas reklāmas, TV šovu *Business Class* un tā sauktās miljonāru izstādes. Nīderlandē reģistrētajam uzņēmumam bija izveidotas tirdzniecības vietas arī citās Eiropas valstīs. Tā kā šajā lietā bija darīšana ar starptautiska mēroga krāpšanu (bija iesaistītas vismaz četras dalībvalstis un četras trešās valstis), tika lūgta Eirojusta palīdzība. Pēc Eirojusta sarīkotās koordinācijas sanāksmes tika pieņemts lēmums izveidot koordinācijas centru Hāgā.

2011. gada 27. septembrī astoņu valstu tiesu iestādes un policijas virsnieki veica kopīgu operāciju. Nīderlandē tika veikta kratīšana sešās privātmājās, piecos uzņēmuma birojos un vienā advokāta birojā. Šveicē tika veikta kratīšana vienā privātmājā un divos uzņēmuma birojos. Vienlaikus kratīšana tika veikta arī Beļģijā, Spānijā, Apvienotajā Karalistē, Turcijā, ASV un Dubaijā (Apvienotie Arābu Emirāti). Eirojusts no koordinācijas centra reāllaikā koordinēja kratīšanu un arestus. Šīs operācijas rezultātā vairākās jurisdikcijās tika konfiscēti gan nekustamie īpašumi, gan automašīnas, gan ievērojams daudzums bankas kontos esošo naudas līdzekļu.

Pēc žurnālistu veiktas izmeklēšanas aizdomās par korupciju tika turēti četri Eiropas Parlamenta deputāti. Eiropas Parlaments neatzina *OLAF* tiesības veikt administratīvās lietas izmeklēšanu bez nacionālo tiesu iestāžu rīkojuma un neļāva krāpšanas apkarošanas biroja virsniekiem veikt kratīšanu aizdomās turamo Eiropas Parlamenta deputātu birojās. Iesaistīto dalībvalstu kompetentās iestādes uzsāka izmeklēšanu, un lieta tika nosūtīta Eirojustam līdz ar lūgumu sniegt palīdzību. Saskaņā ar Eirojusta ieteikumu Austrijas tiesa lūdza *OLAF* sniegt profesionālo palī-

dzību, it īpaši veicot kratīšanu Eiropas Parlamenta ēkās. Ar *OLAF* un Eirojusta palīdzību un saskaņā ar Austrijas tiesas rīkojumu Francijas un Beļģijas kompetentās iestādes drīz vien veica kratīšanu Eiropas Parlamenta telpās. Ar Eirojusta un *OLAF* atbalstu tika sarīkota koordinācijas sanāksme, kurā piedalījās Austrijas, Rumānijas, Slovēnijas, Beļģijas un Francijas pārstāvji. Pateicoties *OLAF*, kratīšanas operācijas Eiropas Parlamenta ēkās pēc dalībvalsts kompetentās iestādes rīkojuma tika veiktas savlaicīgi un veiksmīgi. Lietas izskatīšana joprojām turpinās.

bežu korupcijas lietas izskatīšana, kādā dalībvalstī reģistrētais uzņēmums atlīdzināja tā radītos zaudējumus aptuveni 3 miljonu eiro apjomā.

1.3.6 Kibernoziegumi

2011. gadā Eirojustā tika reģistrētas 24 ar kibernoziegumiem saistītas lietas; salīdzinājumam: 2010. gadā – 32 lietas. Toties Eirojusta sarīkoto koordinācijas sanāksmju skaits 2011. gadā ir ievērojami pieaudzis – šajā gadā saistībā ar kibernoziegumiem tika sarīkotas 10 koordināci-

jas sanāksmes, tātad daudz vairāk nekā 2010. gadā, kad tika sarīkota tikai viena šāda sanāksme. Pārskata gadā Eirojusts piedalījās divu apvienoto izmeklēšanas grupu darbā.

Termins „kibernoziegumi” ietver divu veidu noziedzīgu darbību: interneta izmantošanu tādu „tradicionālo” noziegumu izdarīšanai kā krāpšana, viltošana, seksuālu materiālu nelikumīga publicēšana u.tml., kā arī elektronisko ierīču izmantošana nolūkā traucēt vai pilnībā paralizēt informācijas sistēmu darbību. Eirojusts deva savu

ieguldījumu cīņā pret abu veidu kibernoziegumiem un vienlaikus iesaistījās iniciatīvās, kuru mērķis bija novērst kibernoziegumu radītos apdraudējumus Eiropas Savienības līmenī. Arī 2011. gadā Eirojusts piedalījās Eiropas Kibernoziegumu apkarošanas platformā, kurā iekļauta Tiešsaistes sistēma ziņošanai par noziegumiem internetā (*I-CROS*) un Eiropola analītiskā darba datne *CYBORG*. Turklāt Eirojusts deva savu ieguldījumu diskusijās par Eiropas Kibernoziegumu apkarošanas centra izveidi.

1.3.7 Nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācija

2011. gadā Eirojustā tika reģistrētas 122 nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas lietas; salīdzinājumam: 2010. gadā – 146 lietas. Nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācija bija ceturtais izplatītākais nozieguma veids (pēc narkotiku tirdzniecības, krāpšanas un *THB*), ar kuru saistītās lietas tika reģistrētas Eirojustā. Šie dati nebūt nav pārsteidzoši, jo organizētās noziedzības grupām ir nepieciešams gan legalizēt noziedzīgā ceļā iegūto peļņu, gan finansēt savas turpmākās noziedzīgās darbības.

Tāpēc, lai legalizētu nelikumīgi iegūtos līdzekļus, organizētās noziedzības grupas nereti tos nosūta uz citām valstīm. 2011. gadā šai sakarā tika sarīkotas 27 koordinācijas sanāksmes; salīdzinājumam: 2010. gadā – 30 koordinācijas sanāksmes. 2011. gadā tika izveidotas divas apvienotās izmeklēšanas grupas, turklāt nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācija bija arī divu ar narkotiku tirdzniecību saistītu lietu izskatīšanai izveidoto apvienoto izmeklēšanas grupu darba kārtībā.

Hakeri uzlauza Čehijas, Austrijas, Vācijas, Grieķijas, Rumānijas, Francijas un Apvienotās Karalistes nacionālos oglekļa emisiju tirdzniecības atļauju reģistrus. Uzbrukuma rezultātā no Čehijas elektroenerģijas un oglekļa emisiju tirdzniecības reģistra tika nozagts aptuveni 1 175 000 atļauju (kopējā vērtība – aptuveni 18 miljoni eiro), kas tika pārsūtītas uz kontiem vairākās citās Eiropas valstīs. Daudzas atļaujas tika atrastas Vācijā, Igaunijā un Apvienotajā Karalistē.

Šo uzbrukumu *modus operandi* visās septiņās iesaistītajās dalībvalstīs bija gandrīz identisks – likumpārkāpēji izmantoja līdzīgas un vienlīdz sarežģītas metodes. Bija pamatotas aizdomas, ka visi hakeru

uzbrukumi ir savstarpēji saistīti. Lietas izmeklēšanas gaitā Čehijas prokuroram radās nepieciešamība iegūt informāciju no citām dalībvalstīm un viņš lūdza Eiropas Justu uzņemt lietas virzības koordinēšanu, kā arī sniegt palīdzību tiesiskās sadarbības jautājumos. Eiropas Justs (kopā ar Eiropas Tiesiskās sadarbības tīklu (EJN)) uzraudzīja un atbalstīja Vācijai, Igaunijai un Apvienotajai Karalistei iesniegto tiesiskās palīdzības lūgumu izpildi, lai vismaz daļu nozagto oglekļa emisiju tirdzniecības atļauju varētu konfiscēt un atdot atpakaļ to likumīgajiem īpašniekiem. Tika veikta papildu izmeklēšana saistībā ar pikšķerēšanu un hakeru darbību, jo atklājās, ka minētie noziegumi skar vairāk valstu, nekā sākotnēji tika domāts, un Eiropas Justs turpinās sniegt palīdzību lietas virzīšanā.

Nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas horizontālais raksturs ir uzsvērts gan 2009. gada Organizētās noziedzības draudu novērtējumā (OCTA), gan 2008. gada Krievijas organizētās noziedzības draudu novērtējumā (ROCTA), turklāt Eiropas Savienības Padome ir noteikusi nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas apkarošanu par vienu no Eiropas Savienības

2010./2011. gada prioritātēm cīņā pret organizēto noziedzību.

1.3.8 Citas organizētās noziedzības grupu aktivitātes

2011. gadā tika reģistrētas 197 lietas saistībā ar citām organizētās noziedzības grupu aktivitātēm; salīdzinājumam:

Tika izmeklēta Vācijā dzīvojošu Itālijas valstspiederīgo piekopta ar PNV saistīta krāpšana un nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācija plaši izvērstas transportlīdzekļu tirdzniecības ietvaros. Vācijas prokurori, sazinoties ar saviem kolēģiem Itālijā, konstatēja juridiskas problēmas, kas apgrūtināja pieprasījumu izpildi, un Eurojustr tika lūgts sniegt savu viedokli par tām. Problēmu analīzes rezultātā Eurojustr ieteica Itālijas tiesu iestādēm izvērtēt iespēju izmeklēt šo lietu vienlaikus ar Vācijas tiesu iestādēm. Pēc tam Eurojustr sarīkoja koordinācijas sanāksmi, kurā tika panākta

vienošanas par lietas virzību un noteikta diena, kurā ar Eurojustr telpās izveidotā koordinācijas centra starpniecību tiks organizētas operatīvās darbības.

Koordinācijas centrs nodrošināja iesaistīto dalībvalstu policijas un tiesas iestāžu iegūtās informācijas un pierādījumu apmaiņu reāllaikā, kā arī deva iespēju nekavējoties veikt iegūto datu analīzi. Sinhroni veikto operāciju rezultātā galvenais aizdomās turamais tika Vācijā arestēts un apsūdzēts nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizā-

jā. Turklāt abās dalībvalstīs tika veiktas vairākas kratīšanas (Vācijā – 5 un Itālijā – 20) gan galveno aizdomās turamo dzīvesvietās, gan nelikumīgajā darbībā iesaistīto uzņēmumu birojos. Tika konfiscēti dokumentāri pierādījumi, vairāki datori un līdzekļi aptuveni 300 000 eiro vērtībā, kā arī iesaldēts vienā no Vācijas bankām atvērtais konts. Eurojustr šajā gadījumā darbojās kā kopīgi veikto operatīvo darbību un to iznākuma katalizators un turpinās sekot līdzi abiem paralēlajiem izmeklēšanas procesiem, lai arī tiesu instancēs tiktu panākts optimāls rezultāts.

Bulgārijas kompetentās iestādes lūdza Eurojustr palīdzību lietā, kas bija saistīta ar organizētās noziedzības grupas līdzdalību personu datu viltotānā, kredītkaršu datu zagšanā un eiro viltotānā. Grupas vadonim, kurš tajā laikā dzīvoja Spānijā, bija dubultpilsonība (Bulgārijas un Bijušās Dienvidslāvijas Republikas Maķedonijas pilsonība). Pēc sazināšanās ar Bulgārijas kompetentajām iestādēm Eurojustr palīdzēja tām kopā

ar Spānijas kompetentajām iestādēm izveidot apvienoto izmeklēšanas grupu, kurā iesaistījās arī pats un Eiropols.

Pēc 2011. gada aprīlī notikušās apvienotās izmeklēšanas grupas sanāksmes tika secināts, ka tā pašā aizdomās turamā aktivitātes izmeklē arī Vācijas kompetentās iestādes. Eurojustr lietas izskatīšanā nekavējoties iesaistīja Vācijas nacionālā

pārstāvja biroju, kas savukārt sazinājās ar attiecīgajām savas valsts kompetentajām iestādēm. Tā rezultātā Vācijas kompetentās iestādes arestēja Bulgārijas un trešo valstu pilsoņus, kuru rīcībā bija viltotas eiro banknotes gandrīz 300 000 eiro vērtībā. Pateicoties Eurojustr līdzdalībai un palīdzībai nacionālo prokuratūras iestāžu darbības koordinēšanā, Bulgārijā uzsāktais pirmstiesas izmeklēšanas process tika sekmīgi pabeigts.

2010. gadā – 233 lietas. Tika sarīkotas 56 koordinācijas sanāksmes; to skaits 2011. gadā ir ievērojami pieaudzis salīdzināju-

mā ar 2010. gadu, kad tika sarīkotas 13 sanāksmes. Tika izveidotas sešas apvienotās izmeklēšanas grupas.

Dati par šajā kategorijā iekļautajām lietām ir jāvērtē īpaši rūpīgi. Noziedzīgo nodarījumu kategorijā "citas organizētās

2009. gada maijā Adenas līcī Nīderlandes kuģi *Marathon* sagrāba pirāti. Nīderlandes kompetentās iestādes apsvēra divus iespējamus rīcības scenārijus: (1) vērsties pret pirātiem ar militāru spēku vai (2) uzsākt sarunas ar pirātiem, kuri bija pieprasījuši izpirkuma maksu vairāku miljonu ASV dolāru apjomā. Kuģa īpašnieks nolēma risināt sarunas par izpirkuma maksas nodošanu pirātiem un kuģa atbrīvošanu. Izpirkuma maksa tika nodota, un, lai gan viens apkalpes loceklis bija gājis bojā, netika veikts neviens arests. Kuģa īpašnieks savā ziņojumā Nīderlandes kompetentajām iestādēm uzbrukumu bija kvalificējis kā izspiešanu, un šī lieta nonāca Nīderlandes jurisdikcijā. Izmeklēšanas gaitā tika identificēti daudzi pirāti, kuri bija iesaistīti arī citās – Vācijā un Beļģijā izmeklētās lietās.

Lietai virzoties uz priekšu, tika sarīkotas vairākas koordinācijas sanāksmes un veikta operatīvās informācijas apmaiņa par tādiem šīs lietas aspektiem kā *modus operandi*, aizdomās turamo

vārdi un uzvārdi u.tml. Turklāt – un tas ir ļoti svarīgi – Eirojusts deva prokuroriem, kuri specializējas ar pirātismu jūrā saistītās lietās, iespēju dalīties pieredzē par tādām juridiskām un ar pierādījumiem saistītām problēmām kā nozieguma izdarīšanas vieta un jurisdikcijas noteikšana, situācija uz kuģa, ar arestu veikšanu un personu izdošanu saistīti jautājumi, aizturēšanas iespējas, pierādījumu vākšana, liecinieku uzklaušanās, aizdomās turamo identificēšana, precīza vai aptuvena vecuma noteikšana (jo no aizdomās par pirātismu turamo personu vecuma var būt atkarīga tiesas procesa norises vieta un to tiesiskais statuss) u.c. Tika izvērtēta nepieciešamība sadarboties ar tādām iesaistītajām pusēm kā jūras spēki, apdrošināšanas kompānijas, ostu pārvaldes u.c., kā arī pirātisma rezultātā gūto finanšu līdzekļu izsekošanai nepieciešamie izmeklēšanas rīki. Pēc tam, kad Eirojusta sarīkotajās koordinācijas sanāksmēs tika nosprausti kopīgie darbības mērķi, 2011. gada novembrī tika izveidota Vācijas un Nīderlandes apvienotā izmeklēšanas grupa.

noziedzības grupu aktivitātes” tiek iekļautas visas tās organizētās noziedzības grupu aktivitātes, kuras nevar kvalificēt kā narkotiku tirdzniecību, *THB* vai nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju.

Tāpēc Eirojusts cenšas uzlabot ar organizēto noziedzību saistīto datu reģistrāciju. 2010. gadā pieņemtajos Padomes secinājumos par Eirojusta iepriekšējā gada pārskatu tika pausts atbalsts Eirojusta centieniem uzlabot savus statistikas instrumentus, lai varētu sniegt Padomei detalizētākus datus par šajā kategorijā ietilpstošajiem noziegumiem. Eirojusts turpināja darbu šajā jomā arī 2011. gadā, izstrādājot un Lietu vadības sistēmā ieviešot jaunu noziedzīgo nodarījumu sarakstu, kurš tika pielāgots Eirojusta vajadzībām un kuru apstiprināja Kolēģija.

Neraugoties uz problēmām ar lietu reģistrāciju kategorijā “citas organizētās noziedzības grupu aktivitātes”, pats par sevi skaidrs ir tas, ka organizētā noziedzība visās tās izpausmēs joprojām ir viena no Eirojusta prioritārajām noziedzīgu nodarījumu jomām un konkrētu organizētās noziedzības grupu atklāšana – viena no Eiropas Savienības prioritātēm šajā jomā.

Kontaktpersona bērnu aizsardzības jautājumos

2011. gadā Eirojustā saistībā ar noziegumiem pret bērniem tika reģistrētas kopumā 33 lietas, ieskaitot abas šāda tipa lietas, kas reģistrētas pēc Norvēģijas lūguma. Kopš 2004. gada Eirojustā pavisam reģistrētas 169 ar noziegumiem pret bērniem saistītas lietas, ieskaitot sešas Norvēģijas reģistrētās lietas. Lielākā daļa Eirojustā reģistrēto šīs kategorijas lietu attiecas uz tādiem noziegumiem kā bērnu seksuālā izmantošana, kas ietver arī izvarošanu un seksuālo ekspluatāciju, bērnu attēlu ļaunprātīga izmantošana internetā (bērnu pornogrāfija) un *THB*.

2011. gadā Eirojusta kontaktpersona bērnu aizsardzības jautājumos pastiprināja sadarbību ar Eiropas Finanšu koalīciju cīņai pret bērnu seksuālās izmantošanas saturu internetā (*EFC*). *EFC* tika izveidota 2009. gadā, lai apkarotu bērnu attēlu ļaunprātīgu izplatīšanu internetā komerciālos nolūkos. 2011. gadā tika izveidota jauna *EFC* struktūrvienība un par tās atbildības jomu noteikta likumu ieviešanas kontrole un *EFC* darbības rezultātu tiesiskā pārbaude.

Veiksmīgi tika īstenota operācija „Pazudušais zēns”, kuras ietvaros Eiropas Savienībā tika atklāts pedofilu tīkls un no seksuālas izmantošanas izglābti vairāk nekā 70 bērni; tika uzlabota sadarbība ar ASV Tieslietu departamenta Bērnu ekspluatācijas un netiklu darbību apkarošanas nodaļu (*Child Exploitation & Obscenity Section*), kā arī citām ASV valsts iestādēm un nevalstiskajām organizācijām.

Eirojusts sarīkoja taktisko sanāksmi par ceļojošiem pedofiliem, īpašu vērību pievēršot seksuālismam, kura ietvaros bērni tiek ļaunprātīgi seksuāli izmantoti trešajās valstīs (parasti jaunattīstības valstīs), bet ar kuru saistītajās lietās apsūdzības tiek izvirzītas dalībvalstīs, kurām likumpārkāpēji ir piederīgi. Sanāksmes laikā tika izvērtēti praktiskie šķēršļi, ar kuriem šo lietu izskatīšanā saskaras dalībvalstu tiesu iestādes (it īpaši tad, ja ar attiecīgo trešo valsti nav noslēgts sadarbības līgums), un uzmanība pievērsta arī Eirojusta lomai tādu problēmu risināšanā, kuras ir saistītas ar pierādījumu vākšanu un pieļaujamību, kā arī upuru identificēšanu un drošību. Sanāksmes dalībnieki atzinīgi novērtēja Eirojusta izveidoto tīklu sadarbībai ar trešajām valstīm, kā arī tā sadarbību ar vietējām nevalstiskajām organizācijām.

1.4 Apvienotās izmeklēšanas grupas

2011. gadā ar Eirojusta palīdzību tika izveidotas 33 jaunas apvienotās izmeklēša-

nas grupas. Pamatojoties uz Lēmuma par Eirojustu 9.f pantu, Eirojusta prokurori, tiesneši un policijas virsnieki piedalījās 29 apvienoto izmeklēšanas grupu darbā. Divas valstis, kuras nav Eiropas Savienības

dalībvalstis, piedalījās Eirojusta atbalstītās daudzpusējās apvienotās izmeklēšanas grupas darbā. Ar Eirojusta palīdzību un līdzdalību izveidoto apvienoto izmeklēšanas grupu skaita pieaugums liecina, ka

nacionālās kompetentās iestādes ir labāk informētas par šo instrumentu un aizvien biežāk gatavas to izmantot savā operatīvajā darbībā.

Turklāt apvienoto izmeklēšanas grupu skaita pieaugums liecina, ka tiesībsardzības un tiesu iestāžu darbinieki, pieņemot lēmumu par apvienoto izmeklēšanas grupu izveides nepieciešamību, vēršas pie Eirojusta. Tādēļ 2011. gadā Eirojustā tika izveidots Apvienoto izmeklēšanas grupu tīkla sekretariāts (sk. arī 2.2.2. sadaļu).

Eirojusts apvienotajās izmeklēšanas grupās iesaistītajiem praktiķiem palīdzēja daudzējādā ziņā, piemēram, apvienoto izmeklēšanas grupu izveides līgumu izstrādē, grozīšanā un termiņu pagarināšanā. Pateicoties regulārajai iesaistei apvienotajās izmeklēšanas grupās, Eirojusts ir uzkrājis pieredzi, uz kuras pamata var sniegt konsultācijas par iespējamiem juridiskiem šķēršļiem un palīdzēt novērst citas problēmas.

Darbojoties ar dažādām lietām, Eirojusts ir konstatējis, ka sakarā ar apvienotajām izmeklēšanas grupām prokuratūras

un tiesu instancēs var rasties šādas divas problēmas: pierādījumu pieļaujamība un informācijas atklāšana. Koordinācijas sanāksmēs bieži tika runāts par pierādījumu pieļaujamību. Sadarbojoties atšķirīgām tiesu sistēmām, ir ļoti svarīgi jau iepriekš vienoties par prasībām, kas attiecas uz konkrētu izmeklēšanas pasākumu veikšanu, un iesaistītajām pusēm ir skaidri jāizprot visi procesuālie jautājumi. Dažādās dalībvalstīs, piemēram, telefonsarunu pārtveršanas vai kratīšanas rezultātā iegūto pierādījumu pieļaujamību reglamentē atšķirīgi noteikumi. Eirojusta sniegtie profesionālie padomi šajos jautājumos, tostarp arī atsevišķos gadījumos dots ieteikums neveidot apvienoto izmeklēšanas grupu, ir ārkārtīgi nozīmīgi. Ja nacionālās juridiskās prasības attiecībā uz konkrētiem izmeklēšanas veidiem nav saviestojamas ar apvienotajā izmeklēšanas grupā plānotajiem pasākumiem, tad jāapsver iespējas veikt paralēlu izmeklēšanu vairākās dalībvalstīs vai izmantot savstarpējās tiesiskās palīdzības procedūras.

Vēl viens praktisks jautājums, kas regulāri izvirzās Eirojusta rīkotajās koordinācijas sanāksmēs, attiecas uz sensitīvas ar

Bulgārijas un Nīderlandes apvienotās izmeklēšanas grupas izveides līguma parakstīšana

konkrētu lietu saistītas informācijas atklāšanu. Tā kā ātra informācijas apmaiņa ir viena no apvienotās izmeklēšanas grupas galvenajām priekšrocībām, tās dalībniekiem jābūt informētiem par lietā iesaistīto valstu tiesību aktu normām, kuras paredz, kādos apjomos un termiņos sensitīvie materiāli ir nododami aizstāvības advokātiem un tiesām. Informācijas atklāšanu regulējošo nacionālo noteiku-

mu pārzināšana ir ārkārtīgi svarīga, lai izvairītos no tādas situācijas, ka vienas dalībvalsts kompetentās iestādes ir spiestas atklāt sensitīvu informāciju, kuru otras dalībvalsts kompetentās iestādes paredzējušas atklāt tikai vēlāk. Šīs specifiskās zināšanas var ietekmēt lietas izskatīšanu tiesā, kā arī negaidīta informācijas atklāšana var apdraudēt kādā citā dalībvalstī notiekošu plašāka mēroga izmeklēšanu vai pat informācijas sniedzēju veselību un dzīvību.

Turklāt ir jāreķinās ar to, ka svarīga informācija var būt arī tādu nacionālo kompetento iestāžu rīcībā, kuras nav iesaistītas apvienotajā izmeklēšanas grupā. Arī šādā gadījumā ir jāpanāk skaidra vienošanās par jebkuras atklātās informācijas izmantošanu apvienotās izmeklēšanas grupas veiktās pārrobežu izmeklēšanas ietvaros. Pie nacionālajām kompetentajām iestādēm var vērsties ar lūgumu sniegt sensitīvu informāciju tikai pēc tam, kad ir noskaidrotas atšķirības nacionālajos informācijas atklāšanas regulējumos. Eurojusts ir informējis dalībvalstis par sekām, ko var radīt atšķirīgi informācijas atklāšanas regulējumi, sniedzis konsul-

tācijas, lai nodrošinātu apvienoto izmeklēšanas grupu darba dokumentu rūpīgu izstrādi, kā arī konsekventi palīdzējis izvairīties no neparedzētas informācijas atklāšanas un novērst iespējamus draudus ar organizētās noziedzības grupām saistītās informācijas sniedzējiem.

Lai turpinātu veicināt apvienoto izmeklēšanas grupu izmantošanu, 2011. gada oktobrī Eurojusts un Eiropols kopīgi noorganizēja 7. ikgadējo apvienoto izmeklēšanas grupu nacionālo ekspertu tīkla sanāksmi. Tajā tika apspriesti apvienoto izmeklēšanas grupu darbības operatīvie aspekti, tostarp trešo valstu līdzdalība, un konkrētas problēmas, kas konstatētas apvienoto izmeklēšanas grupu operatīvajā darbībā. Tāpat kā iepriekšējos gados praktiskās nodarbības vadīja abas organizācijas. Viena no tām uzmanību pievērsta tematam "Apvienoto izmeklēšanas grupu izveides un darbības juridiskās un praktiskās problēmas un risinājumi attiecībā uz pierādījumiem", savukārt otra organizācija vadīja diskusiju par tematu "Apvienotās izmeklēšanas grupas un to sadarbība ar ārējiem partneriem". Sanāksmi noslēdza plenārsēde, kurā bija runa par apvieno-

to izmeklēšanas grupu ekspertiem pieejamiem pakalpojumiem. Šajā sanāksmes daļā Apvienoto izmeklēšanas grupu tīkla sekretariāts sniedza informāciju par atbalstu apvienoto izmeklēšanas grupu izveidei un darbībai. Eurojusts arī aktīvi iesaistījās apvienoto izmeklēšanas grupu mācībās, it īpaši CEPOL semināros un konferencēs.

Eurojusts un finansiālais atbalsts apvienoto izmeklēšanas grupu darbībai

Papildus praktiska rakstura konsultācijām Eurojusts sniedza apvienoto izmeklēšanas grupu darbības novērtējumu un tās atbalstīja gan finansiālajā, gan arī loģistikas ziņā. Pateicoties finansējumam, ko Eiropas Komisija piešķīra programmas "Noziedzības novēršana un apkarošana 2007 – 2013" ietvaros, Eurojusts 2011. gadā turpināja īstenot apvienoto izmeklēšanas grupu finansēšanas projektu "Atbalsts plašākai apvienoto izmeklēšanas grupu izmantošanai". Šis projekts ir garants tam, ka apvienoto izmeklēšanas grupu izmantošanu cīņā pret organizētās noziedzības grupām neietekmē finansiāli ierobežojumi.

2011. gadā šā projekta ietvaros Eirojusts sniedza atbalstu 34 apvienotajām izmeklēšanas grupām. To grupu darbā, kurām pēc Eirojusta sniegtā novērtējuma tika piešķirts finansējums, bija iesaistītas 16 dalībvalstis. Eirojusts saņēma 71 pieteikumu par finansējuma piešķiršanu; uz to pamata piešķirtie līdzekļi aptuveni 1,25 miljonu eiro apmērā tika izlietoti apvienoto izmeklēšanas grupu operatīvajai darbībai nepieciešamo transporta un izmitināšanas izdevumu, kā arī rakstveida un mutvārdu tulkošanas izmaksu segšanai. Turklāt saziņas veicināšanas labad Eirojusts apvienoto izmeklēšanas grupu locekļiem aizdeva vairākus mobilos telefonus, portatīvos datorus, mobilos printerus un skenerus.

Papildu informācija par apvienoto izmeklēšanas grupu finansēšanas projektu ir atrodamā Eirojusta mājaslapā.

Pateicoties tiesību aktu grozījumiem, Eirojusta nozīme apvienoto izmeklēšanas grupu finansēšanā ir palielinājusies. Saskaņā ar Lēmumu par Eirojustu, kam dalībvalstīs bija jātiek ieviestam līdz 2011. gada jūnijam, Eirojusta prokurori,

Spānijas kompetentās iestādes sāka izmeklēt lietu saistībā ar Ukrainas noziedznieku grupām, kas organizēja vairākus tīklus nelegālo imigrantu – Ukrainas pilsoņu – nogādāšanai uz Portugāli un Spāniju, izmantojot Itālijā izveidotu loģistikas centru. Pēc tam, kad tika izjaukti minētajās dalībvalstīs izveidotie tīkli, tika nolemts izskaust šo noziedzīgo darbību pašā sak-

nē. Eirojusts sarīkoja koordinācijas sanāksmi, kurā piedalījās Ukrainas un iesaistīto dalībvalstu kompetento iestāžu pārstāvji. Policijas un prokuratūras iestādes apmainījās ar to rīcībā esošo informāciju, identificēja galvenās aizdomās turamās personas un vienojās par to, kā Ukrainas kompetentajām iestādēm jārikojas, lai galīgi likvidētu šo noziedzīgo rūpalu.

tiesneši un policijas virsnieki tiek aicināti piedalīties to apvienoto izmeklēšanas grupu darbā, kuras vēlas saņemt Eiropas Savienības finansējumu.

Turklāt Lēmums par Eirojustu prasa, lai dalībvalstis informē Eirojustu par jebkuras apvienotās izmeklēšanas grupas izveidi, pat tad, ja tā nesaņem Eiropas Savienības finansiālo atbalstu. 2011. gadā Eirojusts saskaņā ar šo noteikumu saņēma astoņus paziņojumus.

1.5 Eirojusta darbs ar lietām, kurās iesaistītas trešās valstis

Pārskata gada laikā lūgumi pēc palīdzības tika nosūtīti trešajām valstīm 211 gadījumos. Visbiežāk tie tika adresēti Šveicei, diezgan bieži arī Norvēģijai, Horvātijai, ASV, Turcijai, Bosnijai un Hercegovinai, Serbijai, Marokai un Lihtenšteinai. Galvenie šo lietu ietvaros izmeklējamie noziegumu veidi bija narkotiku tirdzniecība,

naudas izkrāpšana un cita veida krāpšana, nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācija, personas dzīvības, veselības un brīvības apdraudēšana. Eirojusta palīdzība tika lūgta arī korupcijas un kibernetizācijas lietās, kurās bija iesaistītas trešās valstis.

Trešo valstu pārstāvji piedalījās 45 no 2011. gadā Eirojusta sarīkotajām koordinācijas sanāksmēm, tas ir, aptuveni ceturtajā daļā no visām sanāksmēm. Visbiežāk sanāksmēs bija pārstāvēta Šveice (12 sanāksmes); tālāk skaitliski lejupejošā secībā valstis izkārtotas šādi: ASV (7 sanāksmes), Horvātija (5 sanāks-

Šveices pārstāvju vizīte

Pēc Dienvidslāvijas sabrukuma Horvātijā sākās karš, un tā laikā tika nogalināti kādas psihiatriskās slimnīcas pacienti. Šo slepkavību izmeklēšanas gaitā tika konstatēta nepieciešamība noprināt ANO miera uzturēšanas misijas pārstāvjus no Dānijas, taču ar viņu statusu saistīto juridisko sarežģījumu dēļ tas uzreiz nebija iespējams.

Horvātijas kompetentās iestādes lūdza palīgā savu sadarbības prokuroru Eirojustā. Viņš ierosināja lietu pret Dāniju, un tā ir

viena no nedaudzajām Eirojustā reģistrētajām ar kara noziegumiem saistītajām lietām. Oficiāli tā tika reģistrēta kā ar slepkavībām saistīta lieta.

Pateicoties Horvātijas sadarbības prokurora un Dānijas nacionālā pārstāvja biroja ciešajai un efektīvajai sadarbībai, pieprasījums attiecībā uz liecībām tika izpildīts paātrinātā kārtā. Visas tiesiskās palīdzības lūgumā minētās personas sniedza liecības, un kara nozieguma izmeklēšana var turpināties.

Eurojustā nosūtītie sadarbības prokurori: Josips Čule (Horvātija), Anne Grūstada (Norvēģija) un Stjuarts Robinsons (ASV)

mes), Norvēģija (4 sanāksmes), Ukraina (4 sanāksmes), Turcija (2 sanāksmes) un Japāna (2 sanāksmes). Lai gan trešās valstis Eirojusta koordinācijas sanāksmēs piedalās diezgan aktīvi, to līdzdalība vēl ir jāveicina un jāpilnveido arī turpmāk.

To jautājumu loks, kuros dalībvalstu kompetentās iestādes pauda vēlmi sadarboties ar trešo valstu kompetentajām iestādēm, šai nolūkā izmantojot Eirojusta starpniecību, bija visai plašs. Tas ietvēra lūgumus veicināt savstarpējās tiesiskās palīdzības pieprasījumu izpildi (liecinieku nopratināšanu videokonferences veidā, tiesvedības nodošanu krimināllietās, īpašuma vai pierādījumu iesaldēšanas un konfiskācijas rīkojumu izpildi, bankas datu un ar sodāmību saistītās informācijas nosūtīšanu), noteikt kontaktpersonas un izveidot saziņas kanālus, ko varētu izmantot juridisko prasību un attiecīgo tiesību normu apzināšanai. Lietu virzību

Eirojusta vadība: viceprezidents Raivo Seps, prezidents Aleds Viljamss, viceprezidente Mišele Koninsi

veicina tas, ka papildus Eirojusta kontaktpersonām arī atsevišķas dalībvalstis ir norīkojušas savas amatpersonas darbam trešajās valstīs. Eirojusts šo resursu vērtē ļoti pozitīvi.

Darbam Eirojustā nosūtītie trešo valstu sadarbības prokurori

2011. gadā darbam Eirojustā tika nosūtīti trīs trešo valstu (Horvātijas, Norvēģijas un ASV) sadarbības prokurori. Šie prokurori var reģistrēt paši savas lietas, balstoties uz sadarbības līgumiem, ko viņu valstis noslēgušas ar Eirojustu.

2011. gadā Horvātijas sadarbības prokurors Eirojustā reģistrēja 14 lietas. Vairums no tām bija saistītas ar korupciju, nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju un narkotiku tirdzniecību. Norvēģijas sadarbības prokurors Eirojustā 2011. gadā reģistrēja 47 lietas, galvenokārt saistībā ar narkotiku tirdzniecību, krāpšanu, nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju, korupciju, THB un terorismu. 2011. gada oktobrī saska-

nā ar 2006. gadā noslēgto Eirojusta un ASV līgumu darbam Eirojustā tika norīkots jauns kolēģis, kurš turpmāk pildīs ASV sadarbības prokurora funkcijas.

Sadarbības prokurori ir konstatējuši tādas pašas tiesiskās sadarbības problēmas, ar kādām saskaras nacionālo pārstāvju biroji. Bieži vien pieprasījumi vai lūgumi tiek izpildīti ar novēlošanos vai netiek izpildīti nemaz sakarā ar nacionālajos tiesību aktos noteiktā regulējuma atšķirībām tādos jautājumos kā banku datu izpaušana, liecinieku nopratināšana videokonferences veidā, pierādījumu pieļaujamība vai valstspiederīgo izdošana. Sadarbības prokurori piedalījās gan koordinācijas sanāksmēs, gan apvienoto izmeklēšanas grupu darbā.

Darbam Eirojustā nosūtītie sadarbības prokurori palīdzēja Eiropas Savienības praktiķiem risināt sarežģītus dalībvalstu un trešo valstu tiesiskās sadarbības jautājumus, kā arī veicināja ātrāku un efektīvāku pieprasījumu vai lūgumu izpildi.

2 Attiecības ar ES institūcijām un partneriem

2.1 Institucionālās attiecības

2.1.1 Eiropas Parlaments

2011. gadā Eiropas Parlamenta Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komiteja (*LIBE* komiteja) uzaicināja Eiropas Komisiju piedalīties vairākās tās sanāksmēs. Jau izveidojusies tāda prakse, ka Eiropas Komisijas prezidents *LIBE* komitejas sēdē prezentē Eiropas Komisijas iepriekšējā gada pārskatu. Eiropas Komisija devis savu ieguldījumu arī Eiropas Parlamenta starpparlamentārajā komiteju sanāksmē ar dalībvalstu parlamentiem, kurā tika apspriests jautājums par iekšējās drošības stratēģijas demokrātisko pakļautību, kā arī izskaidroti Eiropas Komisijas un *Frontex* uzdevumi. Eiropas Komisija piedalījies Eiropas Parlamenta ziņojumu sagatavošanā, iesniedzot rakstveida materiālus par tematiem „Kādā veidā organizētās noziedzības grupējumi jaunprātīgi izmanto ES finansējumu”

un „ES terorisma apkarošanas pasākumu izmaksu aplēses”. Turklāt Eiropas Komisija izklāstījusi savus atzinumus parlamenta apspriedēs par tādiem tematiem kā „ES stratēģijas transnacionālās organizētās noziedzības apkarošanai izstrāde” un „Kiberuzbrukumi informācijas sistēmām”.

2.1.2 Eiropas Savienības Padome

Eiropas Komisija turpināja dot savu ieguldījumu to dažādo Padomes struktūru darbā, kuru mērķis ir uzlabot sadarbību krimināltiesību jautājumos. Galvenās no tām ir Darba grupa tiesiskajai sadarbībai krimināllietās (*COPEN*), Vispārējo jautājumu un izvērtēšanas darba grupa (*GENVAL*) un t.s. bijušā 36. panta komiteja (*CATS*) jeb Komiteja policijas un tiesu iestāžu sadarbības koordinēšanai krimināllietās).

Padomē prezidējošā valsts Ungārija lūdz Eiropas Komisiju sniegt savu atzinumu par

Direktīvas par Eiropas izmeklēšanas rīkojumu krimināllietās (*EIO*) projektu. *EIO* galvenais mērķis ir restrukturizēt pārrobežu tiesisko sadarbību krimināllietās, proti, aizstāt pašreizējo *MLA* shēmu ar instrumentu, kas balstītos uz savstarpējas atzīšanas principu. Eiropas Komisijas atzinums tika publicēts kā Padomes dokuments (6814/11). Šis dokuments tika izmantots diskusijās, ko rīkoja ES dalībvalstu ģenerālprokuroru un prokuratūru direktoru konsultatīvais forums savā sanāksmē Eiropas Komisijas telpās 2011. gada jūnijā, apspriežot *EIO* projektu. Savukārt Eiropas Komisija kopš 2010. gada jūnija ir novērotāja statusā piedalījies Padomes sēdēs, kurās bija runa par *EIO*.

Pastāvīgā komiteja operatīvajai sadarbībai iekšējās drošības jautājumos (*COSI*) tika izveidota saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (*TFEU*) 71. pantu nolūkā pastiprināt dalībvalstu kom-

Komisāres Cecīlijas Malmstromas vizīte

petento iestāžu sadarbību iekšējās drošības jomā. Eirojusts ir piedalījies *COSI* sanāksmēs, lai palīdzētu izstrādāt piemērotu ietvaru tiesu varas iesaistīšanai ES iekšējās drošības stratēģijas īstenošanā. Šajā kontekstā Eirojusts aktīvi atbalstīja visaptverošas politikas cikla ieviešanu, integrējot tiesu varas dimensiju stratēģiskajos mērķos un ar tiem saistītajos operatīvajos plānos attiecībā uz organizētās noziedzības apkarošanu astoņās prioritārajās jomās laikā no 2011. gada līdz 2013. gadam. Eirojusts arī piedalījās pirmā Iekšējās drošības stratēģijas gada pārskata sagatavošanā, kuru Komisija prezentēja 2011. gadā. Lai uzlabotu praktiķu informētību par Eirojusta un Eiropola agrīnas iesaistīšanas pievienoto vērtību, jūnijā Eirojusts un Eiropols nāca klajā ar kopīgu ziņojumu par tiesu un policijas iestāžu sadarbību. Šajā ziņojumā bija izmantoti piemēri no trim operatīvajām lietām, un tas tika izplatīts kā Padomes dokuments (9387/1/11).

2.1.3 Eiropas Komisija

Eirojusts uztur ciešus un auglīgus sakarus ar Komisiju, savukārt tā nodrošina Eirojusta administrācijas un infrastruk-

tūras finansējumu. Komisija tika pastāvīgi informēta par Eirojusta jaunās ēkas celtniecības projektu (tajā iesaistīta Nīderlande kā mītnes zeme, bet tas tiek finansēts no ES budžeta, lielā mērā ietekmē Eirojusta budžetu un tiks pabeigts 2015. gadā, ja viss notiks tā, kā paredzēts). Pēc Eirojusta ierosinājuma 2011. gadā Komisijas Tieslietu ģenerāldirektora ģenerāldirektore pirmo reizi piedalījās tieslietu un iekšlietu aģentūru vadītāju sanāksmē Eirojusta telpās. Tika atsāktas sarunas par Eirojusta un Komisijas sarunās memoranda parakstīšanu, lai noteiktu oficiālu ar budžetu un administratīvajiem jautājumiem saistītās savstarpējās informācijas apmaiņas kārtību.

2.2 Praktiķu sadarbības tīkli

Līdz 2011. gada beigām Eirojusts kļuvis par mājvietu trim sadarbības tīklu sekretariātiem, kuri sniedz atbalstu Eiropas Savienības krimināltiesību speciālistiem, proti: Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla (*EJN*) sekretariātam, Apvienoto izmeklēšanas grupu (*JIT*) tīkla sekretariātam un sekretariātam, kas apkalpo kontaktpersonas, kuru uzmanības lokā ir genocīds, noziegumi pret cilvēci un kara noziegumi

(Eiropas sadarbības tīkls genocīda apkarošanai). Šie sekretariāti ir Eirojusta personālsastāva daļa, taču darbojas kā patstāvīgas vienības.

Eirojusts sniedzis palīdzību arī Eiropas Tiesiskās apmācības tīklam (*EJTN*) un neformālajam sadarbības tīklam, proti, ES dalībvalstu ģenerālprokuroru un prokuratūru direktoru konsultatīvajam forumam.

2.2.1 Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls (*EJN*)

EJN tika izveidots 1998. gadā, un kopš 2003. gada tā sekretariāts ir Eirojusta personālsastāva daļa. 2011. gadā Eirojusts savās telpās sarīkoja *EJN* 32. kārtējo sanāksmi, kurā piedalījās *EJN* kontaktpersonas gan no ES dalībvalstīm un kandidātvalstīm, gan arī Komisijas un Padomes pārstāvji. Sanāksmes dalībnieki apsprieda tādus jautājumus kā Direktīvas par Eiropas izmeklēšanas rīkojumu krimināllietās (*EIO*) projekts, *EJN* mājaslapas pilnveidošana, *EJN* darbība un vadība. Eirojusts piedalījās arī *EJN* 36. plenārsēdē Budapeštā, kur tika izskatīti tādi jautājumi kā dubultās sodīšanas aizlieguma princips (*ne bis in idem*), ārvalstīs taisītu

spriedumu savstarpēja atzišana un no sodāmības reģistriem iegūtās informācijas apmaiņa.

Eirojusta sadarbību ar *EJN* parasti nodrošina Kolēģijas izveidota darba grupa (*EJN* un sadarbības maģistrātu grupa). Turklāt savu otro sanāksmi sarīkoja 2010. gadā izveidotā *EJN* un Eirojusta apvienotā speciālā darba grupa, lai citastarp apspriestu arī tādus jautājumus kā norādījumi dalībvalstīm par Lēmuma par Eirojustu 13. panta interpretēšanu attiecībā uz Eirojusta un *EJN* sadarbību lietu izskatīšanā un *EJN* kontaktpersonu nozīme Eirojusta nacionālās koordinācijas sistēmā (*ENCS*), kas jāizveido katrā dalībvalstī atbilstoši Lēmuma par Eirojustu 12. pantam. Ziņojums par *EJN* un Eirojusta apvienotās speciālās darba grupas apspriedes rezultātiem tika sniegts *EJN* plenārsēdē Gdanskā 2011. gada novembrī.

2.2.2 Apvienoto izmeklēšanas grupu (*JIT*) tīkla sekretariāts

JIT tīkls tika izveidots 2005. gadā. 2011. gadā šim tīklam tika piešķirts pašam savs sekretariāts. Tā kā sekretariāts atrodas Eirojusta paspārnē, Eirojusts to atbalsta,

Eiropas sadarbības tīkla genocīda apkarošanai sanāksme

veicinādam *JIT* izmantošanu dalībvalstīs. Sekretariāts koordinēja darbu, kas 2011. gada oktobrī vainagojās ar praktiķu vajadzībām paredzētās Eiropas un Eiropas kopīgi sagatavotās un koriģētās *JIT* rokasgrāmatas publicēšanu visās ES valodās. Eiropas kopā ar Eiropas sarīkoja *JIT* tīkla 7. gadskārtējo sanākumi par tematu „*JIT* operatīvās darbības fokusā”. Praktiķi apmainījās ar pieredzi *JIT* veidošanā un konkrētās lietās reāllaika režīmā veiktajā darbībā. Sīkāka informācija par Eiropas darbu ar *JIT* atrodama 1.4. sadaļā.

2.2.3 Eiropas sadarbības tīkls genocīda apkarošanai

Eiropas sadarbības tīkls kontaktpersonām, kuru uzmanības lokā būtu genocīds, noziegumi pret cilvēci un kara noziegumi (Eiropas sadarbības tīkls genocīda apkarošanai), tika izveidots 2002. gadā, un 2011. gadā tika izveidots tā sekretariāts, lai sekmētu šā sadarbības tīkla turpmāko darbību. 2011. gadā Eiropas sarīkoja divas Eiropas sadarbības tīkla genocīda apkarošanai plenārsēdes, kurās praktiķi apsprieda vairākus tādus ar operatīvo darbību saistītus tematus kā liecinieku aiz-

sardzība, starptautiskā tiesiskā sadarbība, starptautisko tribunālu darbības izbeigšanas stratēģija (arī iespējamās problēmas ar nesodāmību pēc tribunālu jurisdikcijas izbeigšanās), noziedznieku rīcībā esošās mantas konfiskācija un to pasākumu saskaņošana, kuri tiek veikti, lai izmeklētu genocīdā, noziegumos pret cilvēci un kara noziegumos vainojamo personu darbību un sauktu tās pie atbildības.

2.2.4 Eiropas Tiesiskās apmācības tīkls (*EJTN*)

Kopš 2008. gada Eiropas un *EJTN* ir strādājuši kopīgi, lai nodrošinātu to, ka Eiropas Savienības tiesu varas īstenotāji savā darbā apliecina Eiropas dimensijas izpratni.

2011. gadā Eiropas turpināja aktīvi piedalīties *EJTN* apmaiņas programmā, lai palīdzētu dalībvalstu tiesnešiem un prokuroriem labāk izprast Eiropas uzdevumus, darbību un pasākumus. Eiropas tika īstenotas trīs *EJTN* stažēšanās programmas (katra triju mēnešu garumā): Itālijas nacionālā pārstāvja birojā, Vācijas nacionālā pārstāvja birojā un Austrijas nacionālā pārstāvja birojā. Turklāt Eiropas un *EJTN* vienojās par *EJTN* praktikantu īslaicīgu

(no vienas līdz divām nedēļām ilgu) apmācību Eiropas. Sešu valstu – Austrijas, Dānijas, Vācijas, Itālijas, Portugāles un Spānijas – nacionālo pārstāvju biroji atbalstīja šo iniciatīvu kā daļu no pilotprojekta, kas izrādījies visnotaļ sekmīgs un tiks atkārtots 2012. gadā.

Eiropas regulāri atbalstīja *EJTN* tā rīkotajos semināros un mācībās. 2011. gadā Eiropas atbalstīja *EJTN* projektu „Starptautiskās tiesiskās sadarbības praktiskā īstenošana krimināllietās”. Eiropas pārstāvji referēja četros semināros, kuros tika apspriesti tiesiskie jautājumi, kā arī Eiropas apcietināšanas ordera un konkrētu veidu savstarpējās tiesiskās palīdzības pieprasījumu sagatavošanas un izpildes prakse un procedūras. Eiropas piedalījās arī *JIT* apmācības pasākumos, liekot lietā savu aizvien bagātīgāko operatīvo pieredzi šajā jomā.

2.2.5 Konsultatīvais forums

2011. gada laikā Eiropas turpināja atbalstīt ES dalībvalstu ģenerālprokuroru un prokuratūru direktoru konsultatīvo forumu ceļā uz tā galveno mērķi – palīdzēt nostiprināt tiesu un prokuratūras darba

aspektus ES iekšējās drošības politikas īstenošanā. 2011. gadā Eirojusta telpās tika sarīkotas divas sanāksmes.

Pirmā sanāksme notika Ungārijas prezidentūras laikā, 2011. gada jūnijā, un tās uzmanības centrā bija ar korupciju saistīti jautājumi. Konsultatīvajā forumā tika apspriests tā potenciālais ieguldījums jaunajā ES korupcijas apkarošanas dokumentu paketē, ņemot vērā Komisijas priekšlikumus. Tika apspriests arī direktīvas projekts par Eiropas izmeklēšanas rīkojumu krimināllietās, kas tika novērtēts pozitīvi un atzīts par tiesiskās sadarbības veicināšanai un vienkāršošanai ļoti lietderīgu instrumentu.

Otrajā sanāksmē, kas notika 2011. gada decembrī, Polijas prezidentūras laikā, bija runa par to, kā, pastiprinot Eirojusta un OLAF sadarbību, varētu efektīvizēt cīņu ar noziegumiem, kas apdraud ES finansiālās intereses gan visas Eiropas Savienības, gan dalībvalstu līmenī. Konsultatīvajā forumā risinājās diskusijas arī par to, kā, cīnoties pret organizēto noziedzību, varētu nodrošināt liecinieku aizsardzību un vienlaikus arī tiesības uz taisnīgu tiesas procesu, un par to, ka ir iespējams un vēlams

pieņemt kopīgus ES standartus šajā jomā. Sanāksmes noslēgumā tika apspriests ierosinātais projekts direktīvai par tiesībām piekļūt advokātam kriminālprocesa ietvaros un uzmanība pievērsta nepieciešamībai nodrošināt to, lai kriminālprocess būtu gan taisnīgs, gan arī efektīvs.

Eirojusts ne tikai sniedz konsultatīvajam forumam ievērojamu juridisko un loģistikas atbalstu, bet arī kalpo par starpnieku ģenerālprokuroru viedokļu novirzīšanā līdz plašākam ES institūciju forumam.

2.3 ES aģentūras un organizācijas

2.3.1 Eiropols

Eiropols ir viens no svarīgākajiem Eirojusta sadarbības partneriem, un šo organizāciju ciešās attiecības vēl jo vairāk akcentē fakts, ka tās abas atrodas Hāgā, kā arī Lisabonas līgumā ietvertā atsauce uz to, ka Eirojusts savā koordinācijas darbībā „balstās uz informāciju, ko tam sniedz dalībvalstis un Eiropols”.

2011. gadā ievērojami paplašinājās Eirojusta un Eiropola sadarbība lietu izska-

Ungārijas prezidentūras laikā sarīkots konsultatīvais forums

2009. gadā sāka cirkulēt informācija par to, ka noziedzīga grupa, kurā apvienojušies ungāri, horvāti, slovēņi un serbi un kurai ir atzari Āzijā, regulējusi apmēram 170 futbola spēļu rezultātus, uzpērkot futbolistus, tiesnešus un citas personas Vācijā, Ungārijā, Somijā, Horvātijā, Slovēnijā un citās Eiropas valstīs. Organizētās noziedzības grupa Āzijā un Eiropā lika likmes uz futbola spēļu rezultātiem un kopumā šādā veidā nopelnīja vairākus miljonus eiro.

Vācijas kompetentās iestādes uzsāka izmeklēšanu 2009. gada novembrī, un apmēram mēnesi vēlāk izmeklēšana tika uzsākta arī Ungārijā. Jau no paša sākuma Vācijas un Ungārijas policijas iestādes cieši sadarbojās. Šī sadarbība tika izvēsta, iesaistot arī citas tiesībsardzības iestādes, un Ungārija nosūtīja Vācijai savstarpējās tiesiskās palīdzības pieprasījumu, lai saņemtu Vācijā veiktās izmeklēšanas laikā iegūtos pierādījumus un dokumentus. Turpinot lietas izmeklēšanu Ungārijā, atklājās saiknes ar Horvātiju un Slovēniju. Tika iniciēti paralēli

izmeklēšanas procesi, kas vainagojās ar apmēram 30 aizdomās turamo personu arestu. Ungārija sarīkoja sanāksmi, uz kuru uzaicināja Slovēnijas kompetento iestāžu pārstāvjus.

Ņemot vērā to, ka lieta kļūst aizvien komplicētāka, tika lūgta Eirojusta palīdzība. Eirojustrī sarīkoja koordinācijas sanāksmi, kurā ar informāciju dalījās visu iesaistīto valstu tiesu un tiesībsardzības iestāžu pārstāvji. Eirojustrī arī palīdzēja sagatavot un nosūtīt tiesiskās sadarbības lūgumus, lai nodrošinātu visu jautājumu efektīvu tālākvirzību. Eirojusta iesaistīšanās rezultātā tika apkopoti atsevišķie izmeklēšanas aspekti, un pēc tā nodrošinātās informācijas apmaiņas radās iespējas sākt izmeklēšanu jaunos virzienos. Eirojustrī cieši sadarbojās ar Eiropolu, kas nodrošināja operatīvo un analītisko atbalstu. 2011. gadā tika izveidota apvienotā izmeklēšanas grupa, un tās operatīvajai darbībai nepieciešamo finansējumu piešķīra Eirojustrī no *JIT* darbībai paredzētajiem līdzekļiem.

tišanās. Pērn Eiropols piedalījās 89 Eirojusta koordinācijas sanāksmēs; salīdzinājumam: 2010. gadā – tikai 41 sanāksmē. Eirojusta

un Eiropola operatīvās informācijas apmaiņa, kuras īstenošanai tika izmantots drošais sakaru kanāls, paplašinājās par 35

procentiem. 2011. gadā pa šo kanālu tika pārraidīti vairāk nekā 900 ziņojumi.

2011. gadā Eirojustrī tika piesaistīts vēl divām analītiskā darba datnēm – attiecībā uz cilvēku nelegālu pārvadāšanu un cilvēku tirdzniecību (*TBH*), kā arī hašiša ražošanu un kontrabandu. Tādējādi Eirojustrī bija piesaistīts jau 17 analītiskajām darba datnēm. Tomēr dalībvalstis nav piešķirušas Eirojustam asociētā dalībnieka statusu citās svarīgās analītiskā darba datnēs, kas attiecas uz islāmistu terorismu un iekšējo ekstrēmismu.

Lai paplašinātu savu operatīvo sadarbību, Eirojustrī un Eiropols izanalizēja 2010. gada 1. janvārī atjaunotā Sadarbības līguma jaunus noteikumus. Tika izveidota abu organizāciju amatpersonu apmaiņas programma, un piecas reizes notika savstarpēja delegāciju apmaiņa. Eiropola pārstāvji apmeklēja piecas Eirojusta iekšējās sanāksmes (tostarp Kolēģijas plenārsēdes), kā arī instruktāžas, kas tika speciāli pielāgotas Eiropola profesionāļu vajadzībām. Eiropols arī piedalījās sēdēs, kurās tika apspriesti jautājumi, kas saistīti ar Lēmuma par Eirojustu ieviešanu, ņemot vērā to, ka Eirojusta nacionālās koordinā-

cijas sistēmas (*ENCS*) un Eiropola nacionālo biroju turpmākos ciešākos sakarus nosaka Lēmuma par Eirojustu 12.(5)(d) pants. Eirojusts piedalījās Eiropola nacionālo biroju vadītāju (*HENU*) sanāksmēs, kā arī 2011. gada 27. oktobrī uzņēma savā mītnē *HENU* delegāciju.

Eirojusts un Eiropols kopīgi rīkoja praktiķu sanāksmes par šādiem jautājumiem: ar vardarbību saistīts atsevišķu interešu grupu ekstrēmisms/terorisms, dzīvnieku tiesību aizstāvju ekstrēmisms, ar PVN saistīta krāpšana, kā arī *JIT* ekspertu sanāksmi. Eiropols palīdzēja sagatavot 2011. gada oktobra stratēģisko sanāksmi par tematu „Eirojusta darbības pastiprināšana narkotiku tirdzniecības lietās” (*sk.* 1.3.2. sadaļu).

2.3.2 OLAF

Eirojusta un Eiropas biroja krāpšanas apkarošanai (*OLAF*) sadarbības tiesiskais pamats ir 2008. gadā abu organizāciju parakstītā Praktiskā vienošanās par Eirojusta un *OLAF* sadarbības kārtību.

Ar konkrētām lietām saistītās informācijas plūsma no *OLAF* uz Eirojustu ir pa-

plašinājusies. 2011. gadā *OLAF* nosūtīja Eirojustam astoņas lietas; salīdzinājumam: 2010. gadā – tikai četras lietas. Šie skaitļi gan nav lieli, taču ir vērtējami, ņemot vērā trīs apstākļus. Pirmais apstāklis ir tāds, ka Eirojusts nodarbojas ar kriminālnoziedzumu izmeklēšanu un kriminālvajāšanu, savukārt *OLAF* darbība ir vērsta uz administratīvo pārkāpumu izmeklēšanu un attiecīgu pasākumu veikšanu (balstoties uz savu 2010. gadā veikto operatīvo darbību, *OLAF* ieteica tiesu iestādēm apsvērt iespēju veikt kriminālizmeklēšanu un sākt kriminālvajāšanu 28 lietās). Otrais apstāklis ir tāds, ka Eirojusts atšķirībā no *OLAF* parasti strādā ar lietām, kurās iesaistītas divas vai vairākas dalībvalstis. Trešais apstāklis ir tāds, ka 2011. gadā *OLAF* tika uzaicināts uz astoņām Eirojusta rīkotajām koordinācijas sanāksmēm, un šis skaitlis kopsakarā ar Eirojustam nodoto lietu skaitu jau apliecina visai cerīgu tendenci.

Lietās, kurās Eirojusts un *OLAF* sadarbojās, tika gūti acīmredzami panākumi. Par to liecina kaut vai sakarā ar Eiropas Parlamenta deputātu iespējamo koruptivitību veiktā izmeklēšana. Sīkāka informācija par šo lietu atrodama 1.3.5. sadaļā.

Eiropola direktora Roba Veinraitā vizīte

OLAF ģenerāldirektora Džovanni Keslera vizīte

2011. gadā tika izstrādāti Eirojusta un OLAF sadarbības uzlabošanai nepieciešamie risinājumi un panākta vienošanās par tādu kopīgu lietu atlases kritērijiem, kurās ir saskatāms nozieguma sastāvs un pārrobežu aspekts. Sāka darboties arī drošais Eirojusta un OLAF savstarpējās saziņas tīkls, Eirojustam tika nodrošināta piekļuve Muitas informācijas sistēmai (CIS), un principā tika panākta vienošanās par sadarbības virsnieku apmaiņu. OLAF izmeklētāji un prokurori ieradās Eirojustā mācību vizītē. OLAF pārstāvji piedalījās arī Eirojusta sanāksmēs, piemēram, apvienoto izmeklēša-

nas grupu (JIT) ekspertu sanāksmē. OLAF līdzdalība apvienotajās izmeklēšanās grupās ir vērtīga tādā ziņā, ka paver iespēju salīdzināt JIT datus ar OLAF datiem un administratīvās izmeklēšanas rezultātiem.

2.3.3 Frontex

2011. gadā Eirojusts un Eiropas Aģentūra operatīvās sadarbības vadībai pie ES dalībvalstu ārējām robežām (Frontex) turpināja sarunas par sadarbības dokumenta parakstīšanu atbilstoši Lēmuma par Eirojustu 26.(1) pantam.

Kopš 2007. gada kāds kriminālo grupējumu tīkls nodarbojās ar tabakas izstrādājumu un citu preču nelegālu ieviešanu no Krievijas Federācijas un Baltkrievijas un izplatīšanu Eiropas Savienībā, kā arī aiz tās robežām. Eiropas Savienībā bāzēto grupējumu vadoņi bija Lietuvas iedzīvotāji, un Lietuvas kompetentās iestādes lūdza Eirojusta palīdzību, jo viņiem bija izdevies izvairīties no kriminālvajāšanas, lai gan Polijā, Latvijā, Igaunijā un Vācijā jau vairākkārt tika konfiscētas nelegālo cigarešu kravas.

Eirojusts palīdzēja šo lietu izanalizēt, kā arī sarīkoja piecas koordinācijas sanāksmes ar iesaistīto dalībvalstu, Eiropola un OLAF pārstāvju

piedalīšanos, lai gūtu kompleksu priekšstatu par noziedzīgo grupējumu vadoņu darbību dažādās jurisdikcijās. Kopējo operatīvo pasākumu dienā 2011. gada novembra beigās tika arestētas 25 personas, tostarp – un tas ir sevišķi svarīgi – arī noziedzīgo grupējumu vadoņi; 50 mājokļu kratīšanas rezultātā tika konfiscēti ieroči, sprāgstvielas, narkotikas, lielas naudas summas, kā arī zagti priekšmeti. Turklāt izmeklēšanas ietvaros bija iespējams uzlikt arestu noziedzīgās uzņēmējdarbības rezultātā gūtajai mantai, piemēram, nekustamajam īpašumam un luksusklares automobiļiem.

2011. gadā Eirojusts piedalījās *Frontex* projektā „Robežsargu apmācība cīņai pret cilvēku nelegālu pārvadāšanu un cilvēku tirdzniecību”, kura mērķis ir izstrādāt speciālu mācību programmu ES dalībvalstu un Šengenas līguma valstu robežsargiem. Izstrādājot kopīgo mācību programmu, tika ņemti vērā prokuratūras un tiesas aspekti.

2.3.4 CEPOL

2011. gadā Eirojusts līdzdarbojās 21 Eiropas Policijas akadēmijas (*CEPOL*) kvalifikācijas celšanas un mācību pasākumā. Šie pasākumi ietvēra vecākajiem policijas virsniekiem un prokuroriem paredzētus kursus par apvienotajām izmeklēšanas grupām (tie tika organizēti sadarbībā ar *EJNT*), kā arī par Eirojusta nozīmi Eiropas apcietināšanas orderu izpildes veicināšanā no operatīvās darbības viedokļa. 2011. gada maijā *CEPOL* direktors vērsās pie Eirojusta, lai vienotos par kopīgu darbu – kibernetizācijas apkarošanai paredzētu e-mācību kursa izstrādāšanu.

Lai nodrošinātu tiesībsardzības iestāžu amatpersonu un prokuroru apmācības sinerģiju, Eirojusts tika uzaicināts uz gads-

kārtējo *CEPOL* Plānošanas komitejas sēdi, kā arī piedalījās *CEPOL* 10. gadskārtējā konferencē akadēmijas galvenajā mītnē.

2.3.5 Tieslietu un iekšlietu aģentūru vadītāju sanāksme

2011. gadā Eirojusts bija gadskārtējās tieslietu un iekšlietu aģentūru vadītāju sanāksmes priekšsēdētājs un tādējādi kopā ar *CEPOL*, Eiropolu, *Frontex* un ES Pamattiesību aģentūru (*FRA*) koordinēja galīgā pārskata par minēto aģentūru pastiprināto sadarbību sagatavošanas darbu. Tieslietu un iekšlietu aģentūru vadītāju sanāksme notika Eirojusta telpās 2011. gada 24. novembrī. Tika atzīmēts gan divpusējā, gan arī daudzpusējā sadarbībā panāktais progress. Kā daudzpusējo iniciatīvu piemērus var minēt produktu un pakalpojumu katalogu apmaiņu un savstarpējās konsultācijas par gadskārtējiem darba plāniem.

Eirojusts kā gadskārtējās tieslietu un iekšlietu aģentūru vadītāju sanāksmes priekšsēdētājs ziņoja Pastāvīgajai komitejai operatīvai sadarbībai iekšējās drošības jautājumos (*COSI*) par tieslietu un iekšlietu aģentūru sadarbības attīstību un sa-

sniegumiem, kā arī iesniedza Eirojusta un *Frontex* kopīgo priekšlikumu par pasākumiem 2012. un 2013. gadā (18079/11).

2.4 Attiecības ārpus Eiropas Savienības

2011. gadā tika turpināts darbs, lai paplašinātu iespējas operatīvi sadarboties ar trešajām valstīm un organizācijām, kuras darbojas ārpus Eiropas Savienības. 2011. gada 22. jūlijā stājās spēkā Eirojusta un Šveices Konfederācijas sadarbības līgums. Par prioritārām vēlreiz tika atzītas sarunas par sadarbības līgumiem ar Krievijas Federāciju, Ukrainu un Lihtenšteinu. Tika meklēti kontakti, kas palīdzētu apzināt iespējas uzsākt sarunas par sadarbības līgumiem ar Izraēlu, Albāniju, Bosniju un Hercegovinu, Melnkalni, Serbiju, Moldovu, Kaboverdi un Turciju. Tika novērtēta ar Horvātiju un Norvēģiju noslēgto sadarbības līgumu izpilde.

Tika nosūtītas izpētes misijas uz Albāniju, Serbiju, Melnkalni un Ukrainu, lai izvērtētu, kā šajās valstīs tiek ievēroti datu aizsardzības likumi. Joprojām tika uzturēti sakari, lai noskaidrotu iespējas ini-

ciēt sarunas par Saprāšanās memoranda parakstīšanu ar Interpolu un Eiropas Padomes Valstu grupu cīņai pret korupciju (*GRECO*).

Eiropas Justīcijas sniedza atbalstu ES un ASV darba grupai, īpaši dodot savu ieguldījumu Komisijas rīkotajā ES ekspertu sanāksmē, kura notika 2011. gada septembrī un kurā tika izvērtēts, kā tiek pildīti Eiropas Savienības un ASV noslēgtie līgumi par izdošanu un savstarpējo tiesisko palīdzību. Arī koordinācijas sanāksmēs Eiropas Justīcijas sniedza konsultācijas par tiesiskajiem aspektiem, kas jāņem vērā informācijas apmaiņā ar ASV. Tāpat tika veikti pasākumi, kas bija nepieciešami, lai sagatavotu turpmākās sanāksmes, kurās varētu atrisināt Eiropas Savienības un Krievijas

Federācijas tiesiskās sadarbības praktiskos jautājumus.

Tā kā organizētā noziedzība izvēršas globālos mērogos (par to liecina narkotiku un cilvēku nelegāla ieviešana Eiropas Savienībā no valstīm, kas atrodas aiz tās robežām), ir nepieciešamas jaunas iniciatīvas. Lēmumā par Eiropas Justīcijas, piemēram, šajā jomā ir paredzēts jauns svarīgs sadarbības mehānisms, proti, Eiropas Justīcijas maģistru nosūtīšana uz trešajām valstīm, pilnvarojot viņus pārstāvēt visas dalībvalstis. 2011. gadā Kolēģijai tika sniegts ziņojums par šo sadarbības maģistrātu uzdevumiem, funkcijām un profesionālo statusu. Šis ziņojums ir svarīgs solis uz priekšu, jo uz to varēs balstīties, spriežot par sadarbības maģistrātu

iesaistīšanu Eiropas Justīcijas operatīvajā darbā un pilnveidojot Lēmuma par Eiropas Justīcijas 27.(a) pantā minēto kritēriju izpildi.

Atzīstot faktu, ka organizētās noziedzības globālais raksturs izpaužas aizvien jūtāmāk, Eiropas Justīcijas pastiprināja savus sakarus ar starptautiskās tiesiskās sadarbības īstenošanai Centrālamerikas un Dienvidamerikas valstīs izveidoto kontaktpersonu tīklu (*IberRed*). Tika aizsākts projekts par narkotiku tirdzniecības lietās specializējušos Eiropas Justīcijas un *IberRed* prokuroru praktiskās sadarbības pilnveidošanu. Izmantojot ar *IberRed* nodibinātos sakarus, Eiropas Justīcijas rūpējās par to, lai tiktu sekmīgi izpildīti MLA pieprasījumi, kā arī pieprasījumi par izdošanu no ES dalībvalstīm uz Latīņamerikas valstīm un otrādi.

3 Lēmums par Eirojustu, turpmākā darbība un administratīvie jauninājumi

3.1 Padomes Lēmuma par Eirojustu ieviešana

2009. gadā publiskotā Padomes Lēmuma par Eirojustu mērķis bija uzlabot Eirojusta operativitāti. Šā lēmuma normas ir savlaicīgi un efektīvi jāievieš gan pašā Eirojustā, gan dalībvalstīs, lai varētu pilnībā tikt izmantots Eirojusta potenciāls cīņā pret nopietniem pārobežu noziegumiem. Astoņpadsmit dalībvalstīm bija savi tiesību akti likumdošanas ceļā jāsaskaņo ar Lēmumu par Eirojustu, un tas bija jāizdara līdz 2011. gada jūnijam. Desmit dalībvalstis nepieciešamos pasākumus paveica līdz 2011. gada beigām.

2011. gadā Eirojusts pabeidza vairākus ar šā lēmuma ieviešanu saistītus projektus. Tika ieviesta pieprasījumu koordinācijas

sistēma (OCC); tika izstrādātas veidnes, lai informāciju par nopietnu pārobežu noziegumu lietām būtu vienkāršāk nosūtīt Eirojustam, un ieviestas attiecīgas izmaiņas arī Lietu vadības sistēmā (CMS); tika izveidots Apvienoto izmeklēšanas grupu tīkla sekretariāts un sekretariāts, kas apkalpo Eiropas sadarbības tīklu genocīda apkarošanai. Tika sarīkotas neformālās darba grupas sanāksmes par lēmuma ieviešanas jautājumiem, šajās sanāksmēs piedalījās arī dalībvalstu un ES aģentūru pārstāvji. Galvenie sanāksmēs apspriestie jautājumi bija saistīti ar informācijas apmaiņas intensificēšanu un Eirojusta nacionālās koordinācijas sistēmas (ENCS) izveidošanu, lai stiprinātu Eirojusta saikni ar dalībvalstu praktiķiem. Informācija par dažiem jaunumiem sakarā ar lēmuma ieviešanu tiks dota turpmāk.

Pieprasījumu koordinēšana

Lai veicinātu Eirojusta nacionālo pārstāvju biroju pieejamību un efektīvu iesaistīšanos lietās, it īpaši steidzamās lietās un jebkurā laikā, tika izveidota centralizēta pieprasījumu koordinācijas sistēma (OCC). Tagad dalībvalstu tiesu un tiesībsardzības iestāžu amatpersonas var sazināties ar Eirojustu 24/7 režīmā (cauru diennakti un jebkurā diennakts laikā), izmantojot bezmaksas starptautisko tālrunu numuru (vai konkrētu tālruņa numuru Nīderlandē).

Zvani tiek reģistrēti zvanu vadības sistēmā un pāradresēti attiecīgā nacionālā pārstāvja biroja darbiniekam, kurš ir kompetents OCC jautājumos. Tādējādi zvanītājs var runāt un saņemt viņam ne-

Kādā 2011. gada decembra naktī Francijas nacionālā pārstāvja biroja darbinieku, kas ir atbildīgs par OCC jautājumiem, sazvānīja Francijas prokurors. Policija bija aizturējusi trīs aizdomās turamos, kuriem konfiscētās mantas liecināja par noziedzīgu saikni ar Luksemburgā atvērtu bankas kontu, kurā bija aptuveni 4 miljoni eiro. Prokurors vēlējās, lai šis konts tiktu nekavējoties bloķēts, un lūdza palīdzību sakarā ar citas valsts jurisdikcijā šādam gadījumam noteiktajām procedūrām. Eirojusta Francijas nacionālā pārstāvja biroja dar-

binieks sazinājās ar Luksemburgas nacionālā pārstāvja biroju un tūlīt pat saņēma nepieciešamo informāciju par juridiskajām un pierādīšanas prasībām attiecībā uz līdzekļu iesaldēšanas rīkojumu, kā arī Luksemburgas Prokuratūras Finanšu izmeklēšanas nodaļas kontaktinformāciju. Nākamajā rītā, tiklīdz bankas sāka strādāt, Luksemburgas Prokuratūras Finanšu izmeklēšanas nodaļa iesaldēja attiecīgo bankas kontu, un tās pašas dienas laikā viens no Luksemburgas izmeklēšanas tiesniešiem to konfiscēja.

informācija jānosūta, un tās mērķis ir atvieglot ziņojumu sniegšanu. Nacionālo pārstāvju biroji ar veidlapām apgādā nacionālās kompetentās iestādes. Aizpildītās veidlapas tiek nosūtītas Eirojustam, izmantojot šajā nolūkā izveidotus drošus e-pasta sakarus. Lēmuma 13.(5) – 13.(7) pantu skaidrojumu Eirojusts publicējis savā [mājaslapā](#).

Eirojusts mudina dalībvalstis izmantot šo jauno instrumentu un veidni, kas kalpo tam, lai efektīvāku Eirojusta atbalstu dalībvalstīm cīņā pret organizēto noziedzību un terorismu.

Saskaņā ar lēmuma 13. pantu saņemta informācija Eirojustam dod iespēju konstatēt saikni starp vairākām lietām, tostarp tām, kas jau iekļautas Lietu vadības sistēmā, un tādējādi sniegt palīdzību dalībvalstīm agrīnā lietas izskatīšanas posmā un nodrošināt ar operatīvo informāciju nacionālās kompetentās iestādes. Aktīvāka informācijas apmaiņa uzlabos Eirojusta spēju palīdzēt praktiķiem un politikas veidotājiem, sniedzot viņiem nepieciešamās ziņas par attiecīgo paraugpraksi un problēmām, kas apgrūtina pārrobežu tiesisko sadarbību.

pieciešamos paskaidrojumus savā valodā un par OCC atbildīgais darbinieks var attiecīgi rīkoties; kopš OCC izveides 2011. gada augustā ir saņemti 94 zvani.

13. pantā minētās informācijas apmaiņa

Lēmuma par Eirojustu 13. pants paredz, ka dalībvalstu kompetentajām iestā-

dēm jāinformē savs nacionālais pārstāvis Eirojustā par nopietna pārrobežu noziedzuma izmeklēšanu un attiecīgas lietas ierosināšanu.

Lai veicinātu strukturētu informācijas pārsūtīšanu, Eirojusts izstrādāja "gudro" PDF veidlapu visās Eiropas Savienības oficiālās valodās. Šajā veidlapā norādīts, kāda

Lietu vadības sistēmas pilnveidošana

Lietu vadības sistēmas programmatūra tika izstrādāta 2004. gadā. Tā garantē drošu ar lietām saistītās informācijas uzglabāšanu, kā arī informācijas apmaiņu nacionālo pārstāvju vidū un datu analīzi. Ir veikti vairāki pasākumi, lai izpildītu Lēmumā par Eirojustu izvirzītās prasības, jo saskaņā ar šo lēmumu Lietu vadības sistēmai ir jāietver papildu informācija par personām un jāatbilst Eirojusta datu aizsardzības noteikumiem, turklāt datu aizsardzības inspektoram tā ir pastāvīgi jāuzrauga.

Lai garantētu atbilstīgu tiesisko datu apmaiņu starp Eirojustu un dalībvalstu sistēmām, Eirojusts tika iesaistīts *EPOC* (Eiropas elektronisko sakaru vide organizētās noziedzības apkarošanai) IV projektā. Šā projekta mērķis ir uzlabot *EPOC* programmatūru, lai būtu iespējams izveidot Nacionālo kompetento iestāžu sistēmu (*NAS*), kuras ietvaros varētu notikt Eirojusta un nacionālo lietu vadības sistēmu informācijas apmaiņa. *EPOC* IV projekta partnervalstis ir Bulgārija, Francija, Itālija, Lietuva, Nīderlande un Slovēnija. Seminārā, kura mērķis bija popularizēt

NAS, piedalījās 19 dalībvalstu prokuratūras iestāžu pārstāvji. Šis projekts ilgst trīs gadus – no 2009. gada aprīļa līdz 2012. gada martam.

Lai dalībvalstīs veicinātu drošu datu sūtīšanu *ENCS* ietvaros, Eirojusts ir izstrādājis vairākas šā tīkla pieslēguma iespējas. Katra dalībvalsts var izvēlēties sev atbilstošāko risinājumu, ievērojot tehniskos ierobežojumus un, cik vien tas iespējams, izmantojot jau izveidotos pieslēgumus. Šobrīd Bulgārijā, Ungārijā, Īrijā, Latvijā, Portugālē un Rumānijā tiek testēti pieslēgumi *s-TESTA* tīklam un virtuālajam privātajam interneta tīklam. Pirms tiks uzsākta oficiāla pieslēgumu izmantošana, Eirojusts ar ikvienu dalībvalsti parakstīs Saprašanās memorandu.

Eirojusta nacionālās koordinācijas sistēma

Saskaņā ar Lēmumu par Eirojustu *ENCS* mērķis ir stiprināt Eirojusta sadarbību ar dalībvalstu tiesībsardzības un tiesu iestādēm. Eirojusts ir veicis vairākus pasākumus, lai veicinātu *ENCS* izveidi, citastarp Eirojusta un *EJN* darba grupas ietvaros uzlabojot sadarbību ar Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktperso-

nām un attīstot sadarbību ar Eiropola nacionālo biroju vadītājiem.

Turklāt Eirojusts izveidoja *fiches suédoises* veidni, kurā iekļauta informācija par *ENCS* struktūru katrā dalībvalstī. Līdz šim ar attiecīgu primāro tiesību aktu, proti, likumu, kā arī rīkojumu, notu, vadlīniju vai citu sekundāro tiesību aktu palīdzību *ENCS* ir ieviesta septiņās dalībvalstīs. Eirojusts apsvērs iespēju izveidot *ENCS* dalībnieku, it īpaši par *ENCS* darbību atbildīgo nacionālo korespondentu, savstarpējās saziņas platformu.

2011. gadā Eirojusta mājaslapā tika ievietota informācija par iespējamo *ENCS* struktūru un uzdevumiem, kā arī par nacionālajiem korespondentiem Eirojustā izvirzītajām prasībām.

3.2 Darba grupa Eirojusta turpmākās darbības definēšanai

Ar šīs darba grupas palīdzību Eirojusts turpināja darboties Līguma par Eiropas Savienības darbību 85. un 86. pantā norādītajā virzienā. 2011. gada maijā Ungārijas prezidentūras ietvaros notika

stratēģiskais seminārs "Eirojusts: jaunas tiesiskās sadarbības iespējas", kurā Līguma par Eiropas Savienības darbību 85. pants tika aplūkots jau gūtās pieredzes kontekstā. Balstoties uz izskatīto lietu analīzi, semināra dalībnieki sprieda par to, vai papildu pilnvaru piešķiršana Eirojustam efektīvizētu tā darbību, un secināja, ka, izmantojot jaunās, Lisabonas līguma pavērtās iespējas, ir jāņem vērā konstatētās problēmas. Vairākās semināra darba grupās tika apspriesti šādi jautājumi: Eirojusta pilnvarošana ierosināt kriminālizmeklēšanu un pilnvarošana novērst un risināt jurisdikciju konfliktus; problēmas, kas rodas, koordinējot izmeklēšanu un apsūdzību izvirzīšanu, kā arī iespējas uzlabot koordināciju; iespējas pastiprināt Eirojusta operatīvo sadarbību ar Eiropolu un OLAF; iespējamie veidi, kādos dažādie Eirojusta rīcībā esošie novērtēšanas mehānismi varētu tikt ieviesti praksē. Ziņojums par šo semināru ir publicēts kā Padomes dokuments (14428/11) un pieejams Eirojusta [mājaslapā](#).

Šobrīd Eirojusts gatavo informāciju par tā struktūru un parlamentu sniegtajiem vērtējumiem, kura 2013. gadā atbilstoši piedāvātajiem noteikumiem par Eirojustu un

Eiropas Prokuratūru (EPPO) tiks iesniegta ieinteresētajām pusēm.

3.3 Administratīvie uzlabojumi

Eirojusta budžets 2011. gadā bija 31,7 miljoni eiro; 95,6 procenti budžeta tika izlietoti 7300 finansiālo darbību (saistības un maksājumi) veikšanai; tas ir par 12 procentiem vairāk nekā iepriekšējā gadā.

2011. gadā Eirojustā strādāja 269 darbinieki (salīdzinājumam: 2010. gadā – 267 darbinieki): dalībvalstu norīkoti 42 prokurori, tiesneši un atbilstīgas kompetences policijas virsnieki, kuriem ikdienas darbā atbalstu sniedza 210 saskaņā ar ES Personāla nodarbinātības noteikumiem pieņemti štata darbinieki un 17 norīkoti nacionālie eksperti.

Plānošanas mehānismu izstrāde

2011. gadā tika uzlaboti Eirojusta plānošanas mehānismi. Tika izmantots jauns izdevumu novērtēšanas modelis, kas tieši sasaista pasākumus ar attiecīgajiem budžeta izdevumiem. Eirojusta darbības vadība ir kļuvusi efektīvāka, jo jaunā iz-

devumu novērtēšanas modeļa ietvaros līdzekļi tiek sadalīti nodaļām un dienestiem, kā arī asignēti pieskaitāmo izdevumu segšanai. Tagad Eirojusts var apzināt kopējos konkrētas nodaļas vai dienesta izdevumus; salīdzināt ārpakalpojumu, piemēram, drošības pakalpojumu, izmaksas salīdzinājumā ar izmaksām, kas rastos, ja attiecīgais pakalpojums tiktu nodrošināts pastāvīga darba līguma ietvaros; kontrolēt budžeta izpildes tendences un savlaicīgi konstatēt neparedzētu izdevumu nepieciešamību. Turklāt šis modelis ļauj precīzi noteikt saikni starp pamatizdevumiem un pieskaitāmajiem izdevumiem.

Lai efektīvizētu resursu vadību, par Eirojusta stratēģiskās plānošanas un programmēšanas cikla neatņemamu sastāvdaļu kļuvis administratīvā direktora sagatavotais Gada darbības pārskats (AAR), kas tiek izstrādāts, lai garantētu resursu izlietojuma atbilstību mērķiem. Ar budžetu un administratīvajiem jautājumiem saistītā informācija regulāri tiek iesniegta Komisijai, un joprojām turpinās diskusijas ar Komisiju par Saprāšanās memorandu, ar kuru oficiāli tiktu reglamentēta šīs informācijas savlaicīga un efektīva apmaiņa.

Organizācijas struktūras pārbaude

Organizācijas struktūras pārbaude (OSR) tika īstenota, lai konstatētu, vai pamatdarbībai ir nodrošināts atbilstošs administratīvais atbalsts. Tika izveidota nodaļa (Lietu analīzes nodaļa, kas aizstāja Lietu vadības nodaļu), kuras uzdevums ir atbalstīt nacionālo pārstāvju birojus. Tika pārskatīta visa administrācijas sistēma, lai nodrošinātu tās optimālu atbilstību darbības vajadzībām. Attiecībā uz cilvēkresursiem tika ieviestas tādas informācijas sistēmas, kas ļautu bez pārmērīgām izmaksām kontrolēt štata darbinieku resursus un nodrošināt optimālu apmācības sasaisti ar darba vajadzībām. Lai izstrādātu kārtību, kādā tiek pieņemti darbinieki, tika pieaicināta Štata darbinieku komiteja.

Lai nodrošinātu darba pēctecību un nepārtrauktību, tika uzsākti pūliņi, kuru rezultātā jātop tādām rīcības plānam, kas palīdzētu konstatēt riskus, ar kuriem Eirojusts

var saskarties. Ikgadējā darbības programmā 2013. gadam tika iekļauti stratēģiskie galvenās darbības rādītāji (KPI), kas ļaus novērtēt Eirojusta pakalpojumu, speciālo zināšanu un organizatoriskās darbības kvalitāti. Turklāt ir izstrādāti administratīvo vienību pakalpojumu katalogi.

Jaunas telpas

Ievērojams progress tika panākts Eirojusta centienos līdz 2015. gadam tikt pie jaunām darba telpām. 2011. gada 30. jūnijā tika parakstīts sadarbības līgums ar Nīderlandes Karalisti par jaunas, Eirojusta operatīvā darba vajadzībām īpaši projektētas ēkas celtniecību. Žūrija, kuru veidoja vienāds skaits mītnes valsts un Eirojusta pārstāvju, vienbalsīgi izvēlējās piecas arhitektu grupas, kuras piedalīsies konkursa pēdējā kārtā. Kandidātiem tika dots uzdevums izstrādāt projektu ēkai, kas ļautu Eirojustam, ņemot vērā tā pamatvērtības, ar iespējami mazākām izmaksām maksimāli efektīvizēt savu operatīvo darbību.

Administratīvais direktors Klauss Rakvics

Eurojusta administrācija

3.4 Eurojusta dokumentu publiskā pieejamība

Nemot vērā Eurojusta dokumentu publiskās pieejamības noteikumus, pieprasījums pēc šiem dokumentiem ir pieaudzis. 2011. gadā tika saņemti vienpadsmit pieprasījumi pēc Eurojusta dokumen-

tiem. Četri pieprasījumi tika nosūtīti tieši Eurojustam, pārējos tam pārsūtīja citas organizācijas, lūdzot Eurojusta palīdzību.

No četriem pieprasījumiem, kas tika adresēti tieši Eurojustam, divi bija saistīti ar darbiniekiem un divi – ar izmeklēšanu vai apsūdzību izvirzīšanu, kurā bija iesaistīts

Eurojusts. Ar darbiniekiem saistītie pieprasījumi tika izpildīti, bet ar lietām saistītie pieprasījumi noraidīti turpmāk minēto iemeslu dēļ.

No septiņiem pieprasījumiem, kurus Eurojustam pārsūtīja citas organizācijas, tikai viens bija saistīts ar izskatāmu lietu. Tas tika noraidīts (turpmāk minēto iemeslu dēļ), toties pārējie seši pieprasījumi, kas attiecās uz ES dokumentu pieejamību, tika pilnībā apmierināti.

Ar konkrētām lietām saistītie tieši un ar citu organizāciju starpniecību saņemtie pieprasījumi tika izvērtēti gan pēc katras lietas satura, gan kopsakarā ar specifiskiem dokumentiem un noraidīti dažādu iemeslu dēļ. Noraidīšanas iemesli bija šādi: informācijas atklāšana apdraudētu personu privātumu un integritāti; informācijas atklāšana apdraudētu sabiedrības intereses, kuru aizsardzība ir viens no Eurojusta uzdevumiem nopietnu noziegumu apkarošanas, kā arī valstīs notiekošo izmeklēšanas un kriminālvajāšanas procesu veicināšanas jomā; informācijas atklāšana būtu pretrunā ar profesionālo noslēpumu reglamentējošām normām. Vēl

Eirojusta nodaļu un dienestu vadītāji

No kreisās: Žaks Voss, Korporatīvā dienesta vadītājs; Joanness Tuī, Preses un sabiedrisko attiecību dienesta vadītājs; Diāna Alonso Blasa, Datu aizsardzības inspektore; Karla Garsija Bello, Kolēģijas juridiskā sekretāre; Alinde Ferhāga, Lietu analīzes nodaļas vadītāja pienākumu izpildītāja; Anna Baldana, Apvienoto izmeklēšanas grupu tīkla Sekretariāta koordinatore; Klauss Rakvics, Administratīvais direktors; Katerīne Deboisēra, Juridiskā dienesta vadītāja; Džons Broutons (vārdu izrunā kā), Informācijas vadības nodaļas vadītājs; Maiks Molders, Budžeta, finanšu un iepirkumu nodaļas vadītājs; Linda Skota, Personāla nodaļas vadītāja; Matevežs Pezdircs, Eiropas sadarbības tīkla genocīda apkarošanai koordinators; Fatima Martinsa, Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla sekretāre

viens pieprasījuma neizpildes iemesls bija lietā iesaistītas dalībvalsts lūgums neizsniegt attiecīgos dokumentus, jo tie bija

izstrādāti dienesta vajadzībām saistībā ar lietu, kurā Eirojusts vēl nebija pieņēmis savu lēmumu, tajos ietvertās informācijas

izpaušana nebija savietojama ar Eirojusta lēmuma pieņemšanu un nenāktu par labu sabiedrības kopējām interesēm.

Eurojusta seminārs Sofijā, Bulgārijā

Eurojusta seminārs Budapeštā, Ungārijā

Eurojusta seminārs Romā, Itālijā

4 Sakarā ar Padomes secinājumiem veiktie papildu pasākumi

2011. gada 9.-10. jūnijā ES Tieslietu un iekšlietu ministru padome pieņēma Secinājumus par Eirojusta devīto gada pārskatu (10645/1/11 REV 1). Tāpat kā iepriekšējo gadu pārskatos, šajā nodaļā Eirojusts sniedz informāciju par jomām, uz kurām attiecas Padomes ieteikumi.

Eirojusts un <i>EJN</i>	
Izstrādāt un ieviest mehānismus, kas uzlabotu Eirojusta un <i>EJN</i> sadarbību, it īpaši <i>ENCS</i> ietvaros un saistībā ar vienkāršu lietu nosūtīšanu <i>EJN</i> .	Tika izveidota Apvienotā Eirojusta un <i>EJN</i> darba grupa, kura citastarp izskata jautājumu par <i>EJN</i> kontaktpersonu iesaisti <i>ENCS</i> . Sīkāku informāciju <i>skatīt</i> 2.2. sadaļā.
Koordinācijas sanāksmes; Eiropola un <i>OLAF</i> iesaistīšana	
Veicināt dalībvalstu kompetento iestāžu koordinācijas sanāksmju rīkošanu un, ja nepieciešams, pašreizējo tiesisko instrumentu ietvaros aicināt tajās piedalīties citas ES aģentūras, piemēram, Eiropolu vai <i>OLAF</i> .	2011. gadā ievērojami pieauga sarīkoto koordinācijas sanāksmju skaits. Eirojusts noorganizēja ar 204 lietām saistītas koordinācijas sanāksmes. 89 no šīm sanāksmēm piedalījās Eiropols un 8 – <i>OLAF</i> . <i>Skatīt</i> arī 1.2.2. sadaļu.

Speciālo zināšanu centrs	
Turpināt centienus kļūt par Eiropas tiesiskās sadarbības „speciālo zināšanu centru”, lai dotu savu ieguldījumu šajā jomā notiekošajās citu iesaistīto pušu diskusijās.	Eiropas Justīcijas departaments, apkopojot dažādu institūciju uzkrātās zināšanas par tiesisko sadarbību krimināllietās un attiecīgo pieredzi, izstrādā speciālo zināšanu centra koncepciju, lai efektīvāk pret organizēto pārobežu noziedzību Eiropas Savienībā vērstu tiesisko darbību.
Lēmuma par Eiropas Justīcijas 7.(2) un 7.(3) panta īstenošana	
Ziņot par 7.(2) un 7.(3) panta īstenošanu.	Kolēģija nav devusi nesaistošu rakstveida atzinumu par 7.(2) un 7.(3) panta īstenošanu, bet lietas tika izskatītas nacionālo pārstāvju biroju līmenī. Sīkāku informāciju par jurisdikciju konfliktiem <i>skatīt</i> 1.2.8. sadaļā un par Eiropas apcietināšanas orderiem – 1.2.10. sadaļā.
Līguma par Eiropas Savienības darbību 85. un 86. pants	
Eiropas Justīcijas speciālās zināšanas var tikt ņemtas vērā politiskajās diskusijās par <i>TFEU</i> 85. un 86. panta turpmāko īstenošanu.	2011. gadā Eiropas Justīcijas turpināja apsvērt savas tālākās attīstības iespējas saskaņā ar Līgumu par Eiropas Savienības darbību un, pamatojoties uz savu operatīvās darbības pieredzi, aktīvi piedalījās Eiropas mēroga debatēs. Lai formulētu secinājumus attiecībā uz politisko diskusiju par 85. un 86. panta īstenošanu, Eiropas Justīcijas ir apņēmusies izmantot uz pieredzi balstītu pieeju. <i>Skatīt</i> 3.2. sadaļu.
Statistikas līdzekļi	
Turpināt dalību apvienotajām izmeklēšanas grupām veltītajās mācībās.	<i>Skatīt</i> pielikuma 2. attēlu.

Apvienotās izmeklēšanas grupas	
Turpināt dalību apvienotajām izmeklēšanas grupām veltītajās mācībās.	Eiropas atbalsta <i>CEPOL</i> rīkotās apvienoto izmeklēšanas grupu mācības. Ikgadējās Apvienoto izmeklēšanas grupu tīkla sanāksmēs pieredzējušie praktiķi dalās savā pieredzē un zināšanās, stāsta par paraugpraksi un tādējādi veicina apvienoto izmeklēšanas grupu izmantošanu.
Sadarbība ar trešajām valstīm	
Turpināt sniegt atbalstu darbā ar lietām, kurās iesaistītas trešās valstis.	Trešo valstu pārstāvji piedalījās 45 koordinācijas sanāksmēs. Sīkāku informāciju <i>skatīt</i> 1.5. sadaļā.
Lietu vadības sistēma	
Ieviest Lēmumā par Eiropas pārraudzības izmaiņas attiecībā uz informācijas apmaiņu un sniegšanu Eiropas; stiprināt spējas apstrādāt un analizēt saņemto informāciju, citastarp veikt savstarpējo norāžu analīzi; pilnībā izmantot Eiropas datubāzes potenciālu, ņemot vērā iespējamās savstarpējo norāžu analīzes pamata iesniedzamos pieprasījumus dalībvalstīm sākt izmeklēšanu vai izvirzīt apsūdzības sakarā ar konkrētiem noziedzīgiem nodarījumiem.	Saskaņā ar lēmuma 13. pantu tika izstrādāta informācijas nosūtīšanai Eiropas pārraudzības veidne. 2011. gada martā un aprīlī tika sagatavota aptauja, kas palīdzēs pilnveidot Lietu vadības sistēmu. Tika identificētas vairākas jomas, kurās nepieciešami turpmāki uzlabojumi: lietu reģistrēšana; lietu uzraudzība; statistika; 13. pantā noteiktās informācijas nosūtīšana un atgriezeniskā saite; operatīvās darbības novērtēšana; operatīvās darbības analīze; elektronisko mapju sistēma (dokumentu vadība); saziņas līdzekļi. Šie temati 2012. gadā tiks atsevišķi apspiesti Kolēģijas plenārsēdēs, lai noskaidrotu lietotāju viedokli par pašreizējo Lietu vadības sistēmu. Šis viedoklis tiks ņemts vērā tās funkcionālajā novērtējumā. Turklāt Kolēģija apstiprināja noziedzīgo nodarījumu veidu sarakstā ieviestās izmaiņas.

Sadarbība ar Eiropolu	
Turpināt sadarbību pašreizējo juridisko instrumentu ietvaros un garantēt datu aizsardzību augstā līmenī.	2011. gadā Eirojusta un Eiropola sadarbība lietu izskatīšanā kļuva intensīvāka – par 35 procentiem pieauga pa drošo sakaru kanālu nosūtītās operatīvās informācijas apjoms (informācija tika nosūtīta 911 reizes). Abas organizācijas ievēroja vienotos datu aizsardzības principus. <i>Skatīt</i> 2.3.1. sadaļu.
Sadarbība ar OLAF	
Turpināt ciešo sadarbību cīņā pret krāpšanu, korupciju un citiem noziegumiem, kas skar ES finansiālās intereses.	I2011. gadā ar konkrētām lietām saistītas nosūtītās informācijas apjoms pieauga. 30 lietās OLAF rekomendēja nacionālajām kompetentajām iestādēm veikt kriminālizmeklēšanu un izvirzīt apsūdzības. Astoņās lietās tika lūgta Eirojusta palīdzība. <i>Skatīt</i> 2.4. sadaļu.
Sadarbība ar Frontex	
Turpināt izstrādāt oficiālu ietvaru sadarbībai ar <i>Frontex</i> , it īpaši informācijas apmaiņas jomā.	Jaunajā regulā attiecībā uz <i>Frontex</i> ir paredzēts sadarbības līgums, kas ļaus veikt privātas un operatīvas informācijas apmaiņu. <i>Skatīt</i> 2.5. sadaļu.

Organizācijas struktūras pārbaudes projekts	
<p>Sniegt informāciju par Kolēģijas darbības projekta un Organizācijas struktūras pārbaudes projekta rezultātiem.</p>	<p>Eirojusts turpināja ieviest Organizācijas struktūras pārbaudes projektu septiņās jomās. Projekts "Administrācijas struktūra" ir gandrīz vai noslēdzies. Ievērojams progress panākts tādos projektos kā "Darbība un riska vadība", "Administrācijas, Kolēģijas un nacionālo pārstāvju biroju sadarbība" un "Mācības". Šobrīd tiek gatavots rīcības plāns iespējamo Eirojusta risku mazināšanai. Ņemot vērā Eirojusta izstrādātos stratēģiskos galvenās darbības rādītājus, ir izstrādāti vispārīgie galvenās darbības rādītāji, kas iekļauti Ikgadējā darbības plānā 2013. gadam un ļaus novērtēt Eirojusta pakalpojumu, zināšanu, informētības un organizatoriskās darbības kvalitāti. Citi projekti, piemēram, "Lēmumu pieņemšanas deleģēšana", "Portfeļu vadība" un "Kultūra" joprojām tiek īstenoti.</p>
Lēmuma par Eirojustu ieviešana un pieprasījumu koordinācijas sistēma	
<p>Turpināt ieviest Lēmumu par Eirojustu; pārskatīt Kārtības noteikumus un izveidot standarta veidni, ko varētu izmantot informācijas nosūtīšanai Eirojustam un tās apstrādei Eirojustā; nākamajā gada pārskatā ziņot par attiecīgo normu ieviešanu; paātrināt pieprasījumu koordinācijas sistēmas izveidi un drīzāk ieviest mehānismu, kas veicinātu ar lietu izskatīšanu saistītas informācijas pārsūtīšanu.</p>	<p>Šā pārskata 3. nodaļā ir pieejama informācija par to, kā tiek īstenots Padomes Lēmums par Eirojustu, it īpaši saistībā ar OCC, ENCS un lēmuma 13. pantu.</p>

Eirojusta seminārs Krakovā, Polijā

*Eiropas Savienības Diena pret cilvēku tirdzniecību
Varšavā, Polijā. Aleds Viljamss paraksta Eirojusta
un citu aģentūru Kopīgo paziņojumu*

*Eirojusta un Horvātijas konsultatīvā sanāksme Brijunos,
Horvātijā*

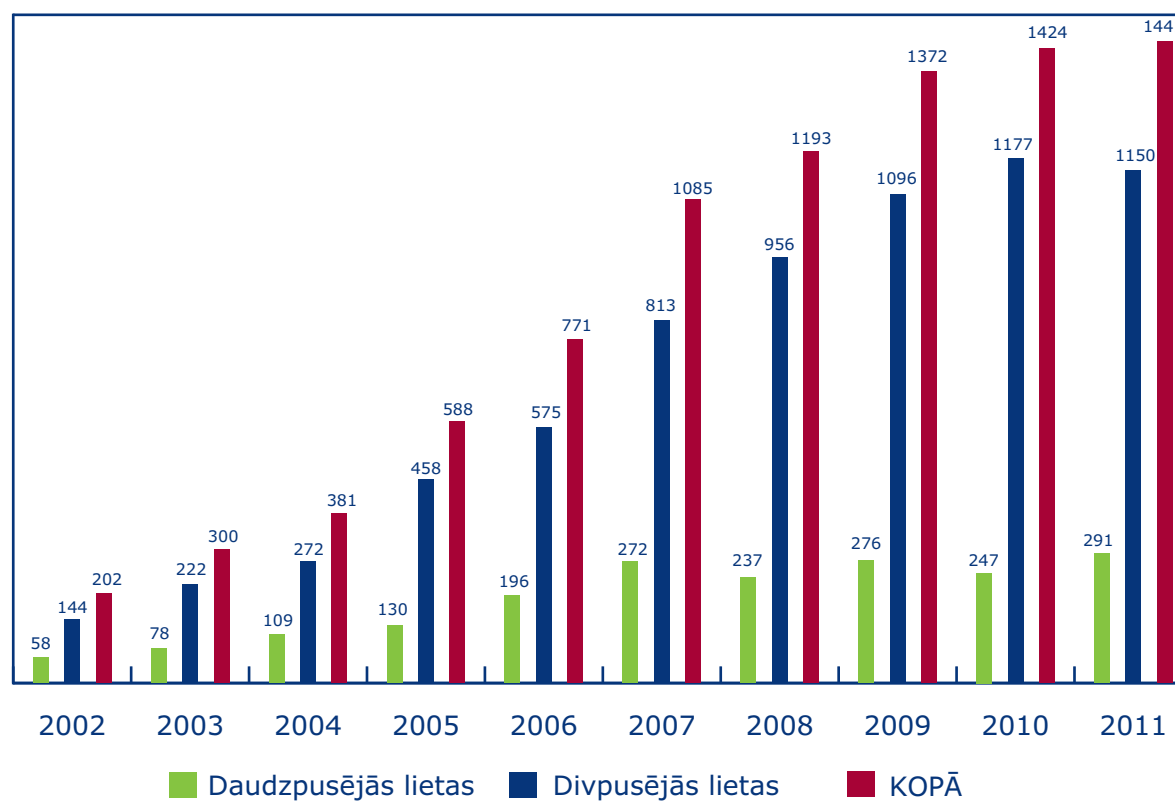

PIELIKUMS

1. attēls

2011. gadā Eirojustā tika reģistrēta 1441 lieta. Tātad turpinājās kopš 2002. gada vērojamā dalībvalstu nosūtīto lietu skaita pieauguma tendence. Aptuveni 20 procentos lietu bija iesaistītas trīs vai vairākas dalībvalstis.

Eirojustā 2002. – 2011. gadā reģistrēto lietu skaits

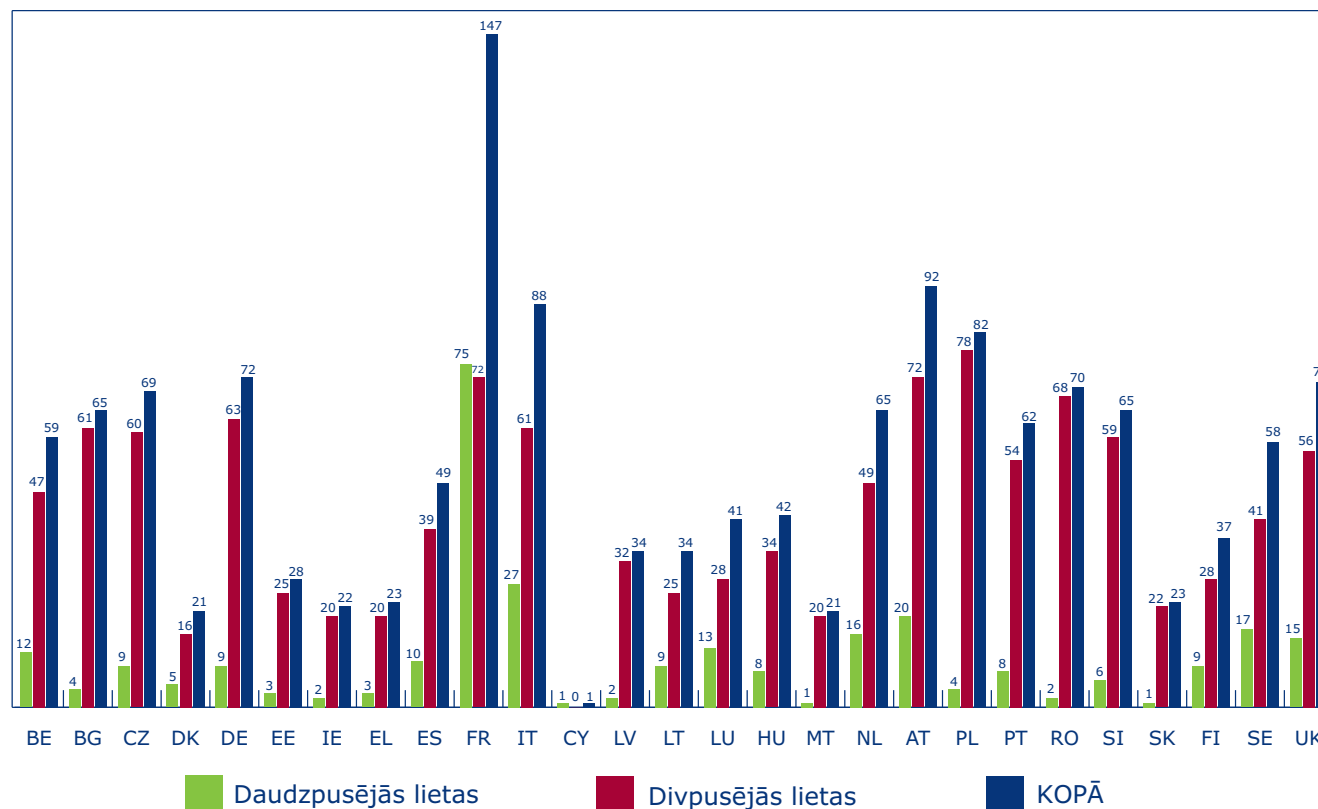

2. attēls

Šajā attēlā redzams 2011. gadā nacionālo pārstāvju biroju reģistrēto divpusējo un daudzpusējo lietu skaits.

Divpusēja lieta nebūt nenozīmē, ka attiecīgais noziegums būtu mazāk smags vai ka Eirojusta iesaistīšanās šādā lietā būtu ierobežota. Lieta, kas Eirojustā tiek reģistrēta kā divpusēja, dalībvalstī var izrādīties daudzpusēja.

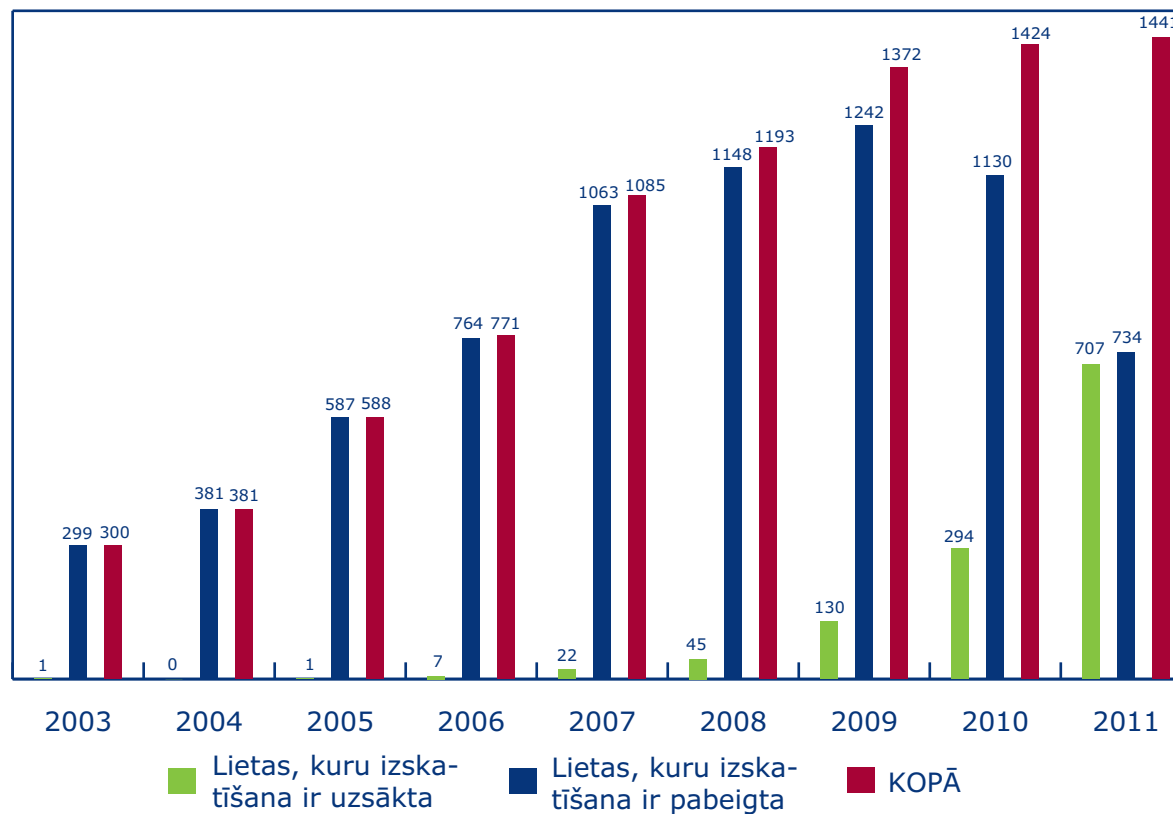
Divpusējās/daudzpusējās lietas

3. attēls

Nacionālo pārstāvju biroju darba slodzi veido ne tikai tās lietas, kas konkrētajā gadā reģistrētas Eirojustā, bet arī tās iepriekšējos gados reģistrētās lietas, kuru izskatīšana turpinās. Eirojusts ir iesaistīts 500 laika posmā no 2003. gada līdz 2010. gadam reģistrētās lietās, kas joprojām prasa uzmanību un palīdzību.

Lietas, kuru izskatīšana ir uzsākta/pabeigta no 2003. gada līdz 2011. gadam

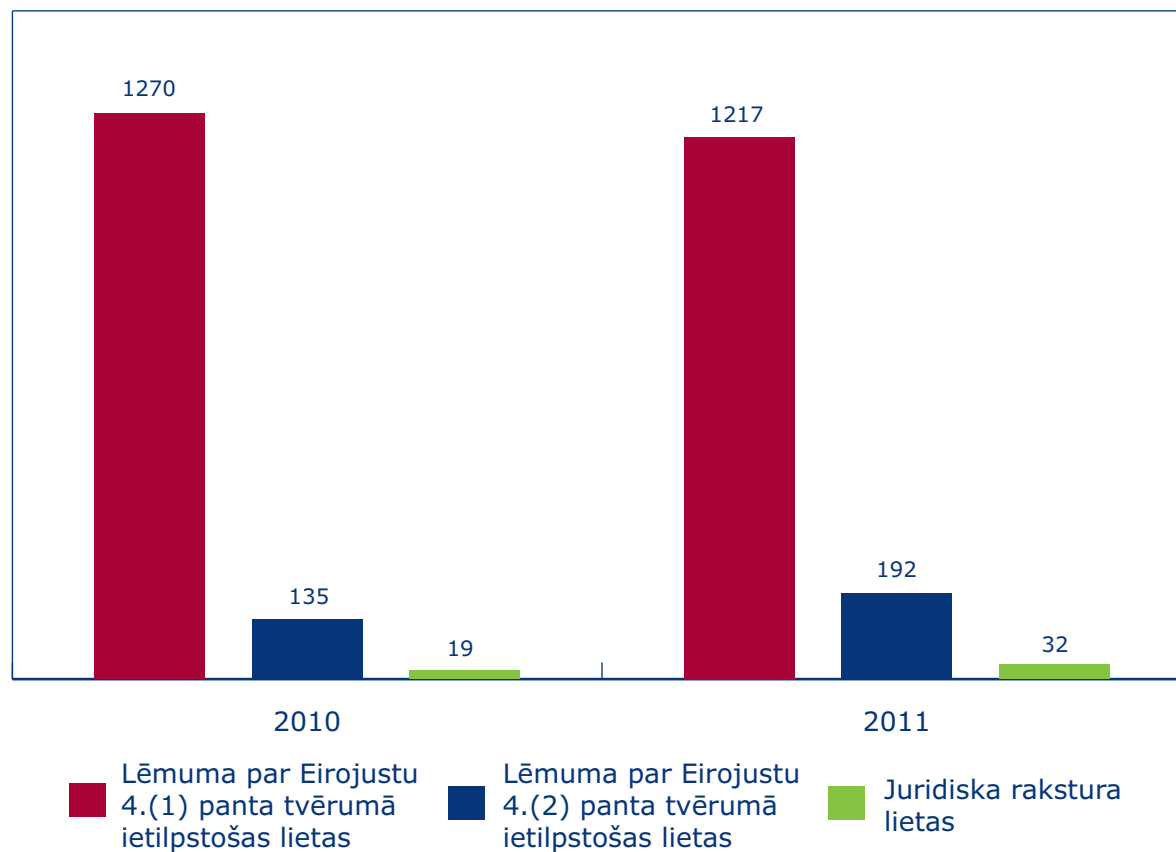
4. attēls

Saskaņā ar Lēmuma par Eirojustu 4.(1) pantu Eirojusta vispārējā kompetencē ietilpst tādu veidu noziegumi un noziedzīgi nodarījumi, attiecībā uz kuriem Eiropols vienmēr ir tiesīgs rīkoties, kā arī citi nodarījumi, kas saistīti ar iepriekš minētajiem noziegumiem vai noziedzīgajiem nodarījumiem.

Turklāt attiecībā uz citu veidu noziedzīgiem nodarījumiem Eirojusts saskaņā ar saviem mērķiem un Lēmuma par Eirojustu 4.(2) pantu var pēc dalībvalsts kompetentās iestādes lūguma sniegt palīdzību izmeklēšanā un apsūdzību izvirzīšanā.

Dalībvalsts var lūgt Eirojustu sniegt palīdzību arī vispārīgos jautājumos vai jomās, kas ne vienmēr ir tieši saistītas ar konkrētu jau ierosinātu operatīvo lietu, tostarp arī jautājumos, kas attiecas uz dažādu valstu tiesību aktiem vai tiesiskajām procedūrām (juridiska rakstura lietas).

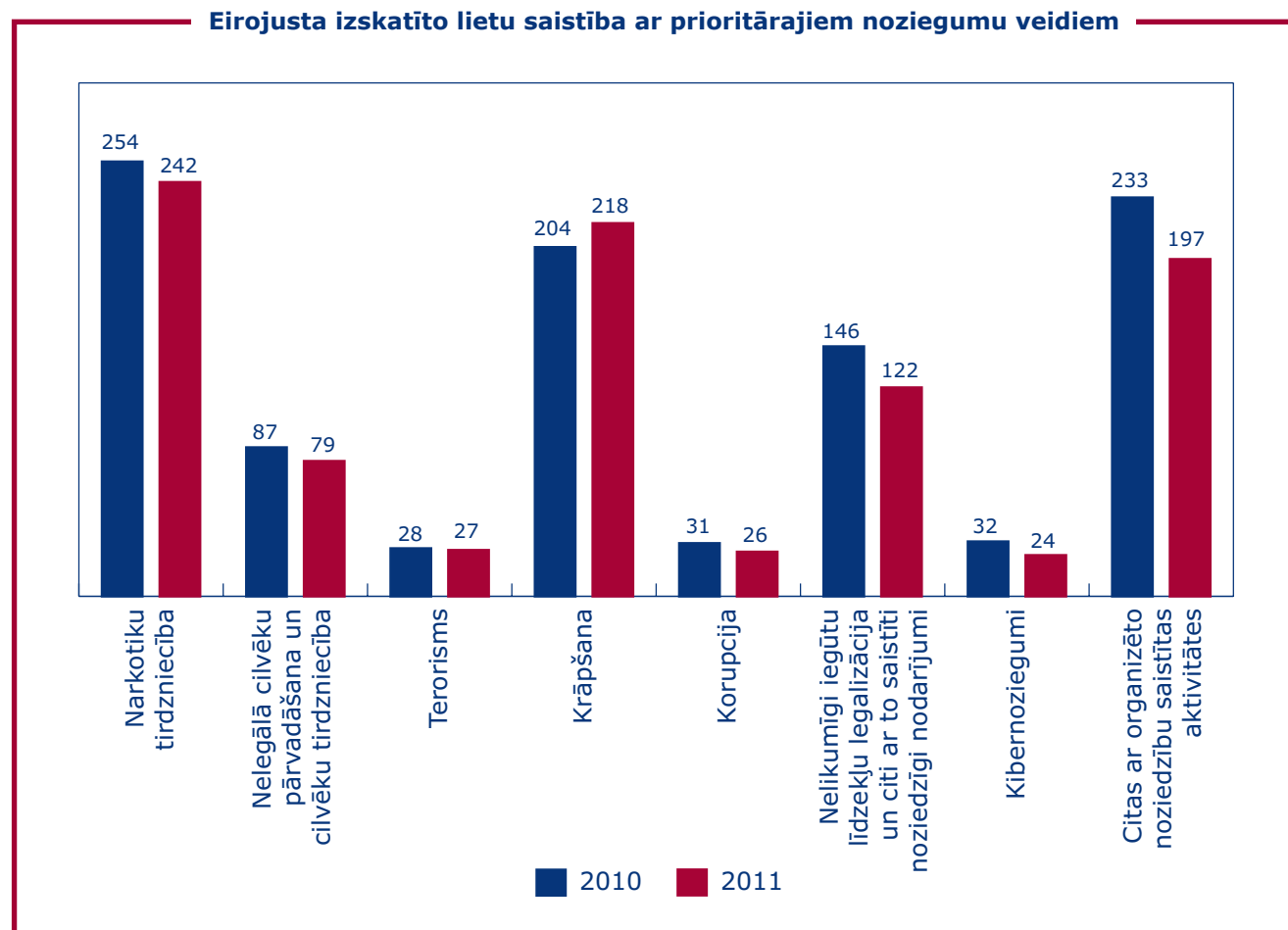
Vispārējā lietu klasifikācija

5. attēls

2010. un 2011. gadā Eirojusts par prioritārām atzina šādas noziedzības jomas: narkotiku tirdzniecība, nelegālā cilvēku pārvadāšana un cilvēku tirdzniecība, terorisms, krāpšana, korupcija, nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācija, kibernetiskie noziegumi un citas, ar organizētās noziedzības grupu klātbūtni tautsaimniecībā saistītas aktivitātes.

Attēlā redzams, cik reižu Eirojustā 2010. un 2011. gadā reģistrētajās lietās konstatēta saistība ar minētajiem noziegumu veidiem. Viena lieta var aptvert vairākus noziegumu veidus. Papildu informācija atrodama attiecīgajās 1. nodaļas sadaļās.

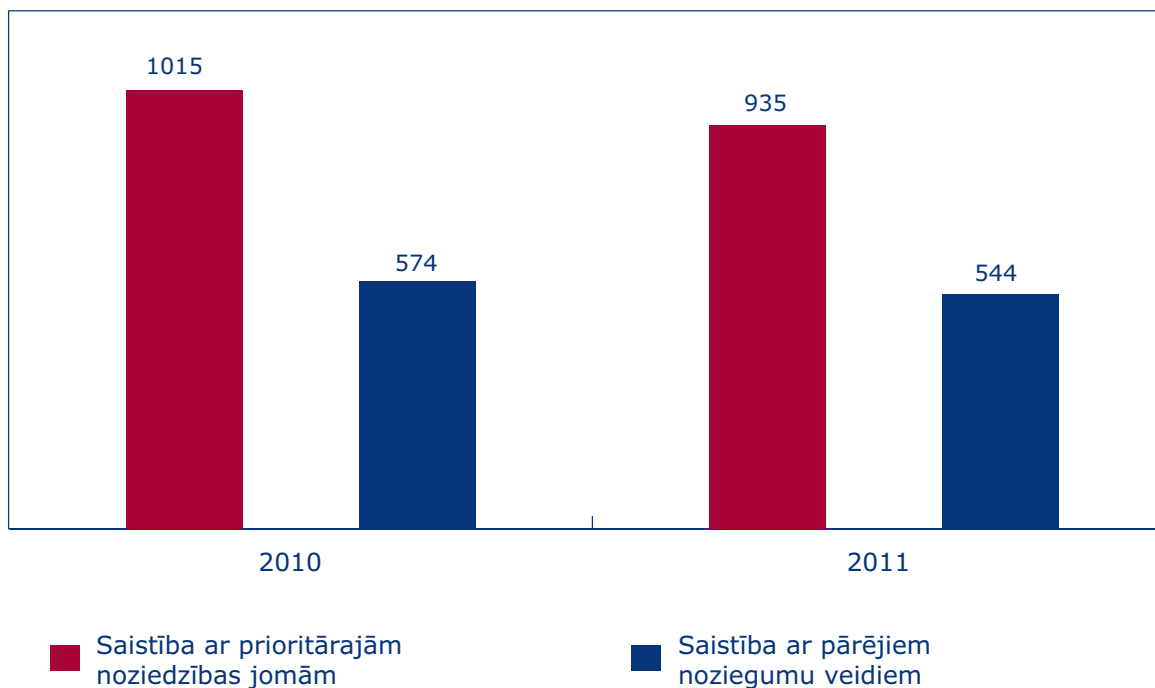

6. attēls

2010. un 2011. gadā Eurojusts par prioritārām atzina šādas noziedzības jomas: narkotiku tirdzniecība, nelegālā cilvēku pārvadāšana un cilvēku tirdzniecība, terorisms, krāpšana, korupcija, nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācija, kibernetiskie noziegumi un citas, ar organizētās noziedzības grupu klātbūtni tautsaimniecībā saistītas aktivitātes.

Attēlā redzams, cik reižu Eurojustā 2010. un 2011. gadā reģistrētajās lietās konstatēta saistība ar prioritārajām noziedzības jomām un pārējiem noziegumu veidiem. Viena lieta var aptvert vairākus noziegumu veidus.

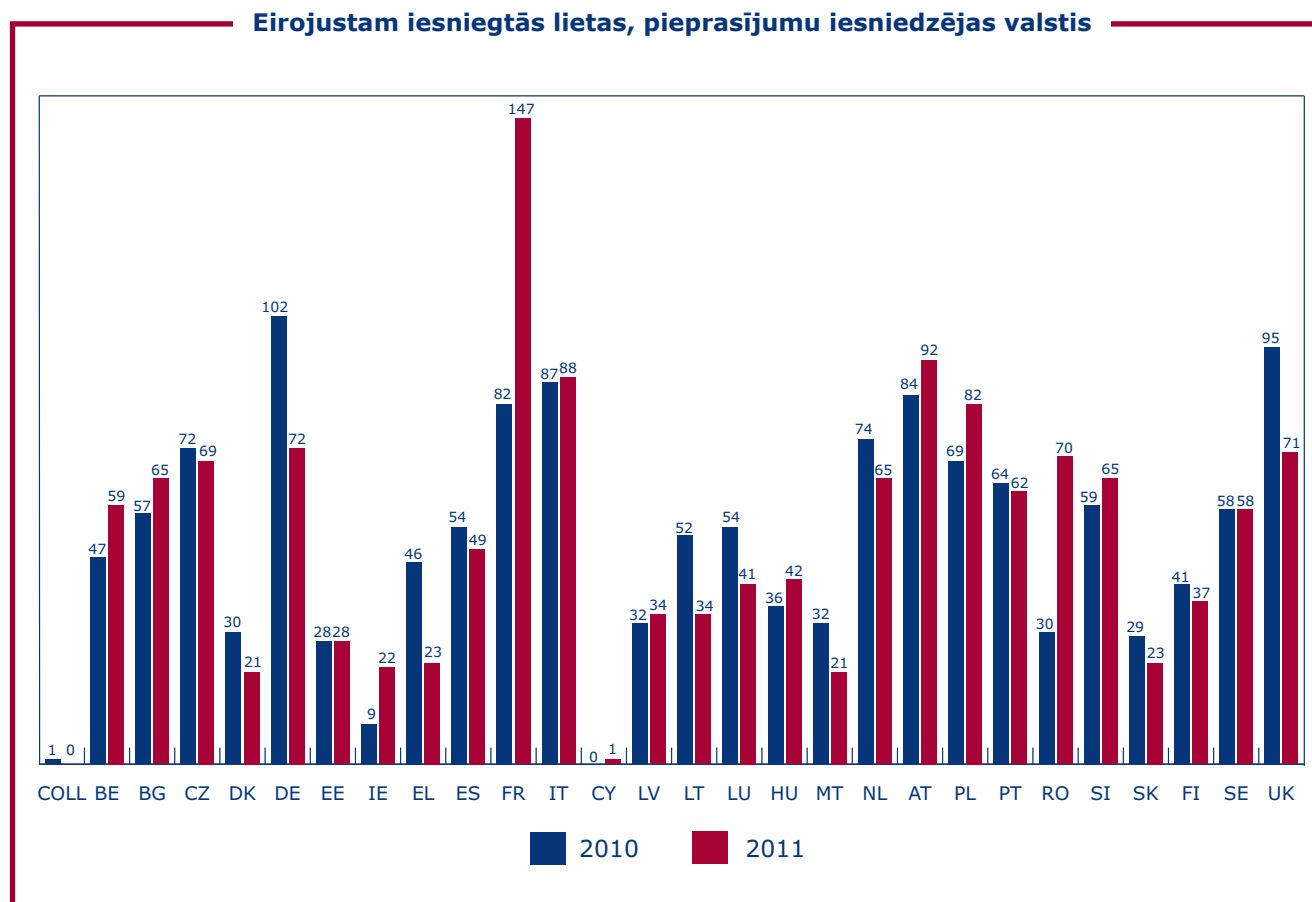
Eurojusta izskatīto lietu saistība ar prioritārajiem un citiem noziegumu veidiem

7. attēls

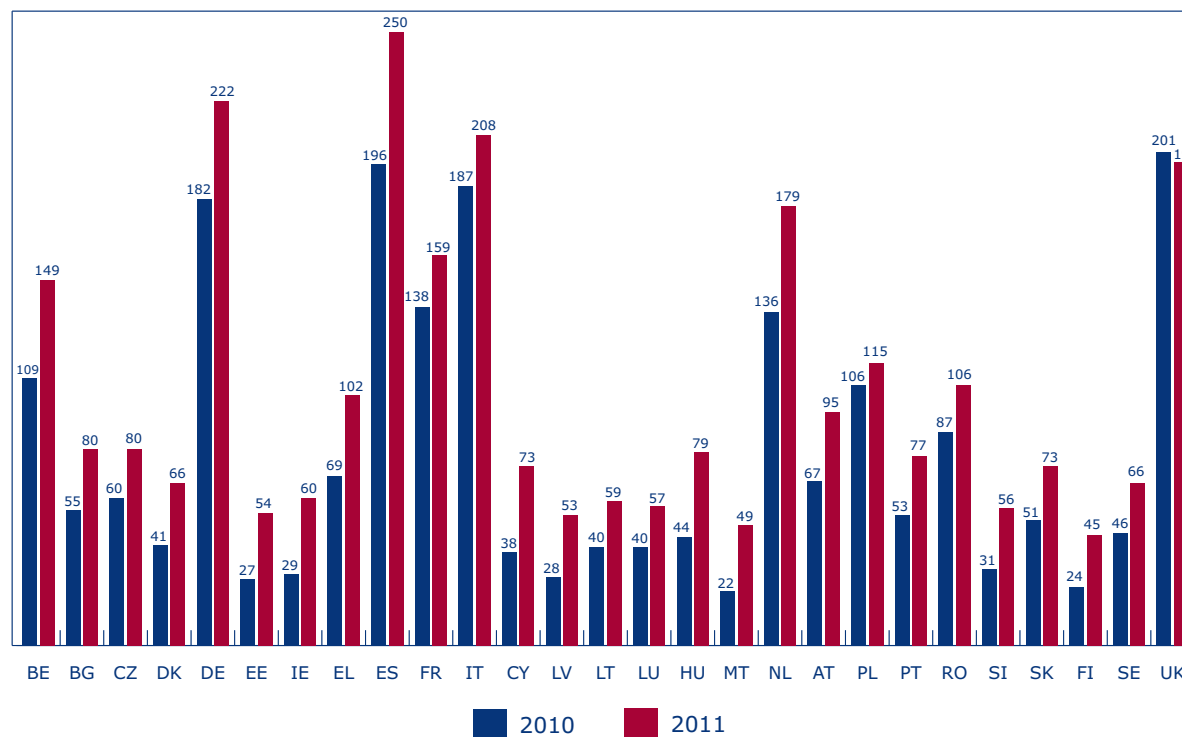
Attēlā redzams, cik lietās 2010. un 2011. gadā katra dalībvalsts pieprasījusi Eirojusta palīdzību.

8. attēls

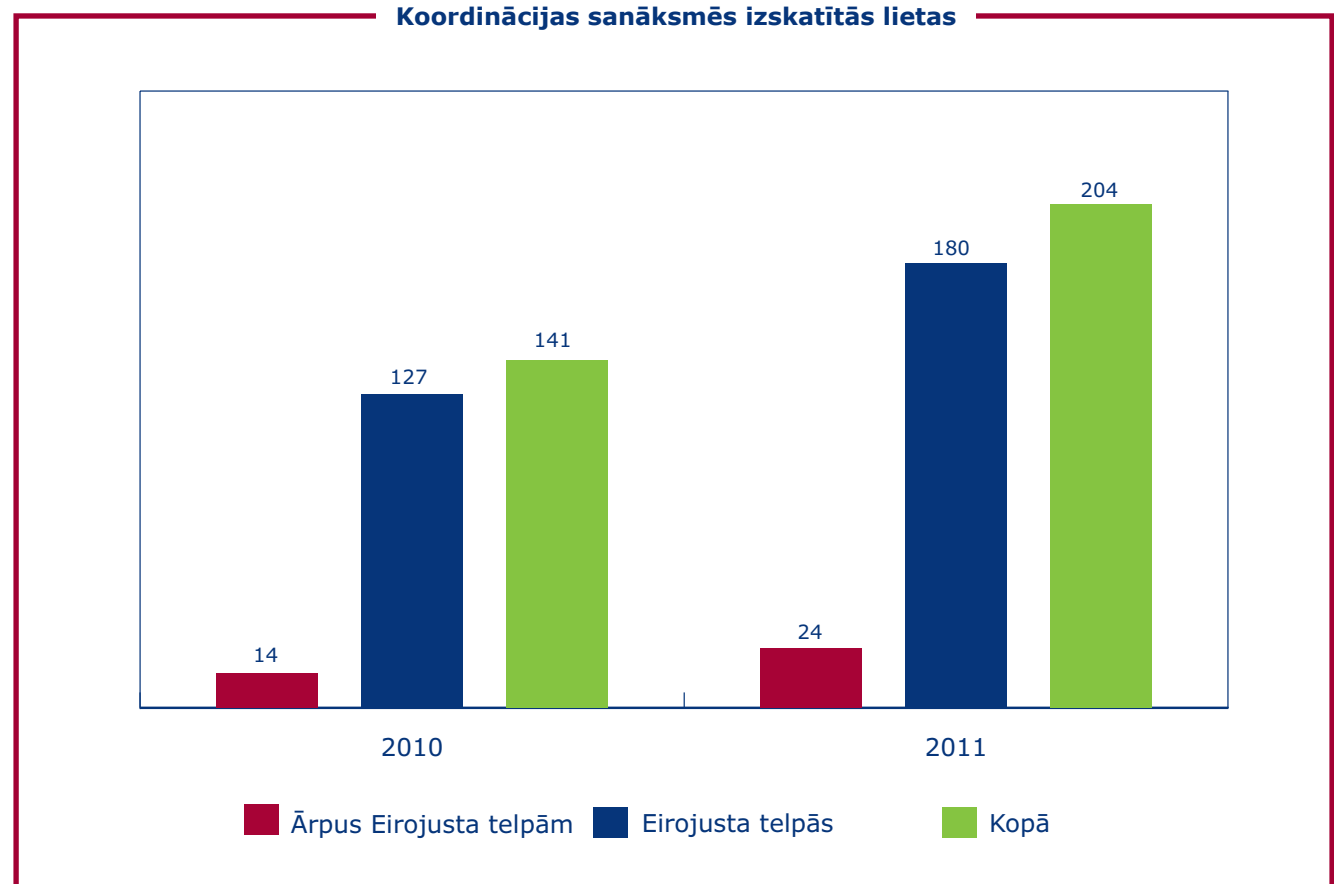
Attēlā redzams, cik lietās 2010. un 2011. gadā katra dalībvalsts ir saņēmusi palīdzības pieprasījumu ar Eirojusta starpniecību.

Eirojustam iesniegtās lietas, pieprasījumu adresātes valstis

9. attēls

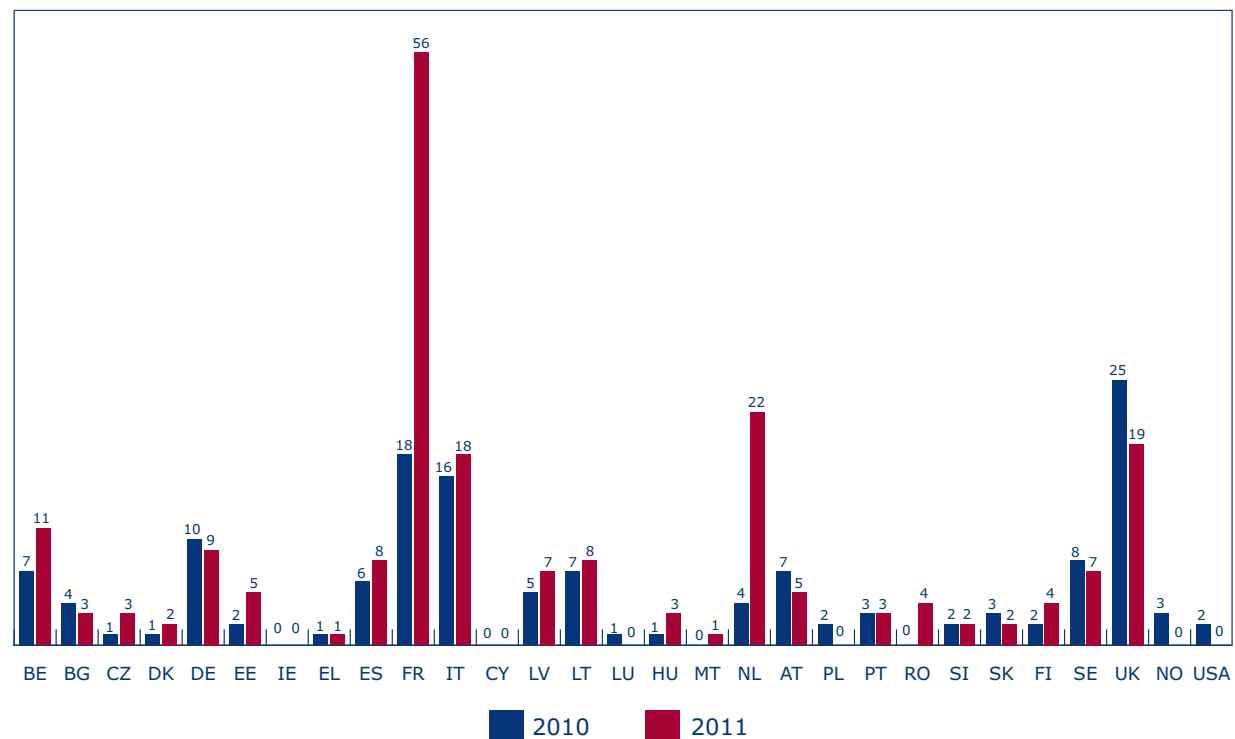
Attēlā redzams, cik koordinācijas sanāksmju Eirojusts pavisam sarīkojis. Koordinācijas sanāksmes parasti notiek Eirojusta telpās Hāgā. Atsevišķos gadījumos Eirojusts koordinācijas sanāksmes sarīkojis arī ārpus savām telpām, t.i., kādā dalībvalstī vai trešajā valstī.

10. attēls

Attēlā redzams, cik reižu pēc dalībvalstu vai trešo valstu iesniegtā palīdzības pieprasījuma Eirojusts rīkojis koordinācijas sanāksmes.

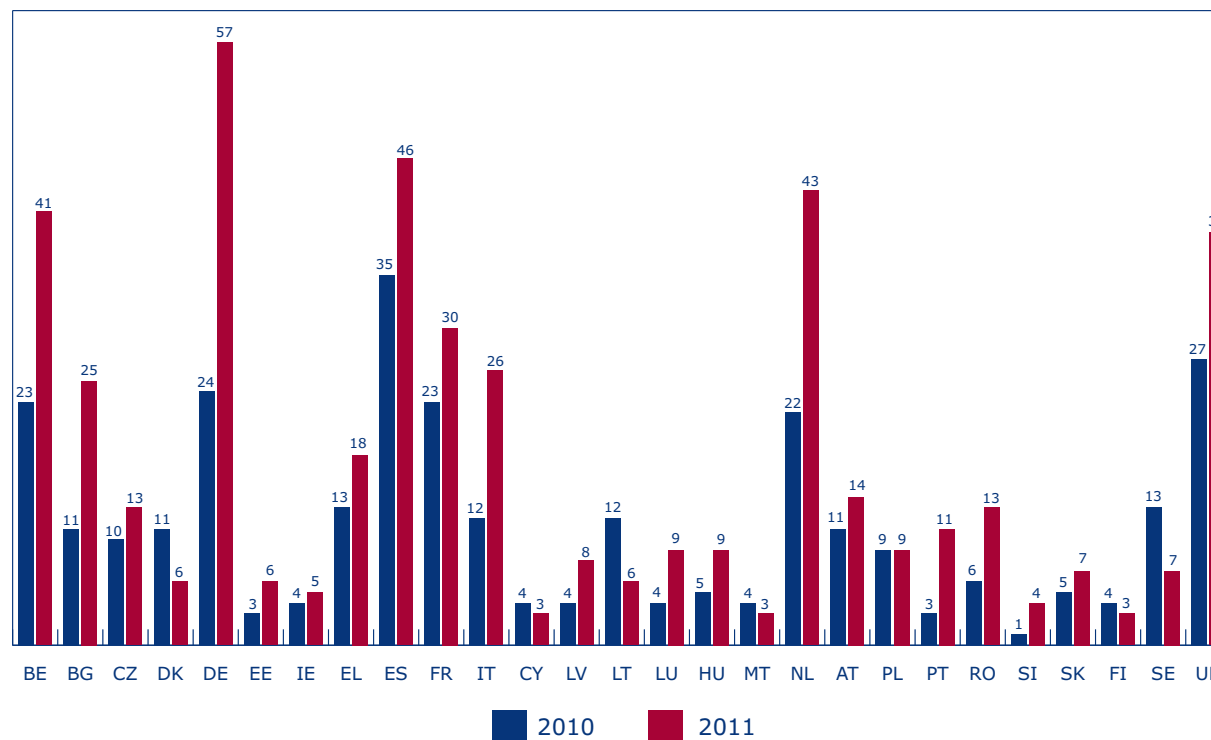
Koordinācijas sanāksmes, pieprasītājas valstis

11. attēls

Attēlā redzams, cik reižu katras dalībvalsts kompetentās iestādes pēc palīdzības pieprasījuma saņemšanas piedalījās Eirojusta rīkotajās koordinācijas sanāksmēs.

Koordinācijas sanāksmes, pieprasījumu adresātes valstis

Eirojusta ēka – Haagse Veste 1

Visas tiesības aizsargātas. Šo izdevumu vai tā daļas bez Eirojusta atļaujas nedrīkst reproducēt vai kā citādi izmantot ne ar grafisko, elektronisko, mehānisko vai citu līdzekļu, tostarp kopēšanas, rakstīšanas vai informācijas uzglabāšanas un iegūšanas sistēmu palīdzību.

Fotogrāfijas:

Joanness Tuī, Līna de Cutere un Žakalīna Birka, Eirojusts
Mišels Mēss, Hāga

Vācijas Muitas izmeklēšanas birojs, Ķelne, Vācija

© 2012 Eirojusts